

คำสั่งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ

ที่ ๒๓ / ๒๕๕๕

เรื่อง ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๖

ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๔ เรื่องยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ซึ่งกำหนดนโยบายให้องค์กรที่เกี่ยวข้องทุกระดับนำไปปฏิบัติ และให้พลังมวลชนเป็นปัจจัยสำคัญในการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในลักษณะของการบูรณาการ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๕๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๔ เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศพส.) เพื่อเป็นศูนย์อำนวยการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาเสพติด ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ทำหน้าที่ในการนำนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ไปสู่การปฏิบัติ

ในการประชุมศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕ ได้ให้ความเห็นชอบปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๖ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล จึงมีคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้มีปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๖

๒. ให้หน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน จัดทำแผนปฏิบัติการเชิงบูรณาการ โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการแผนงาน โครงการ งบประมาณ และให้สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นผู้รับผิดชอบในการบูรณาการแผนงาน โครงการ งบประมาณ ในภาพรวมตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

๓. ในระดับส่วนกลาง ให้หน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ กระทรวงมหาดไทย

๑) พัฒนาระบบการอำนวยการของ ศพส.จ./อ. ให้มีประสิทธิภาพ

๒) ส่งเสริมกระบวนการสร้างความเข้มแข็งในหมู่บ้าน/ชุมชน และต่อยอดการบูรณาการร่วมกับการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน

๓) มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

๓.๒ กระทรวงสาธารณสุข

๑) เร่งจัดทำแผนการพัฒนาระบบ บุคลากร อุปกรณ์ต่างๆให้มีความพร้อม

๒) พัฒนาระบบการคัดกรองผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด

๓) พัฒนาระบบการติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษาให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อลดอัตราเสพยาซ้ำให้ได้ ตามเป้าหมายที่กำหนด

๓.๓ กระทรวงศึกษาธิการ

- ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการผลิตวิทยากรป้องกันฯ ครบถ้วนตามเป้าหมาย ได้แก่ วิทยากร D.A.R.E. วิทยากรพระ วิทยากรครูทหาร วิทยากรตำรวจ วิทยากรที่เป็นครูในโรงเรียน เป็นต้น
- ๒) ป้องกันเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง ขยายครอบคลุมทั้งในระดับชั้น ป.๕ -ป.๖ ทั่วประเทศ
- ๓) สร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาทั่วประเทศ ให้มีกระบวนการการต่อเนื่อง
- ๔) ร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการควบคุมปัจจัยเสี่ยง/แหล่งมั่วสุมรอบสถานศึกษา

๓.๓ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- ๑) จัดระบบศูนย์ปฏิบัติการข่าวและปราบปรามยาเสพติด และการจัดตั้ง War Room ทุกกระดับ
- ๒) ปราบปรามนักค้ายาเสพติด ภายหลังการจับกุมคดียาเสพติด โดยขยายผลทางการข่าว การสืบสวน หรือใช้มาตรการทางทรัพย์สิน จำนวน ๔๐,๐๐๐ คดี
- ๓) กำหนดการสืบสวนเครือข่าย/กลุ่มการค้ายาเสพติดระดับสำคัญมาก ภาคละ ๑ กลุ่มสำคัญ
- ๔) บูรณาการมาตรการทรัพย์สินคดียาเสพติด
- ๕) พัฒนาวิทยากรป้องกันยาเสพติด ครู D.A.R.E. เข้าดำเนินการในสถานศึกษา
- ๖) ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และ กระทรวงมหาดไทย ในการควบคุมปัจจัยเสี่ยง/แหล่งมั่วสุม

๓.๔ กระทรวงกลาโหม

- ๑) สกัดกั้นการนำเข้า/ส่งออกยาเสพติดและเคมีภัณฑ์ตามแนวชายแดน

๓.๕ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกรมการพัฒนาชุมชน เป็นเจ้าภาพหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหากลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษา โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับจังหวัด/อำเภอ

๓.๖ กระทรวง กรม หน่วยงานอื่น ให้การสนับสนุนผู้รับผิดชอบหลัก ตามที่ได้รับการประสานงาน

๔. ในระดับจังหวัด/อำเภอ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ให้ทุกจังหวัด/อำเภอ กำหนดเป้าหมายในแต่ละแผนงาน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหา ยาเสพติด

๔.๒ ทุกจังหวัด/อำเภอ บูรณาการแผนงาน โครงการ และงบประมาณ ปี ๒๕๕๖ จากทุกแหล่งของทุกหน่วยงานภายในจังหวัด/อำเภอ ตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

๔.๓ การปฏิบัติในช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๕ ให้ดำเนินการ ดังนี้

- ๑) ทบทวนสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน และจำแนกสถานะตามกลุ่มประเภท
- ๒) คัดเลือกและฝึกอบรมพี่เลี้ยง/ผู้ประสานงานชุมชน จากหน่วยงานต่างๆ อย่างชัดเจนและให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชน
- ๓) ส่งเสริมบทบาทของภาคประชาชน ภาคประชาสังคมเข้าร่วมป้องกันยาเสพติด

- ๔) เร่งปฏิบัติการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์^๓ เพื่อจูงใจให้ผู้เสพเข้าบำบัดโดยสมัครใจทั่วประเทศ
- ๕) พัฒนาศูนย์จำแนกคัดกรองผู้ผ่านการบำบัดรักษาระดับอำเภอ
- ๖) พัฒนาศักยภาพและคุณภาพของที่มีวิทยากรค่ายปรับพฤติกรรมของอำเภอ
- ๗) จัดทำแผนพัฒนาระบบการบำบัดรักษาอย่างครบวงจรทุกจังหวัด
- ๘) จัดเตรียมระบบติดตาม ช่วยเหลือ และจัดตั้งศูนย์ข้อมูล ติดตาม และประสานความช่วยเหลือ

ผู้ผ่านการบำบัดรักษา

๙) คัดเลือกและฝึกอบรมวิทยากรเพื่อการป้องกันยาเสพติด เช่น วิทยากรตำรวจ ครูสอนศาสนา และวิทยากรอื่น ๆ เพื่อดำเนินการในสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษาที่จะดำเนินการ

๑๐) เร่งป้องกันกลุ่มเด็กและเยาวชน ทั้งในและนอกสถานศึกษา ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

๑๑) สำรวจข้อมูล และเร่งป้องกัน กวดขันพื้นที่เสี่ยง / ปัจจัยเสี่ยง โดยเฉพาะปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษา และการรวมกลุ่มของเยาวชน

๑๒) ส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งของสถานประกอบการป้องกันยาเสพติด

๑๓) พัฒนาศูนย์อำนวยการข่าวและปราบปรามยาเสพติด

๑๔) จัดตั้งชุดปฏิบัติการปราบปรามนักค้ายาเสพติดรายสำคัญ (Task Force)

๑๕) จัดตั้งทีมปฏิบัติการด้านการปราบปรามและสืบสวนทางการเงิน

๑๖) เร่งดำเนินการด้านทรัพย์สินของผู้ค้าและผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๑๗) ปฏิบัติการเฝ้าตรวจและสกัดกั้นตามแนวชายแดนในพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างเข้มข้น

๑๘) พัฒนาระบบการอำนวยการของ ศพส. ในทุกระดับ

๑๙) บูรณาการแผนงาน โครงการ และงบประมาณของทุกหน่วยงานในจังหวัด

๒๐) จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติด ในพื้นที่พิเศษและมาตรการเฉพาะ ให้ครบทุกแผน

๒๑) เร่งรัดการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ที่มีปัญหายาเสพติดรุนแรง ตามโครงการ

“ชุมชนอุ่นใจได้ลูกหลานกลับคืน” ปฏิบัติการปิดล้อม X-Ray เชิงรุก ๙๐ วัน

๒๒) จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อควบคุมและลดระดับปัญหายาเสพติดระดับอำเภอให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

โดยมีรายละเอียดปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๖ ตามภาคผนวกแนบท้าย

ทั้งนี้ ตั้งแต่ วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

สั่ง ณ วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

ร้อยตำรวจเอก

(เฉลิม อยู่บำรุง)

รองนายกรัฐมนตรี

ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ

ปฏิบัติการ

พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๖

๑. ทบทวนสถานภาพปัญหา ยาเสพติด ปี ๒๕๕๕

๑.๑ สถานการณ์ยาเสพติดโดยสังเขป

๑.๑.๑ สถานการณ์การผลิตยาเสพติด

๑.๑.๑.๑ สถานการณ์การผลิตยาเสพติดนอกประเทศ ยังเป็นปัจจัยหลักที่เป็น supply ยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี จนถึงปัจจุบัน โดยกลุ่มโกกั้ง และกลุ่มว้า ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศพม่า ยังคงผูกขาดการผลิตหัวเชื้อยาบ้า และมีปริมาณการผลิตเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ประมาณว่าที่ตั้งแหล่งผลิตหัวเชื้อจะอยู่ในส่วนลึก ยากที่กองกำลังของรัฐบาลจะเข้าถึงได้โดยง่าย ปริมาณการผลิตหัวเชื้อในปี เฉพาะที่คิดจากจำนวนยาบ้า และไอซ์ ที่จับกุมได้ในประเทศไทยภายใต้ปฏิบัติการที่เป็นวาระแห่งชาติ ในครั้งนี้ ที่มีการจับกุมยาบ้าร่วม ๘๐ ล้านเม็ด ไอซ์ ประมาณ ๑,๖๐๐ กิโลกรัม จะต้องใช้หัวเชื้อ ประมาณ ๓,๓๐๐ กิโลกรัมในการผลิตยาเสพติดในจำนวนที่จับกุมได้ แต่ถ้าหากนับจำนวนยาเสพติดที่คาดว่าจะสามารถหลุดรอดไปได้ ซึ่งประมาณว่ามีถึง ๕๐-๖๐% จะต้องผลิตหัวเชื้อทั้งหมด ประมาณ ๘,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ กิโลกรัมต่อปี ส่วนการผลิตยาเสพติดแบบอัดเม็ดในพื้นที่นอกประเทศ มีการกระจายตัวและเพิ่มจำนวนแหล่งผลิตมากขึ้น จากการรวบรวมข้อมูล การตรวจพิสูจน์ยาบ้าที่จับกุมได้ ในช่วงปี ๒๕๕๕ มีการผลิตเพิ่มขึ้นจากกลุ่มเดิมอีก ๑ กลุ่มหลัก เป็นของเครือข่าย มูเซอ จากเดิมที่มีของกลุ่มว้า กลุ่มโกกั้ง และกลุ่มไทยใหญ่อยู่แล้ว เมื่อใช้หลักเศรษฐศาสตร์ ประมาณมูลค่าการผลิตดังกล่าว สามารถสร้างรายได้ขั้นต่ำให้กับกลุ่มผลิต หลายพัน ถึงร่วมหมื่นล้านบาท ต่อปี

๑.๑.๑.๒ สถานการณ์การผลิตยาเสพติดภายในประเทศ ในช่วงปี ๒๕๕๕ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ส่วนใหญ่ยัง เป็นการผลิตประเภทอัดเม็ด ด้วยเครื่องอัดเม็ดชนิดหนึ่งหัวตอด (Single punch) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ผลิตในพื้นที่ กทม.และปริมณฑล ที่มีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายการค้ายาเสพติดในเรือนจำ แต่ปริมาณการผลิตยาเสพติดในประเทศยังไม่มีนัยยะ ต่อสถานการณ์ยาเสพติดโดยรวมแต่อย่างใด ส่วนใหญ่ มุ่งที่จะผสมเพิ่มให้ได้ปริมาณเพิ่มขึ้นเพื่อการแสวงหากำไรเท่านั้น

๑.๑.๑.๓ โครงสร้างกลุ่มผู้ผลิตยาเสพติด ยังเป็นโครงสร้างกลุ่มผลิตเดียวกันกับในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นทั้งกลุ่มผลิตยาบ้าและไอซ์ แต่ในขั้นตอนการผลิตอัดเม็ดย้านั้น กลุ่มผู้ผลิตกระจายตัวมากขึ้น ลดการผูกขาดจากกลุ่มเดิม โดยกลุ่มผู้ผลิตอัดเม็ดใหม่ ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครทหารพม่าเชื้อสายมูเซอ ฯลฯ สถานการณ์ปัจจุบัน แต่ละกลุ่มต่างเพิ่มกำลังการผลิตแบบอัดเม็ดมากขึ้น แต่คุณภาพการผลิตยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยาบ้า กลับมีคุณภาพต่ำลง เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงหลายปีที่ผ่านมา

๑.๑.๑.๔ **สถานการณ์สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์** ในช่วงไม่กี่ปีมานี้ การใช้สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์เปลี่ยนแปลงไป ชูโดอีเฟดรีน มีบทบาทหลักที่ถูกใช้เป็นสารตั้งต้นผลิตยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น จากประมาณการการผลิตยาบ้าและไอซ์ในช่วง ๑-๒ ปีมานี้ พบว่า มีความต้องการใช้ชูโดอีเฟดรีนเป็นสารตั้งต้น ประมาณไม่ต่ำกว่า ๑๕๐- ๒๕๐ ล้านเม็ดที่อยู่ในรูปยาแก้หวัดสูตรผสมชูโดอีเฟดรีน (เฉพาะที่จับกุมทั้งยาบ้าและไอซ์ นับตั้งแต่เปิดปฏิบัติการเดือนกันยายน ๒๕๕๔-ปัจจุบัน ต้องนำยาแก้หวัดผสมชูโดอีเฟดรีนมาใช้ ประมาณ ๖๐ ล้านเม็ด) โดยมีทิศทาง การนำยาแก้หวัดผสมสูตรชูโดอีเฟดรีน มาสู่แหล่งผลิต ๓ ทิศทางหลัก ได้แก่ **ทางที่ ๑** นำเข้าผ่านประเทศไทย ทั้งโดยการลักลอบเข้าและการ divert จากระบบโรงพยาบาล **ทางที่ ๒** นำเข้าผ่านประเทศจีน และ**ทางที่ ๓** นำเข้าผ่านอินเดีย โดยในระยะหลัง มีทิศทาง การนำเข้าจากอินเดียเป็นทิศทางหลัก การทลายโครงสร้างการค้าชูโดอีเฟดรีนในประเทศไทย ในช่วงปี ๒๕๕๕ สามารถทำลายเครือข่ายการค้าได้ระดับหนึ่ง ปัจจุบันการลำเลียงชูโดอีเฟดรีนเข้าและผ่านประเทศไทยทำได้ยากขึ้น แต่สำหรับแหล่งผลิตยังไม่ขาดแคลนสารตั้งต้นที่ใช้ผลิตยาเสพติดแต่อย่างใด เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิต สามารถลักลอบนำเข้าทางด้านชายแดนพม่า-อินเดีย และชายแดนพม่า-จีน ทดแทน

๑.๑.๒ สถานการณ์การค้ายาเสพติดประเทศไทย

๑.๑.๒.๑ **สถานการณ์การนำเข้ายาเสพติด** เมื่อพิจารณาจากประมาณการการผลิตยาเสพติด ในปี ๒๕๕๕ พบว่า การลักลอบนำเข้ายาเสพติดสู่ประเทศไทยปรากฏมากขึ้น เนื่องจากสถานการณ์การผลิตยาเสพติดภายนอกประเทศยังไม่ลดลงตามที่กล่าว ทำให้ยังมียาเสพติดพักคอยตามแนวชายแดนพร้อมที่จะนำเข้าไทยอยู่ตลอดเวลา โดยพื้นที่ชายแดนภาคเหนือตอนบน ยังคงเป็นพื้นที่นำเข้าหลักของประเทศ ประมาณไม่น้อยกว่า ๘๐ % ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสำคัญรองลงมา

๑.๑.๒.๒ **โครงสร้างการค้า/เครือข่ายการค้ายาเสพติดหลัก** ทั้งภายนอกและภายในประเทศยังคงมีบทบาทต่อการค้าในระดับสูง เครือข่ายการค้าต่างประเทศ ซึ่งเป็นเครือข่ายชนกลุ่มน้อยที่มีกองกำลังเป็นของตนเอง มีศักยภาพในการผลิตและการค้าสูง ส่วนเครือข่ายภายในประเทศในระดับสำคัญยังถูกทำลายไม่มากนัก การจับกุมส่วนใหญ่ จะจับกุมได้เฉพาะผู้ลำเลียง มือชน ผู้ประสานงาน เท่านั้น ส่วนนักค้าที่เป็นระดับนายทุนหรือเจ้าของยาเสพติดโดยตรง ผู้บงการสำคัญ มักจะไม่เข้ามาใกล้ชิดกับยาเสพติด ทำให้ไม่สามารถขยายผลจับกุมได้ทุกราย นอกจากนี้ กลุ่มนักค้ายาเสพติดทั้งภายนอกและภายในประเทศ ยังมีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายนักค้ายาเสพติดในเรือนจำ และเครือข่ายธุรกิจเพื่อพอกเงิน ทำให้สถานการณ์ค้ายาเสพติดมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น

๑.๑.๒.๓ **การเปลี่ยนแปลงของอาชญากรรมยาเสพติด** ในช่วงหลัง การค้ายาเสพติด มักควบคู่กับการใช้ความรุนแรง มีการใช้อาวุธ ตอบโต้เจ้าหน้าที่ ทำให้เจ้าหน้าที่หลายนายต้องเสียชีวิต ได้รับบาดเจ็บ และพบว่า อาชญากรรมยาเสพติดมีส่วนสัมพันธ์กับการก่อคดีอาญาประเภทต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คดีที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน เช่น ลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ คดีที่เกี่ยวข้องกับชีวิต เช่น การฆ่าคนตาย อุบัติเหตุ ฯลฯ

๑.๑.๒.๔ **การค้ายาเสพติดในเรือนจำ** เป็นกลุ่มนักค้าที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์การค้ายาเสพติดค่อนข้างมาก โดยมีนักค้าที่อยู่ภายนอกเรือนจำ เป็นผู้ประสานงาน และดำเนินการลำเลียง จำหน่าย รวมทั้งการจัดการด้านทรัพย์สิน ฯลฯ กล่าวสำหรับ รูปแบบการค้าที่เกี่ยวข้องกับเรือนจำ เพิ่งมีสัดส่วนมากขึ้นในช่วงไม่กี่ปีมานี้ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญหนึ่ง ทำให้จำนวนผู้ค้ายาเสพติดในภาพรวมไม่ลดจำนวนลง เนื่องจากใช้สถานที่ในเรือนจำลักลอบค้าขายยาเสพติดแทน

๑.๑.๓ สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศ

๑.๑.๓.๑ **ด้านพื้นที่แพร่ระบาด** ในปี ๒๕๕๕ ประเมินการว่า มีพื้นที่ปัญหายาเสพติดที่นับจากฐานข้อมูลการจับกุมยาเสพติด ข้อมูลการบำบัดยาเสพติดและการข่าวของหน่วยงานต่างๆที่มีมายังสำนักงานป.ป.ส. มีประมาณ ๖๕,๐๔๐ หมู่บ้าน/ชุมชน หรือคิดเป็น ๗๗.๒๑ % ของพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ และพื้นที่ที่ไม่มีปัญหายาเสพติด ประมาณ ๑๙,๒๐๒ หมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๑.๓.๒ **ด้านกลุ่มประชากรปัญหา** จากการศึกษาประมาณการผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด นับจากช่วงก่อนแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในครั้งนี้ เมื่อปี ๒๕๕๓ คาดการณ์ว่า มีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั่วประเทศ ประมาณ ๑.๒ ล้านคน กลุ่มอายุหลัก อยู่ในช่วง ๑๕-๒๔ ปี ในขณะที่กลุ่มเด็ก อายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น รวมทั้ง กลุ่มเยาวชน ทั้งในและนอกสถานศึกษา ก็มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

๑.๑.๓.๓ **ด้านตัวยา** ยาบ้า ยังคงเป็นตัวยาหลักที่มีการแพร่ระบาด แต่มีแนวโน้มคงที่ และเริ่มลดลง ในขณะที่ไอซ์ เริ่มขยายตัวมากขึ้น และกำลังเป็นมหันตภัยยาเสพติดในอนาคตอันใกล้ สำหรับพืชกระท่อม และ สี่คูณร้อย มีบทบาทเฉพาะพื้นที่โดยเฉพาะภาคใต้ ส่วนเฮโรอีน ผีน กัญชาที่เป็นยาเสพติดดั้งเดิม เริ่มมีแนวโน้มลดลง

๑.๑.๔ **การเพิ่มขึ้นของปัญหาไอซ์** ไอซ์ เป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ประมาณการในปัจจุบัน มีผู้เสพไอซ์ ประมาณ ๗๐,๐๐๐ คน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เป็น ๕๐๐,๐๐๐ คน (ประมาณ ๗ เท่า) ในอีก ๕ ปีข้างหน้า หากไม่สามารถหยุดยั้งการขยายตัวของปัญหานี้ได้ทัน

๑.๑.๔.๑ จากสถิติต่างๆในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน จะเห็นถึงอัตราการก้าวกระโดดของปัญหา ไอซ์ อย่างชัดเจน กล่าวคือ ในด้านพื้นที่การแพร่ระบาดไอซ์ เพิ่มขึ้น ๓ เท่า จาก ๒๑๐ อำเภอ ขยายเพิ่มขึ้นถึง ๖๖๗ อำเภอ มีผู้ถูกจับกุมไอซ์ เพิ่มขึ้น ๗ เท่า มีผู้เข้าบำบัดไอซ์ เพิ่มขึ้น ๑๑ เท่า มีปริมาณไอซ์ของกลางที่ถูกจับกุมเพิ่มขึ้น ๒๒ เท่า

๑.๑.๔.๒ การขยายตัวของปัญหาไอซ์ มาจากการปรับกลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ผลิต/ผู้ค้าที่หวังสร้างแรงจูงใจ ปรับกลยุทธ์การขาย ลดราคาให้ต่ำลง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของตลาดผู้เสพ เปลี่ยนค่านิยมการเสพ ทำให้ผู้เสพ มีความพึงพอใจในระยะสั้น ไม่เห็นโทษพิษภัย ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการขยายตัวของไอซ์อย่างมากในปัจจุบัน

๑.๒ ผลการปฏิบัติภายใต้ ปฏิบัติการ วาระแห่งชาติ พลังแผ่นดิน เอาชนะยาเสพติด ปี ๒๕๕๕ (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕) สามารถจำแนกผลงานเป็นรายแผน ดังนี้

๑.๒.๑ **แผนงานที่ ๑ การสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด** แผนนี้ ได้กำหนดเป้าหมายในการลดระดับความรุนแรงของปัญหายาเสพติด ๖๐,๕๘๔ หมู่บ้าน/ชุมชน และได้ดำเนินการไปแล้ว ๕๗,๙๕๓ หมู่บ้าน/ชุมชน โดยผ่านกระบวนการทำประชาคมหมู่บ้าน ค้นหาผู้เสพ/ผู้ติด/ผู้ค้ายาเสพติด และนำเข้ารับการบำบัดรักษา รวมทั้งจับกุมดำเนินคดีทางกฎหมาย นอกจากนี้ ยังสามารถพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนดังกล่าวครบเกณฑ์ ๗ ขั้นตอนของการสร้างชุมชนเข้มแข็ง จำนวน ๔๘,๙๒๒ หมู่บ้าน/ชุมชน คิดเป็น ๘๐.๗๕ % ของเป้าหมาย

๑.๒.๒ แผนงานที่ ๒ การแก้ไขปัญหายาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด แผนนี้ได้กำหนดให้มีการนำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาให้ได้ อย่างน้อย ๔๐๐,๐๐๐ ราย ซึ่งได้มีการดำเนินการไปแล้วกว่า ๕๖๐,๐๔๖ ราย หรือ ๑๔๐.๐๑ % ของเป้าหมายที่ตั้งไว้ อาจกล่าวได้ว่า เป็นแผนปฏิบัติการที่มีผู้เสพยาเสพติดเข้าบำบัดรักษา **สูงที่สุดในทุกแผนปฏิบัติการที่ผ่านมาทั้งหมด** มีการกำหนดให้ทุกอำเภอจัดหาสถานที และจัดทำค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ๑ อำเภอ ๑ ค่าย รวมถึงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ให้สามารถดำเนินการเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในชุมชนและติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษา นอกจากนี้แล้ว ยังได้กำหนดให้มีการเน้นคุณภาพด้านการบำบัดรักษาผู้ต้องขังในเรือนจำ เพื่อลดความต้องการที่จะนำไปสู่การแพร่ระบาดของยาเสพติด

๑.๒.๓ แผนงานที่ ๓ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด เป็นมาตรการที่ป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งเป็นครั้งแรกที่ได้มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานต่อเด็กก่อนวัยเสี่ยง หรือกลุ่มนักเรียนชั้น ป.๖ ทั่วประเทศ จำนวน ๕๐% หรือ (๔๐๓,๗๑๙ คน) จากนักเรียนชั้น ป.๖ ทั่วประเทศ ๘๐๗,๔๓๘ คน ด้วยการสร้างและพัฒนาวิทยากรการป้องกันยาเสพติด เพื่อส่งเสริมให้วิทยากรเข้าไปมีบทบาทในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา อาทิเช่น ครูตำรวจ D.A.R.E. ครูพระสอนศีลธรรม เป็นต้น และในขณะนี้ดำเนินการได้มากกว่า ๕๖๖,๐๗๒ คน ทำให้สามารถป้องกันกลุ่มเด็กวัยเสี่ยงไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ ส่วนการดำเนินงานต่อเยาวชนนอกสถานศึกษา มุ่งเน้นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยง โดยส่งเสริมการปรับเปลี่ยนทัศนคติ/เจตคติ รวมกลุ่มทำกิจกรรมจิตอาสาที่เหมาะสมเพื่อเปลี่ยนกลุ่มเสี่ยงให้เป็น พลัง และมีการจัดระเบียบสังคมในทุกจังหวัด โดยมีผลการออกตรวจ ๑๗๒,๑๒๓ ครั้ง โดยได้ดำเนินมาตรการทางสังคมต่อพื้นที่เสี่ยง ๒๕,๗๖๐ แห่ง ดำเนินการทางกฎหมาย ๒,๘๘๑ แห่ง นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการและนิคมอุตสาหกรรม โดยมีสถานประกอบการผ่านเกณฑ์โรงงานสีขาว ๒,๒๘๒ แห่ง คิดเป็น ๑๑๔ % ของเป้าหมายที่ตั้งไว้

๑.๒.๔ แผนงานที่ ๔ การปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย ผลจากแผนนี้ ทำให้จับกุมผู้กระทำความผิดคดียาเสพติด ได้มากถึง ๓๙๓,๙๗๓ คดี ผู้ต้องหา ๓๘๕,๗๒๕ คน ของกลางยาบ้า ประมาณ ๘๓ ล้านเม็ด ไอซ์ ๑,๕๕๑ กิโลกรัม เฮโรอีน ๒๕.๒๓ กิโลกรัม กัญชา ๑๘ ตัน ซูโดอีเฟดรีน ๔.๕ ล้านเม็ด และสนับสนุนให้มีการเร่งรัดการสืบสวน ขยายผล และดำเนินมาตรการด้านทรัพย์สินทุกคดี ทำให้มีการตรวจสอบทรัพย์สินได้มากถึงกว่า ๕,๐๕๘ คดี มูลค่าทรัพย์สิน ๑,๗๕๑ ล้านบาท ซึ่งเป็นแผนที่มีจำนวนผลการจับกุมคดียาเสพติดและมีการสั่งตรวจสอบทรัพย์สินสูงที่สุดในช่วง ๒๐ ปี

๑.๒.๕ แผนงานที่ ๕ ความร่วมมือระหว่างประเทศ นโยบายด้านความร่วมมือประเทศ เป็นนโยบายที่รัฐบาลกำหนดให้เป็นนโยบายเชิงรุกในการสกัดกั้นการนำเข้าของยาเสพติด โดยยกระดับการแก้ไขปัญหายาเสพติดจาก “วาระแห่งชาติ” เป็น “วาระแห่งภูมิภาค” ซึ่งในการประชุมผู้นำอาเซียน ณ ประเทศกัมพูชา เมื่อวันที่ ๓-๔ เมษายน ๒๕๕๕ รับรองปฏิญญาอาเซียน ว่าด้วยอาเซียนปลอดยาเสพติดภายในปี ๒๕๕๘ และประเทศไทยได้จัดให้มีการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนสมัยพิเศษด้านยาเสพติด ในระหว่างวันที่ ๓๐ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๕๕ เพื่อย้ำเจตนารมณ์การต่อสู้กับปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังร่วมกับประเทศอาเซียน โดยความร่วมมือปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันระหว่างประเทศอาเซียน ซึ่งจะมุ่งเน้นความร่วมมือในการสกัดกั้นการลักลอบการค้าในภูมิภาคของกลุ่มประเทศอาเซียน และวางเป้าหมายให้กลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ปลอดจากยาเสพติด และนำไปสู่การเป็นเขตปลอดยาเสพติดภายในปี ๒๕๕๘

๑.๒.๖ แผนงานที่ ๖ การสกัดกั้นยาเสพติด การสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติด เป็นมาตรการที่มุ่งเน้นการสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติดและเคมีภัณฑ์ ซึ่งนอกจากจะมีการจัดวางกำลังของกองกำลังป้องกันชายแดนทั้ง ๘ กองกำลังทั่วประเทศ ในการลาดตระเวน และตรวจตราบริเวณด่านชายแดนแล้ว ยังได้มีการเสริมอุปกรณ์รั้วลวดหนามตามท่าข้าม ช่องทาง รวมทั้ง ยังได้เพิ่มความเข้มข้นของด่านตรวจ จุดตรวจ จุดสกัด เส้นทางตอนใน ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านตามแนวชายแดน จำนวน ๑,๕๐๐ หมู่บ้าน/ชุมชน ให้เป็นเกราะป้องกันภัยจากยาเสพติด

๑.๒.๗ แผนงานที่ ๗ การบริหารจัดการแบบบูรณาการ

การอำนวยการและบริหารจัดการการทำงานที่เป็นเอกภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑๑ กระทรวง ๔๐ หน่วยงาน ภายใต้การอำนวยการของศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศพส.) และศูนย์อำนวยการ/ศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับต่างๆ ผ่านกลไกการอำนวยการ กำกับ ติดตาม ของคณะอนุกรรมการบริหารแผนยุทธศาสตร์ และคณะอนุกรรมการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด รวมทั้ง ยังมีการพัฒนาห้อง War Room และระบบการรายงานผล ผ่านทางระบบรายงาน ของ ศพส. สามารถติดตามสถานการณ์และผลการดำเนินงานได้อย่างทันทั่วถึง **ซึ่งถือเป็นครั้งแรกที่นำระบบ War Room มาใช้ในการอำนวยการบริหารแผนระดับประเทศ รวมทั้งรัฐบาลได้สนับสนุนงบประมาณจากแหล่งต่างๆ มาดำเนินการด้านยาเสพติดในจำนวนงบประมาณที่สูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับทุกปีที่ผ่านมา**

๑.๓ การประเมินผลการดำเนินยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ทั้งจากการประเมินผลทางวิชาการ การจัดประชุมสัมมนาในทุกจังหวัด รวมถึงระดับภาคและประเทศ สามารถประมวลสรุปได้ดังนี้

๑.๓.๑ ภาพรวมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

๑.๓.๑.๑ ภาพรวมการดำเนินงานทั้งหมด สามารถสร้างผลงานได้อย่างเป็นรูปธรรม มีแนวทาง โครงสร้าง และขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน ประชาชนรับทราบถึงการทำงานของรัฐบาล มีความเชื่อมั่น และมีความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหาเสพติดของรัฐบาลในเกณฑ์สูง

๑.๓.๑.๒ มาตรการด้านการปราบปราม/ป้องปราม เป็นมาตรการที่เป็นรูปธรรมชัดเจนที่สุด ปรากฏตามข่าวสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ทุกวัน ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในภาพรวม

๑.๓.๑.๓ สถานการณ์ปัญหาอยู่ในระดับที่ชะงักของปัญหา หรือการควบคุมระดับปัญหาไม่ให้ขยายตัวมากขึ้น (freezing) ในปีต่อไป จะต้องเน้นการลดระดับของปัญหา (reducing) ให้ได้

๑.๓.๑.๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยหลักสำคัญที่เร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา และมีผลกระทบต่อการดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรได้รับการพิจารณากระดับขึ้นเป็นวาระแห่งชาติต่อไป

๑.๓.๒ การบริหารจัดการและอำนวยการ

๑.๓.๒.๑ มีรูปแบบและวิธีการกำกับติดตามที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ตัวชี้วัดของผลผลิตจากกระบวนการมีความชัดเจนจับต้องได้ การวัดระดับความสำเร็จ ควรคำนึงถึงความสำเร็จในผลลัพธ์ (outcome) ควรมีการศึกษาวิจัย และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) กำหนดตัวชี้วัด เป้าหมาย และระดับความสำเร็จของผลผลิต ในแต่ละมาตรการ โดยให้หน่วยงานและผู้ปฏิบัติในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด (bottom-up approach)

๑.๓.๒.๒ **ควรให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการและอำนวยความสะดวกให้กับ ศพส.จ. และเพิ่มความแข็งแกร่งของการปฏิบัติให้กับ ศพส.อ. โดยเสริมสร้างให้เป็นรูปธรรม เกิดความเป็นปึกแผ่นในเชิงโครงสร้าง ระบบอำนาจการ และบุคลากร**

๑.๓.๒.๓ **บูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานในระดับพื้นที่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี มีปัญหาในการปฏิบัติไม่มากนัก ควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ระหว่างหน่วยงานในแต่ละแผนงาน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี และกำจัดการขัดข้องต่างๆ และในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ครั้งต่อไป**

๑.๓.๒.๔ **แรงจูงใจในการดำเนินยุทธศาสตร์ ควรกำหนดมาตรการจูงใจที่เป็นรูปธรรม และผู้ปฏิบัติสามารถเห็นผลได้ทันที เพื่อกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวการทำงานมากยิ่งขึ้น**

๑.๓.๒.๕ **ในพื้นที่พิเศษ เช่น กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีปัญหาการทับซ้อนเชิงโครงสร้างระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง กับการบริหารแบบพิเศษของกรุงเทพมหานคร ควรสร้างกลไกอำนาจการ ประสานงานพิเศษ เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร**

๑.๓.๓ **มาตรการด้านการป้องกัน**

๑.๓.๓.๑ **การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ควรพัฒนากลไกและผลักดันการบูรณาการระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะหน่วยงานท้องถิ่น และกรุงเทพมหานคร**

๑.๓.๓.๒ **ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินมีกลุ่มเป้าหมายการสร้างภูมิคุ้มกันเป็นเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อย่างไรก็ตาม ในการสร้างภูมิคุ้มกันมีความจำเป็นต้องใช้เวลาในการสร้างและสะสมที่จะเปลี่ยนผ่านจาก ความรู้ความเข้าใจ (knowledge) จนเกิดเป็นทัศนคติความคิดที่ถูกต้อง (attitude) และกลายเป็นทักษะในการใช้ชีวิตที่ห่างจากยาเสพติด (skill/practice) ซึ่งควรเริ่มเร็วขึ้นก่อนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖**

๑.๓.๓.๓ **ในกระบวนการ สร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กชั้นประถมศึกษา พบว่า มีการดำเนินการในหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไปตามแต่สภาพพื้นที่ อย่างไรก็ตาม การสร้างภูมิคุ้มกันจำเป็นต้องใช้เวลาในการสร้างและสะสม ในการปรับยุทธศาสตร์ครั้งต่อไป ควรผลักดันยกระดับจากการอบรมเป็นการเรียนรู้ด้วยการบรรจุอยู่ในหลักสูตร และมีการดำเนินการที่ต่อเนื่อง รวมถึงการให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการซึมซับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณี และศาสนาให้มากยิ่งขึ้น**

๑.๓.๓.๔ **การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา พบว่า ยังมีการดำเนินการไม่มากนัก ทั้งที่มีข้อมูลระบุว่า เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงกว่ากลุ่มในสถานศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากขาดหน่วยงานเจ้าภาพที่ชัดเจน**

๑.๓.๔ **มาตรการด้านการปราบปราม**

๑.๓.๔.๑ **มาตรการด้านการปราบปรามเป็นมาตรการที่ประชาชน และผู้ปฏิบัติเห็นว่าเป็นประสบความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด และในการดำเนินยุทธศาสตร์ครั้งต่อไป อาจพิจารณาใช้แนวทางเดิม อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การทำงานด้านปราบปรามได้ผลยิ่งขึ้น และสำหรับยุทธศาสตร์ครั้งต่อไป ควรผลักดันให้ความสำคัญจับกุมข้อหาสำคัญ การสืบสวนขยายผลและการยึดทรัพย์มากยิ่งขึ้น รวมถึงการสร้างเชื่อมั่นกับแกนนำประชาชนในพื้นที่ในขั้นตอนการจับกุม การตั้งข้อหา และร่วมติดตามการกระทำผิดซ้ำ เมื่อได้รับการประกันตัว**

๑.๓.๔.๒ การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยเฉพาะนักค้ารายสำคัญ เป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะพิเศษ จำเป็นที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติจะต้องมีเครื่องมือ องค์ความรู้ ระบบข้อมูล กฎหมาย และทีมปฏิบัติการที่พิเศษกว่าเครื่องมือที่ใช้กับอาชญากรรมปกติทั่วไป

๑.๓.๕ มาตรการด้านการบำบัดและฟื้นฟู

๑.๓.๕.๑ มาตรการด้านการบำบัดและฟื้นฟูเป็นมาตรการที่ต้องใช้ความพยายามทั้งเรื่องของกลไก กำลังพล งบประมาณ และวิธีการในการดำเนินการค่อนข้างมาก เริ่มตั้งแต่การค้นหา คัดกรอง บำบัดฟื้นฟู ติดตาม และกระบวนการกลับคืนสู่สังคม แต่สิ่งสำคัญที่ควรได้รับการผลักดันเพิ่มความเข้มข้นให้มากขึ้น ขั้นตอนของการกลับคืนสู่สังคม ไม่ว่าจะเป็นการติดตาม ช่วยเหลือดูแลหลังบำบัด และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๑.๓.๕.๒ ขั้นตอนของการติดตาม ดูแล และช่วยเหลือ หลังจากที่บำบัดเสร็จสิ้น ซึ่งอาจจะหวนกลับมาใช้สารเสพติดอีก โดยมีบางส่วนใช้วิธีการเชิงตั้งรับด้วยการให้ผู้เสพมารายงานตัว เพื่อให้การติดตาม ดูแล และช่วยเหลือหลังบำบัดเสร็จสิ้นได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรให้ความสำคัญและสร้างระบบการติดตามเชิงรุก

๑.๓.๕.๓ การค้นหาผู้เสพแบบสมัครใจ ผู้เสพส่วนใหญ่ไม่สมัครใจเข้ารับการบำบัด ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้วิธีการกดดัน เพื่อให้เข้าสู่การบำบัด ในการดำเนินยุทธศาสตร์ต่อไปควรปฏิบัติการเชิงรุกให้ผู้เสพเข้ารับการบำบัดแบบสมัครใจ

๑.๔ สรุปสถานการณ์ปัญหาเสพติดประเทศไทย ปี ๒๕๕๕ จากผลการดำเนินงานในรอบ ๑ ปีของปฏิบัติการฯ ในครั้งนี้ สามารถหยุดยั้ง ทำลาย บำบัดรักษา ป้องกัน ได้ในระดับที่สูงกว่าในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งหากไม่มีการดำเนินการดังกล่าว สถานการณ์ยาเสพติดของประเทศต้องอยู่ในภาวะวิกฤติมากกว่านี้ อย่างไรก็ตาม หากจะสรุปและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหาโดยรวม โดยนำเอาทั้งผลงานและปัจจัยที่เป็นผลลบลมาพิจารณาวิเคราะห์ร่วมกัน ปรากฏผล ดังนี้

๑.๔.๑ ก่อนเริ่มแผนปฏิบัติการ พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ปี ๒๕๕๕ ประมาณการว่า ในปี ๒๕๕๓ ประเทศไทยมีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ๑.๒ ล้านคนทั่วประเทศ

๑.๔.๒ ผลการดำเนินงานของทุกหน่วยงานทั้งหมด ทั้งการจับกุมผู้กระทำความผิดยาเสพติดและการบำบัดรักษา ในปี ๒๕๕๕ ปรากฏผลตามข้อมูลที่ได้รับเชิงปริมาณ คือ

๑.๔.๒.๑ จับกุมผู้กระทำความผิดยาเสพติด ๓๙๓,๙๗๓ คดี ผู้ต้องหา ๓๘๕,๗๒๕ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕)

๑.๔.๒.๒ บำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในทุกระบบ ๕๖๐,๐๔๖ คน

๑.๔.๒.๓ ทั้ง ๒ จำนวนตัวเลขนี้ เมื่อหักจำนวนที่ซ้ำกันเดียวกันออก จะเหลือ ประมาณ ๙๐๕,๐๐๘ คน (ซ้ำร้อยละ ๔.๓๑ หรือ ๔๐,๗๖๓ คน)

๑.๔.๒.๔ เมื่อนำผลงานทั้งจับกุมและบำบัดรักษาที่ดำเนินการได้ตามข้อ ๑.๔.๒.๓ หักออก จากจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประมาณ ๑.๒ ล้านคน จะยังคงเหลือผู้ยังมีพฤติกรรมด้านยาเสพติดที่จะต้องดำเนินการต่อไปอีก ประมาณ ๒๙๔,๙๕๒ คน

๑.๔.๓ แต่ในระหว่างปฏิบัติการฯ ในช่วงนี้ จากฐานข้อมูลและการตรวจสอบรายชื่อของสำนักงาน ป.ป.ส. มีบุคคลที่ถูกดำเนินการตามข้อ ๑.๔.๒.๓ และมีพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำหรือบำบัดรักษาซ้ำ ประมาณ ๓๐ % หรือ เมื่อคิดเป็นบุคคล ทั้งสิ้น ๒๗๑,๕๐๒ คน บุคคลเหล่านี้ กลับไปสู่วงจรของยาเสพติดซ้ำอีก

๑.๔.๔ เมื่อตรวจสอบรายชื่อจากฐานข้อมูลฯ พบว่า บุคคลที่ถูกดำเนินการเหล่านี้ไม่เคยมีรายชื่อในฐานข้อมูลสำนักงาน ป.ป.ส. หรือเพิ่งมีพฤติการณ์ด้านยาเสพติด ในปี ๒๕๕๕ หรือที่เรียกว่า ผู้มีพฤติการณ์ด้านยาเสพติดรายใหม่ ประมาณ ๒๙ % หรือคิดเป็นจำนวน ๒๖๒,๔๕๒ คน

๑.๔.๕ เมื่อนำจำนวนบุคคลที่ยังคงเหลือจากการดำเนินงาน รวมกับ ผู้ที่มีพฤติการณ์ซ้ำ รวมกับ ผู้มีพฤติการณ์ใหม่ทั้ง ๓ ประเภท จะทำให้ยังคงมีผู้ที่มีพฤติการณ์ด้านยาเสพติดอยู่ในปัจจุบัน อีกประมาณ ๘๒๘,๙๔๗ คน

และบุคคลเหล่านี้ คือ โจทย์ ของปี ๒๕๕๖ ที่จะต้องดำเนินการ

กล่าวโดยสรุปสถานการณ์การดำเนินงานในปี ๒๕๕๕ จากความพยายามของทุกภาคส่วนในการปฏิบัติพลังแผ่นดินฯ ในครั้งนี้ สามารถควบคุมสถานการณ์ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ให้หยุดชะงักระดับหนึ่ง และเริ่มลดระดับความรุนแรงลงเล็กน้อย หากเปรียบเทียบจำนวนประมาณการในภาพรวมทั้งประเทศ

ในปี ๒๕๕๖ จึงจะต้องระดมสรรพกำลังทั้งปวงที่มีอยู่ บูรณาการร่วมกันที่จะลดสถานการณ์ปัญหาเสพติดให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนให้จงได้

๒. กรอบความคิดยุทธศาสตร์

เพื่อให้ยุทธศาสตร์ฯ ในปี ๒๕๕๖ สำเร็จผลในการลดสถานการณ์ยาเสพติด และเป็นความต่อเนื่องจากการปฏิบัติในปี ๒๕๕๕ จึงให้มีการวางกรอบความคิดทางยุทธศาสตร์ ๓ ประการ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ต่อเนื่อง จะต้องมีความต่อเนื่องใน ๓ ลักษณะ คือ

๒.๑.๑ ต่อเนื่องในกรอบความคิด ได้แก่ ความคิดที่ว่า การเอาชนะปัญหาเสพติดให้ได้ผลอย่างแท้จริงนั้น จะต้องใช้พลังของประชาชนทั้งประเทศ ที่เรียกว่า พลังแผ่นดิน ที่มีความตื่นตัว เท่านั้น จึงจะประสบผลสำเร็จ รวมทั้ง การตัดวงจรปัญหาทั้ง ๓ วงจร ได้แก่ วงจรการผลิต วงจรการค้า และวงจรการเสพ โดยใช้หลักเมตตาธรรม หลักนิติธรรม-นิติรัฐ เป็นสำคัญ

๒.๑.๒ ต่อเนื่องในแผนปฏิบัติการ ได้แก่ การยืนยันใน ๗ แผนงานหลัก เป็นแผนปฏิบัติการสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๒.๑.๓ ต่อเนื่องในงานที่ทำ ได้แก่ การต่อยอดในกิจกรรม/งานของแต่ละแผน แต่ละพื้นที่ แต่ละกลุ่มเป้าหมายว่าในปี ๒๕๕๕. ได้ดำเนินการไปถึงจุดใด ทั้งทางปริมาณและคุณภาพ ในการปฏิบัติของปี ๒๕๕๖ จึงจะต้องดำเนินการต่อเนื่อง ให้คืบหน้าไปตามลำดับ ไม่ซ้ำวนอยู่กับที่ หรือก้าวข้ามในขั้นตอนสำคัญ

๒.๒ ยุทธศาสตร์ป้องกัน/ป้องปราม ยุทธศาสตร์นี้ เป็นการชี้ทิศทางให้เห็นว่า ในปี ๒๕๕๕ จากการทุ่มเทของหน่วยงานต่างๆ ทำให้บรรลุผลงานได้ตามเป้าหมาย สามารถกดหรือสร้างภาวะชะงักงันของปัญหาเสพติดได้ในระดับที่ส่งผลให้ประชาชนมีความพึงพอใจในนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลในลำดับต้น เมื่อเปรียบเทียบกับนโยบายด้านอื่น แต่อย่างไรก็ตาม การกดสถานการณ์ปัญหา มิให้ขยายตัว เป็นเพียงการปฏิบัติขั้นต้นเท่านั้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนมีความเชื่อมั่นในนโยบายของรัฐ ดังนั้น ในปี ๒๕๕๖ จะต้องให้น้ำหนักในงานป้องกัน/ป้องปราม ก็คือ การรวมพลังทั้งปวงที่มีอยู่ ลดสถานการณ์ยาเสพติด ด้วยจุดเน้น ๔ ป้อง เพื่อเป็นการวางรากฐานของการลดปัญหาเสพติดของประเทศอย่างแท้จริง ประกอบด้วย

๒.๒.๑ ป้องกันรายใหม่ ก็คือ การเพิ่มการปฏิบัติเชิงรุกต่างๆ เพื่อป้องกันมิให้มีผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น ลดอัตราเพิ่มขึ้นของรายใหม่ ไม่ให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หากลดการเกิดขึ้นของรายใหม่ได้มากเท่าใด จะทำให้ปัญหาเสพติดของประเทศลดลงเท่านั้น

๒.๒.๒ ป้องกันพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยง ก็คือ การเพิ่มการปฏิบัติเชิงรุกต่างๆ เพื่อควบคุมดูแลพื้นที่เสี่ยง และปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่เป็นปัจจัยเงื่อนไขให้ประชากรทุกกลุ่มทุกวัยมีโอกาสเสี่ยงเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด หากควบคุมพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยงได้มากเท่าใด โอกาสที่ประชากรจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดก็จะลดลงเท่านั้น

๒.๒.๓ ป้องกันพฤติกรรมซ้ำ ก็คือ การเพิ่มการปฏิบัติเชิงรุกต่างๆ เพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด กลับไปมีพฤติกรรมด้านยาเสพติดซ้ำอีก เป็นการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ

๒.๒.๔ ป้องกันชุมชน ในที่นี้ บริบทของคำว่า ชุมชน จะครอบคลุมหน่วยงานสังคมอื่นๆ เช่น หมู่บ้าน ชุมชน โรงเรียน โรงงาน ฯลฯ หากสามารถป้องกันหรือสร้างภูมิคุ้มกันให้กับ ชุมชน ในบริบทนี้ได้มากเท่าใด ก็จะเป็นการป้องกันทางสังคมได้มากขึ้นเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ยุทธศาสตร์ ๔ ป้อง จึงเป็นทิศทางสำคัญของการหยุดยั้ง และลดปัญหาเสพติดให้ได้ผลในปี ๒๕๕๖ นี้

๒.๓ ยุทธศาสตร์เสริมสร้างพัฒนา คือ ยุทธศาสตร์ที่เน้นให้เห็นว่า การจะลดปัญหาเสพติดให้ได้อย่างแท้จริงนั้น จะต้องทำให้เกิดการพัฒนา เสริมสร้างอีก ๓ ส่วนสำคัญ ได้แก่

๒.๓.๑ เสริมสร้างและพัฒนามาตรการปฏิบัติ คือ การปรับปรุงและพัฒนามาตรการทั้ง ๔ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ มาตรการด้าน supply มาตรการด้าน demand มาตรการด้าน potential demand และ การบริหารจัดการ /management ซึ่งมาตรการทั้งหมดนี้ จะส่งผลสำเร็จต่อการขับเคลื่อนปฏิบัติการ

๒.๓.๒ เสริมสร้างและพัฒนาอาระภูมิภาคสู่ ๒๐๑๕ ประชาคมอาเซียนปลอดยาเสพติด คือ การให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์นอกประเทศ เป็นการแสดงให้เห็นว่า ประชาคมของประเทศต่างๆ ระบุว่า ปัญหาเสพติดในประเทศไทย ไม่สามารถแก้ไขได้สำเร็จ หากไม่มีการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศให้บังเกิดผลในทางยุทธศาสตร์ ประกอบกับ เป็นการเตรียมการอีก ๓ ปีข้างหน้า ที่ประเทศอาเซียนจะกลายเป็นประชาคมเดียวกัน เป็น ASEAN Economic Community /AEC. ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ให้ทุกภาคส่วนได้เตรียมความพร้อมและเตรียมการ

๒.๓.๓ เสริมสร้างงานเชิงคุณภาพ คือ การมุ่งเน้นการสร้างงานการแก้ไขปัญหาแบบคุณภาพ จึงจะแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน โดยจะต้องแปรงานที่เป็นงานเชิงปริมาณในปี ๒๕๕๕ ให้เป็นงานคุณภาพในปี ๒๕๕๖

๓. เป้าหมาย

เพื่อให้ปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ในปี ๒๕๕๖ บรรลุผล และต่อเนื่องจากการปฏิบัติในปีที่ ๒ จึงให้กำหนดเป้าหมายของแผนจำแนกประเภทต่างได้ ๔ ประเภท ดังนี้

๓.๑ เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (Strategic Goal) กำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ไว้ว่า

ควบคุมสถานการณ์ปัญหาเสพติดและสามารถลดระดับความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหา ให้ได้อย่างเห็นผลชัดเจน เป็นรูปธรรม สังคมและชุมชนโดยรวมมีความปลอดภัยจากปัญหาเสพติด เมื่อเสร็จสิ้นแผน ในปี ๒๕๕๖ ในภาพรวมของประเทศ

๓.๒ เป้าหมายเชิงปริมาณ (Output) กำหนดเป้าหมายในเชิงปริมาณในภาพรวม เพื่อให้เห็นผลการดำเนินงานเชิงตัวเลขปริมาณทั่วประเทศ และเป็นเป้าหมายที่ปรากฏใน พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ทุกหน่วยงานของรัฐจะต้องปฏิบัติตาม โดยมีเป้าหมาย ดังนี้

๓.๒.๑ ดำเนินการต่อหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ ประมาณ ๘๔,๓๒๐ แห่ง

๓.๒.๒ ลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดทุกระบบรวมกัน ๓๐๐,๐๐๐ คน ในปี ๒๕๕๖ และเพิ่มเป้าหมายการติดตามผู้ผ่านการบำบัดฯ ที่เข้ารับการบำบัดในปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖ รวมกัน ประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ คนทั่วประเทศ

๓.๒.๓ สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้แก่กลุ่มเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง ในระดับชั้น ป.๕ และ ป.๖ ทั้งหมด ประมาณ ๑.๕ ล้านคนทั่วประเทศ

๓.๒.๔ เสริมสร้างการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับโรงเรียนและสถานศึกษาระดับขยายโอกาสขึ้นไป-ระดับอุดมศึกษา จำนวน ๑๑,๔๙๐ โรงเรียน

๓.๒.๕ มีข้อมูลพื้นที่เสี่ยง และเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษา รวมทั้ง มีแผน กิจกรมควบคุมพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยง และแก้ไขพฤติกรรมเยาวชนกลุ่มเสี่ยงและสามารถลดปัญหาดังกล่าวได้ในทุกอำเภอ

๓.๒.๖ มีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ จนมีสถานประกอบการผ่านเกณฑ์โรงงานสีขาว ๒,๐๐๐ แห่ง

๓.๒.๗ ปราบปรามผู้กระทำความผิดคดียาเสพติด ภายหลังจากจับกุม โดยขยายผลทางการข่าว การสืบสวน หรือใช้มาตรการทางทรัพย์สิน จำนวน ๔๐,๐๐๐ คดี

๓.๒.๘ ดำเนินการทางด้านทรัพย์สินในคดียาเสพติดจากกฎหมายทุกฉบับที่เกี่ยวข้องแบบบูรณาการ โดยมีปริมาณทรัพย์สิน ๒,๐๐๐ ล้านบาท

๓.๓ เป้าหมายเชิงผลลัพธ์/ผลกระทบ (Outcome) ในภาพรวม ให้ความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายเชิงผลลัพธ์ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงงานเชิงคุณภาพและเป็นการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน โดยในปี ๒๕๕๖ กำหนดเป้าหมาย ดังนี้

๓.๓.๑ ปัญหาความไม่ปลอดภัยของสังคมและชุมชนอันเกิดจากภัยของยาเสพติดลดลง การดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไปรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยยิ่งขึ้น

๓.๓.๒ กำหนดเป้าหมายที่เป็นผลลัพธ์ และเป้าหมายเชิงผลกระทบในทุกแผนงาน

๓.๔ เป้าหมายพื้นที่ (Area Base)

๓.๔.๑ ให้ทุกจังหวัดกำหนดเป้าหมายของแต่ละจังหวัด ให้สามารถควบคุมและลดปัญหายาเสพติดภายในจังหวัดให้ได้ ในปี ๒๕๕๖ เป็นเป้าหมายสำคัญเชิงผลลัพธ์ในระดับพื้นที่

๓.๔.๒ การกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณที่เป็นภาพรวมระดับประเทศ ให้แต่ละจังหวัดพิจารณาสัดส่วนที่เหมาะสมในการกำหนดเป้าหมายของตน โดยคำนึงถึงเป้าหมายสูงสุดที่จะควบคุมและลดปัญหาของจังหวัดเป็นสำคัญ

๔. มาตรการ แผนงานการดำเนินงาน

แผนงานที่ ๑ แผนการสร้างพลังสังคมและชุมชนเอาชนะยาเสพติด

๑. เป้าหมายของแผน

๑.๑ กำหนดเป้าหมาย ๘๔,๓๒๐ หมู่บ้าน/ชุมชนเป็นเป้าหมายหลัก โดยในจำนวนนี้ ให้อ้อยละ ๕๐ ของหมู่บ้าน/ชุมชนมีความเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดเชิงคุณภาพ

๑.๒ หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินทั้งหมด สามารถลดปัญหายาเสพติดได้อย่างมีคุณภาพตามแนวทางสันติวิธีของกองทุนแม่ฯ มีศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินแก้ไขปัญหาเสพติดบูรณาการสู่เศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเพิ่มเติมใหม่ในปี ๒๕๕๖ ได้อีก จังหวัดละไม่เกิน ๕๐ หมู่บ้าน/ชุมชนโดยยึดงานคุณภาพเป็นหลัก

๒. มาตรการดำเนินงาน

การสร้าง ความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการต่อสู้กับปัญหาเสพติด เป็นงานสำคัญที่ต้องมีความต่อเนื่อง ระยะเวลา และจะต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอย่างมีคุณภาพ จึงจะส่งผลต่อความสำเร็จในการลดปัญหาเสพติดอย่างแท้จริง การสร้างแนวป้องกันยาเสพติดภาคประชาชนจึงเป็นปัจจัยชี้ขาดที่สำคัญที่สุด และถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในปี ๒๕๕๖ โดยให้มีแนวทาง ดังนี้

๒.๑ ให้ ศพส.จ. และ ศพส.อ. ทบพ.ว. ประเมินสถานการณ์ปัญหาและการดำเนินงานรายหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้ดำเนินการถึงขั้นตอนใดในปี ๒๕๕๕ ทั้งทางปริมาณและคุณภาพ เพื่อจะได้ดำเนินการต่อเนื่องในปี ๒๕๕๖ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ความสำคัญกับการประเมินปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ความเข้มแข็งของแกนนำชุมชน และความเข้มแข็งของชุมชนในทางคุณภาพ ทั้งนี้ ให้ประเมินผลแล้วเสร็จก่อนภายในไตรมาสที่ ๑ ก่อนที่จะดำเนินการต่อไป หากพื้นที่ใด มีการประเมินก่อนหน้าแล้ว และสามารถใช้ประโยชน์ได้ ก็สามารถใช้ผลประเมินดังกล่าวได้ต่อ โดยให้นำผลการประเมินมาเป็นฐานพิจารณาเพื่อเสริมความเข้มแข็งของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน

๒.๒ การดำเนินการต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๕ ในหมู่บ้าน/ชุมชนนั้น เพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันทั้งประเทศ. นอกจากประเมินตาม ๒.๑ แล้ว ให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชนระบุสถานะและจำแนกตามกลุ่มประเภทตามความเหมาะสม ดังนี้

๒.๒.๑ ประเภทที่ ๑ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ระบุไม่มีปัญหาเสพติด ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่ปรากฏในข้อมูลใดว่ามีปัญหาเสพติดในปี ๒๕๕๕ โดยในขั้นต้น มีประมาณ ๑๘,๙๒๐ แห่ง ทั่วประเทศ

๒.๒.๒ ประเภทที่ ๒ หมู่บ้าน/ชุมชนชายแดน ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชน ที่อยู่ในตำบลทุกตำบลที่ติดกับชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านทุกด้านที่เสี่ยงและมีปัญหาการนำเข้ายาเสพติดจากนอกประเทศ ประมาณ ๓,๙๘๔ หมู่บ้าน/ชุมชน ใน ๓๒๒ ตำบล

๒.๒.๓ ประเภทที่ ๓ หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้รับพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดินตั้งแต่ปี ๒๕๔๗-ปัจจุบัน จำนวน ๑๒,๑๘๙ หมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งที่จะมีการเสนอรายชื่อที่จะเข้ารับพระราชทานใหม่

๒.๒.๔ ประเภทที่ ๔ หมู่บ้าน/ชุมชน ที่ดำเนินการครบทุกขั้นตอนของการดำเนินงานเสริมความเข้มแข็ง ในปี ๒๕๕๕ ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ปรากฏในรายงานของ ศพส. ว่าได้ดำเนินการตามกระบวนการต่างๆ ในการเสริมสร้างชุมชนครบทุกขั้นตอนที่กำหนดแล้วในเชิงปริมาณ จากการรายงานถึงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๕ มีจำนวน ๔๘,๙๒๑ หมู่บ้าน/ชุมชน

๒.๒.๕ ประเภทที่ ๕ หมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหาในระดับรุนแรงที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน ได้แก่ หมู่บ้าน/ชุมชน ที่ยังมีสภาพปัญหาเสพติดในระดับที่รุนแรงหรือรุนแรงมาก เช่น มีผู้ค้า ผู้เสพอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชนจำนวนมาก ต่อเนื่องมาหลายปี และยังไม่ยุติ สมควรต้องได้รับการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง การหาหมู่บ้าน/ชุมชนประเภทนี้ ให้ ศพส.จ. ทุกจังหวัด และกลไกที่ระบุให้รับผิดชอบโดยเฉพาะ จะต้องค้นหาและกำหนดขึ้นมาเอง หรืออีกทางหนึ่ง สอ.ศพส. จะส่งข้อมูลไปให้ดำเนินการ ทั้งนี้ ความสำเร็จของการดำเนินงานต่อหมู่บ้าน/ชุมชนประเภทนี้ จะส่งผลต่อการควบคุมและลดปัญหาเสพติดในจังหวัด ว่าจังหวัด สามารถควบคุมปัญหาเสพติดได้แล้วหรือไม่

ทั้งนี้ สอ. ศพส. จะส่งข้อมูลจำแนกสถานะหมู่บ้าน/ชุมชนตามฐานข้อมูลที่มีอยู่แล้วส่วนหนึ่งให้กับ ศพส.จ. ในแต่ละจังหวัด ดำเนินการทบทวน ตรวจสอบให้ได้สถานะที่แท้จริง ก่อนที่จะวางแผนแก้ไขปัญหาอย่างตรงจุด

๒.๓ การสร้างความต่อเนื่องของการดำเนินงานเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งต่อจากปี ๒๕๕๕ เพื่อให้เป็นกรอบแนวทางเดียวกันทั้งประเทศ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๓.๑ ต่อกลุ่มพื้นที่ประเภทที่ ๑ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่มีปัญหาเสพติด

๒.๓.๑.๑ ให้ดำรงสถานะ การไม่มีปัญหาเสพติดในพื้นที่เหล่านี้อย่างต่อเนื่องเพื่อจำกัดการขยายตัวของยาเสพติด ไม่ให้เข้าสู่พื้นที่เหล่านี้

๒.๓.๑.๒ ให้พัฒนาแกนนำในทุกหมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่เหล่านี้ จำนวน ๑๐-๒๕ คน : หมู่บ้าน/ชุมชน ที่ได้สร้างไว้แล้ว ให้ทำหน้าที่เฝ้าระวัง ป้องกันมิให้เกิดปัญหาเสพติดขึ้นในพื้นที่ของตน โดยสอดส่อง ดูแล ป้องกันและมีช่องทางการแจ้งข้อมูลให้กับ ศพส.อ./ศพส.ข. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ หากมีสิ่งบอกเหตุเกิดขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาทันที

๒.๓.๑.๓ สร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยจัดทำแผนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๓.๑.๔ ดำเนินการ รณรงค์ ป้องกันยาเสพติด สร้างภูมิคุ้มกันกับคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้ตระหนักต่อโทษพิษภัยของยาเสพติดที่อาจเข้ามาในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น ผ่านเสียงตามสายหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

๒.๓.๑.๕ บูรณาการงานชุมชน แบบองค์รวม รอบด้าน ครบวงจร ในการแก้ปัญหาเสพติดเพื่อให้มีพลังและยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งนี้ ให้ ผอ.ศพส.อ./ผอ.ศพส.เขต ได้กำชับ สอบถามผู้นำที่เป็นทางการทั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เหล่านี้ในทุกเดือนที่มีการประชุมในอำเภอ หรือเขต เพื่อเป็นการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

๒.๓.๒ ต่อกลุ่มพื้นที่ประเภทที่ ๒ หมู่บ้าน/ชุมชน ชายแดนทุกหมู่บ้านที่อยู่ในตำบล/เทศบาลชายแดน ทุกจังหวัดชายแดนรอบประเทศ ให้ดำเนินการ

๒.๓.๒.๑ ให้ถือว่า ทุกหมู่บ้าน/ชุมชนในตำบลและในเทศบาลที่ติดกับชายแดน เป็นพื้นที่ด่านหน้าของการสกัดกั้นยาเสพติดของประเทศ ที่จะต้องสร้างเป็นกำลังประชาชนร่วมกับกำลังของฝ่ายรัฐ สกัดกั้นยาเสพติดอย่างเข้มแข็งและจริงจัง ลด supply ยาเสพติดจากนอกประเทศ จึงให้ขยายพื้นที่สกัดกั้นจากหมู่บ้านชายแดนเป็นตำบลชายแดนพื้นที่สกัดกั้นยาเสพติด เพื่อสามารถใช้บริบทการปกครองระดับท้องถิ่นและตำบลมาสนับสนุนการดำเนินงาน

๒.๓.๒.๒ ให้ กอ.รมน.ภาคทุกภาค รับผิดชอบหลักในการระดมพลังชุมชน เสริมสร้างประสิทธิภาพชุมชนเข้มแข็งต่อสู้ปัญหาเสพติดตามแนวชายแดน โดยวางกรอบภารกิจการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการของ กอ.รมน.ให้ครอบคลุมพื้นที่ระดับตำบลชายแดนตามแผนทุกพื้นที่สำคัญ ทั้งนี้ ในระยะก่อนเริ่มแผน ให้ กอ.รมน.ภาค / ส่วนแยก ร่วมกับ สอ. ศพส. ประเมินความเข้มแข็งและศักยภาพรายหมู่บ้านที่ดำเนินการในปี ๒๕๕๕ ให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ ๑

๒.๓.๒.๓ ให้มีแผนปฏิบัติการในระดับหมู่บ้านและตำบลเป้าหมายทุกพื้นที่ชายแดน ให้บรรลุขั้นตอนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเชิงคุณภาพและยั่งยืน โดยนำผลการประเมินมากำหนดกิจกรรมในแผนปฏิบัติการในทุกหมู่บ้าน/ชุมชนตำบลหรือเทศบาลเป้าหมาย จะต้องมุ่งลดจำนวนผู้ค้า ผู้เสพอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๓.๒.๔ สร้างบทบาทกำลังประชาชนชายแดน ร่วมเฝ้าระวัง สกัดกั้นยาเสพติด ร่วมกับภาครัฐในทุกพื้นที่สำคัญ เพื่อป้องกันยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน และเป็นด่านหน้าในการสกัดกั้นยาเสพติดของประเทศ ให้มีการจัดตั้งกำลังประชาชนเป็นหมวด หมู่เพื่อปฏิบัติการกิจดังกล่าว และมีการฝึกทบทวน การสร้างความพร้อม และสนับสนุนปัจจัยดำเนินงานต่างๆ

๒.๓.๒.๕ ให้มีการประสานงานบูรณาการร่วมกันระหว่าง ศพส.อ.กับ กอ.รมน.ในพื้นที่ โดยให้ ศพส.อ.เป็นกลไกกลางประสานงานกับทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชายแดน และสนับสนุนให้การเสริมสร้างชุมชนชายแดนมีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบูรณาการกลไกจัดตั้งของชุมชนที่อยู่ภายใต้บทบาทของฝ่ายปกครองในพื้นที่

๒.๓.๒.๖ บูรณาการการปฏิบัติระหว่างการจัดตั้งกำลังประชาชนในหมู่บ้าน/ชายแดน กำลังปฏิบัติการของฝ่ายรัฐตามแนวชายแดน รวมทั้ง การสกัดกั้นจุดตรวจ/ด่านตรวจเส้นทางตามแนวชายแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงของการลักลอบนำเข้ายาเสพติด โดยให้ทุกอำเภอชายแดนสามารถมีระบบปฏิบัติการ กลไกและบุคคลดังกล่าวอย่างชัดเจน ปฏิบัติได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพื้นที่ตำบลที่เสี่ยงต่อการนำเข้ายาเสพติด มีการจัดทำเป็นแผน คำสั่งการปฏิบัติ รวมทั้งให้ กอ.รมน.ส่วนแยก และจังหวัดที่เกี่ยวข้องสามารถแสดงผังการปฏิบัติการสกัดกั้นทั้งระบบตามอำเภอชายแดนที่รับผิดชอบ และมีการประเมินศักยภาพ

๒.๓.๓ ต่อกลุ่มพื้นที่ประเภทที่ ๓ หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

๒.๓.๓.๑ นำผลประเมินหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินรายหมู่บ้าน/ชุมชนที่กรมการพัฒนาชุมชนได้จัดทำไว้เมื่อปี ๒๕๕๕ หรือที่อาจมีการจัดทำขึ้นใหม่ในบางพื้นที่ มากำหนดเป็นฐานตั้งต้นในการพัฒนาความเข้มแข็งของทุกหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินให้เข้มแข็งเพิ่มขึ้นกว่าระดับที่ประเมิน สำหรับในพื้นที่ กทม. ให้ประเมินหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินรายชุมชน ให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ ๑

๒.๓.๓.๒ **พัฒนาแกนนำและกำลังอาสาประชาชน กองทุนแม่ของแผ่นดินในทุกหมู่บ้านให้เป็นกำลังอาสาสมัคร ป้องกันภัยยาเสพติด** ตามจำนวนของครัวเรือน ๑ : ๕ โดยให้มีการขึ้นทะเบียนรายชื่ออย่างชัดเจน เพื่อมีบทบาทการเฝ้าระวังยาเสพติดภาคประชาชน

๒.๓.๓.๓ **ใช้แนวทางทางสันติ** ตามการพัฒนาตามขั้นตอนที่กำหนดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน เสริมความเข้มแข็งของทุกหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยยึดมั่นในแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยสันติ การรับรองครัวเรือน การใช้กฎหมายหมู่บ้านกตีกาทางสังคม การบำบัดผู้เสพในชุมชน การดูแลผู้ผ่านการบำบัด ตามปรัชญากองทุนแม่ของแผ่นดิน ที่กำหนดใน Roadmap ของการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งและยั่งยืน รวมทั้ง พัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งให้เป็นศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินบูรณาการสู่เศรษฐกิจพอเพียง การสร้างเครือข่ายหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ทั้งในระดับอำเภอ จังหวัด ภาค และประเทศให้เข้มแข็ง

๒.๓.๓.๔ **ให้จัดกิจกรรมต่อเนื่องเป็นกระบวนการ เกิดกระแสในพื้นที่ทุกจังหวัด** เพื่อแสดงถึงการรวมพลัง ความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การให้อภัย ตามยุทธศาสตร์พระราชทาน **รู้จักสามัคคี** เป็น **พลังแผ่นดิน** ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่สุดของการเอาชนะปัญหาเสพติดตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

๒.๓.๓.๕ **สำหรับหมู่บ้านที่จะเข้ารับพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดินรอบใหม่** ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ ข้อกำหนดให้ปฏิบัติอย่างครบตามขั้นตอน/กระบวนการ ด้วยความสมัครใจและยินดีที่จะปฏิบัติ รวมทั้ง มีการตรวจสอบอย่างมีคุณภาพ และผ่านการอบรมบ่มเพาะในปณิธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ก่อนเข้ารับพระราชทาน

๒.๓.๔ **ต่อกลุ่มพื้นที่ประเภทที่ ๔ หมู่บ้าน/ชุมชนที่ดำเนินการครบทุกขั้นตอนที่กำหนด** ของการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่ปรากฏในรายงานของ ศพส ในปี ๒๕๕๕

๒.๓.๔.๑ **ให้ ศพส.มท.และ สอ.ศพส. เป็นเจ้าภาพ** มอบหมายให้ ศพส.จ. ตรวจสอบความเข้มแข็งเชิงคุณภาพในขั้นตอนต่างๆในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อสามารถประเมินความเข้มแข็งของชุมชนอย่างแท้จริง โดยมีระบบและแบบการประเมินความเข้มแข็งแบบเดียวกันทั่วประเทศ ที่เน้นให้ชุมชนประเมินตนเอง วัดผลตนเอง เพื่อหาความเข้มแข็งที่แท้จริง โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ ๑

๒.๓.๔.๒ **ศพส.อ./ศพส.ข. นำผลการประเมินรายหมู่บ้าน/ชุมชนมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาขั้นตอนที่ยังไม่สมบูรณ์ ที่ยังไม่มีคุณภาพ ที่ยังไม่มีความเข้มแข็ง และที่ยังไม่ได้ดำเนินการของหมู่บ้าน/ชุมชนแต่ละแห่ง** โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในส่วนของการลดระดับปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน การดำเนินการต่อผู้ค้า-ผู้เสพ การพัฒนาแกนนำที่เข้มแข็ง การสร้างระบบเฝ้าระวัง/ป้องกันยาเสพติดของชุมชน การพึ่งตนเองของชุมชน ฯลฯ

๒.๓.๔.๓ **ให้จัดทำแผนพัฒนาของหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้ประเมินผลมาแล้วตามข้างต้นเชิงคุณภาพ** ร่วมกับสมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีเป้าหมายที่จะควบคุมและลดปัญหาเสพติดในพื้นที่ให้ได้ผลสำเร็จ

๒.๓.๔.๔ **ให้บูรณาการงานชุมชนตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนแบบองค์รวม** รอบด้าน ครบวงจร ในการแก้ปัญหาเสพติดเพื่อให้มีพลังและยั่งยืน

๒.๓.๕ ต่อกลุ่มพื้นที่ประเภทที่ ๕ หมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีปัญหาในระดับรุนแรงและต้องแก้ไขปัญหาโดยเร่งด่วน

๒.๓.๕.๑ ให้ สอ.ศพส. และ ศพส.จ. ซึ่เป้้าจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ เพื่อหาพื้นที่ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน หรือตำบลที่มีปัญหารุนแรง หรือรุนแรงมาก โดยไม่ปกปิดข้อมูล และให้จัดลำดับการแก้ไขปัญหาเป็นลำดับต้นๆ

๒.๓.๕.๒ ให้ ศพส.จ. ระดมสรรพกำลัง ทรัพยากร กำลังปฏิบัติการอย่างเต็มที่ รวมทั้งจัดระบบบริหารจัดการการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหา เพื่อลดระดับปัญหาในพื้นที่เหล่านี้ให้ได้ โดยให้มีแผนแก้ไขปัญหในพื้นที่เหล่านั้นอย่างเป็นรูปธรรม รายพื้นที่ และขอความเห็นชอบจาก ศพส.จ.ทุกพื้นที่ จัดทำเป็นคำสั่งของ ผอ.ศพส.จ.โดยเฉพาะ ทั้งนี้ ให้พิจารณาการจัดตั้ง บก.ควบคุม หรือ จุดประสานงานเพื่อการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนดนี้ เพื่อให้มีการปฏิบัติแบบเบ็ดเสร็จ

๒.๓.๕.๓ ใช้มาตรการที่เหมาะสม ทั้งการทำลายโครงสร้างการค้าในพื้นที่ การลดจำนวนผู้เสพ การป้องกันกลุ่มเสี่ยง ฯลฯ อย่าง บูรณาการ

๒.๓.๕.๔ หลังจากขจัดเงื่อนไข ปัจจัยข้างต้นแล้ว ให้เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามที่ปรากฏใน Roadmap

๒.๔ การควบคุมปัญหายาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

การลดระดับปัญหายาเสพติดของประเทศ จะเกิดผลสำเร็จ ก็ต่อเมื่อสามารถควบคุมปัญหาในระดับพื้นที่ให้ได้ ซึ่งจะต้องเสริมบทบาทของภาคชุมชนให้ตื่นตัวขึ้นมาแก้ไขปัญหาด้วยพลังของตน การจัดให้มีระบบพี่เลี้ยงให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อร่วมกันกับชุมชนต่อสู้ปัญหายาเสพติดถือเป็นสิ่งจำเป็นที่จะเสริมพลังชุมชนเข้มแข็งขึ้น เพื่อให้มีปัจจัยนี้ในกรอบการดำเนินงานทั้งประเทศ จึงให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๔.๑ กำหนดให้มีบุคคลจากหน่วยงานในพื้นที่ เป็นพี่เลี้ยง และผู้ประสานงานให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน ในขอบเขตทั่วประเทศ โดยให้ความสำคัญกับหมู่บ้าน/ชุมชนประเภทที่ ๒ -๕ เป็นหลัก และให้ ผอ.ศพส.จ.ทุกจังหวัดกำหนดเป็นนโยบายให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องของจังหวัดให้การสนับสนุน มี ศพส.อ.ในแต่ ละอำเภอรับไปปฏิบัติ โดย เป็นแกนกลาง ประสานงาน กำหนดพี่เลี้ยง/ผู้ประสานงานชุมชนจากหน่วยต่างๆ ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างชัดเจน ประกอบด้วย

๒.๔.๑.๑ มอบหมายให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจประสานงานชุมชน หรือที่เป็นเป้าหมายสำคัญ

๒.๔.๑.๒ มอบหมายให้มีปลัดอำเภอประสานงานชุมชน

๒.๔.๑.๓ มอบหมายวิทยากรกระบวนการที่มีอยู่แล้วในอำเภอเป็นผู้ประสานงาน

๒.๔.๑.๔ มอบหมายพัฒนาชุมชนปฏิบัติงานประสานชุมชน

๒.๔.๑.๕ มอบหมายชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชนของ กอ.รมน. ประสานงานพื้นที่เป้าหมายตามแนวชายแดนที่เป็นพื้นที่ดำเนินงานของชุด กอ.รมน.

๒.๔.๑.๖ มอบหมายให้กลุ่ม/เครือข่ายภาคประชาชนที่ได้ดำเนินการมาแล้วในพื้นที่เป็นผู้ประสานงาน

ฯลฯ

ทั้งนี้ การกำหนดผู้ประสานงานชุมชน จะใช้หน่วยเดียว หรือหลายหน่วยตาม
ข้างต้น อยู่ที่ความพร้อมของหน่วย การครอบคลุมพื้นที่ เป็นสำคัญ

๒.๔.๑.๗ ให้ ศพส.อ. และ ผอ.ศพส.อ.แต่ละอำเภอ กำหนดพี่เลี้ยง/ผู้
ประสานงานชุมชนจากหน่วยงานข้างต้นอย่างชัดเจนให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชน โดย มีหน้าที่สำคัญ คือ เป็น
ที่ปรึกษา พี่เลี้ยงชุมชน นำภารกิจที่ได้รับมอบมาประสานงานกับผู้นำชุมชน สืบหาข้อมูล ขับเคลื่อนชุมชน แก้ไข
ปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน นำข้อปัญหาของชุมชนรายงานต่อหน่วยงาน เสนอ ศพส.อ. และให้มีการจัดระบบ
ภารกิจ การสนับสนุนอย่างชัดเจน ทั้งนี้ ให้ ผอ.ศพส.อ. จัดทำเป็นคำสั่งรายชื่อและพื้นที่ประสานงานให้ชัดเจน และส่ง
มายัง ศพส.จ. และ สอ.ศพส.” เพื่อจัดทำเป็นทะเบียนกำลังพล ทั้งนี้ ให้จัดแล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ ๑

๒.๔.๑.๘ ให้ สอ.ศพส. และ ศพส.มท. จัดทำคู่มือผู้ปฏิบัติงานประสานชุมชน
แนวการชี้แจง และมอบหมาย ศพส.จ. และ ศพส.อ.จัดให้มีการประชุม ชี้แจงผู้ประสานงานชุมชนในระดับจังหวัด
และอำเภอ ให้เข้าใจจุดมุ่งหมาย ภารกิจ หน้าที่ ระบบการปฏิบัติ การรายงาน ฯลฯ

๒.๔.๑.๙ ให้ ศพส.จ. รับผิดชอบในการ พัฒนาประสิทธิภาพของวิทยากร
กระบวนการระดับอำเภอ เพื่อภารกิจที่จำเป็นต้องใช้บทบาทของวิทยากรกระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง
เสริมงานของ ผู้ประสานงานชุมชน

๒.๔.๒ จัดระบบการดำเนินงานภาคประชาชนให้เข้มแข็ง รองรับการควบคุมปัญหา
ยาเสพติดในระดับพื้นที่ทั่วประเทศ โดย

๒.๔.๒.๑ ให้มีองค์กร กลไกจัดตั้งภาคประชาชนป้องกันยาเสพติดตั้งแต่ระดับ
หมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล ขึ้นไปเป็น กลุ่มพลังแผ่นดิน ป้องกันยาเสพติด หมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบด้วย ผู้นำที่เป็น
ทางการ ผู้นำกลุ่มต่างๆในหมู่บ้าน/ชุมชน อสม. ตาสีปะรด ผู้นำกองทุนแม่ของแผ่นดิน (เฉพาะหมู่บ้านที่มี) ฯลฯ เพื่อ
เป็นการสร้างพลัง รวมกลุ่มชุมชน มีระบบปฏิบัติ มีภารกิจ และมีคำสั่งรองรับที่ถูกต้อง โดยมีสถานที่ประสานงานใน
ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน สำหรับหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีสถานที่ประสานงานแล้ว ให้ใช้สถานที่เดิมก็ได้

๒.๔.๒.๒ พิจารณา และมอบบทบาท อำนาจของภาคประชาชนในการ
ปฏิบัติงานป้องกัน เฝ้าระวัง โดยบูรณาการอำนาจที่มีอยู่ของกลไกต่างๆใน หมู่บ้าน/ชุมชน เช่น คณะกรรมการ
หมู่บ้าน ตำรวจบ้าน อป.พร. ตาสีปะรด หรือกลุ่มพลังมวลชนที่มีอยู่ ฯลฯ มาร่วมกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการ
ปฏิบัติในการป้องกัน เฝ้าระวัง

๒.๔.๒.๓ พัฒนากลุ่มผู้นำ คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เป็นกำลังสำคัญ
และมีบทบาทนำคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติด ด้วยการเสริมประสิทธิภาพ
อบรม สัมมนา ผู้นำชุมชนต่างๆ เพื่อการนี้ มอบหมายให้ ศพส.จ.ทุกจังหวัด จัดให้มี โครงการเสริมทักษะ/เพิ่ม
ศักยภาพผู้นำชุมชนป้องกันยาเสพติด และมอบหมายภารกิจให้ทำหน้าที่ในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติด
โดย ให้ทุกจังหวัดจัดวิทยากรกระบวนการเป็นวิทยากร ส่วนเนื้อหาหลักสูตร คู่มือ สอ.ศพส. จะเป็นผู้รวบรวม

๒.๔.๒.๔ ส่งเสริมบทบาทชุมชนในงานยาเสพติด ได้แก่ การเฝ้าระวังยาเสพติด
โดยชุมชน การค้นหาผู้เสพในชุมชน การบำบัดรักษาในชุมชนต่อผู้เสพ/ผู้ใช้ในกลุ่มที่สามารถบำบัดในชุมชนได้
รวมทั้ง การติดตามผู้ผ่านการบำบัดโดยชุมชน ฯลฯ

๒.๔.๒.๕ จัดให้มีทุนส่งเสริมกิจกรรมการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติด
ในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นการสนับสนุนการใช้จ่ายของหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้ง ให้มีสวัสดิการให้กับชุมชนที่ร่วม
กิจกรรมดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแสวงหาความร่วมมือและการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๔.๓ ส่งเสริมองค์กร กลุ่มต่างๆในจังหวัด รวมตัวกันเป็น ภาคประชาสังคมป้องกัน
ยาเสพติดจังหวัด ให้กว้างขวางและจริงจัง ทั้งนี้เพราะ ความตื่นตัวและเข้าร่วมของภาคประชาสังคมในงาน
ป้องกันยาเสพติด จะแสดงให้เห็นถึง พลังแผ่นดินอย่างแท้จริง โดยส่งเสริม ผลักดันให้องค์กร สมาคม กลุ่ม ชมรม
บุคคล ที่ทำกิจกรรมยาเสพติดในจังหวัด มารวมกัน เพื่อ เป็นเวที สะท้อนข้อมูล แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้าน
ยาเสพติด เสนอข้อปัญหาเพื่อผลักดันให้มีการแก้ไข ทั้งในระดับพื้นที่ และระดับประเทศ ฯลฯ ได้แก่

๒.๔.๓.๑ ให้ ศพส.จ. ทุกจังหวัด จัดทำ ปรับปรุงข้อมูลองค์กร กลุ่ม ชมรม สื่อ
ต่างๆ บุคคลที่ทำงานด้านยาเสพติดเด่นๆ ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาคเอกชน ภาคชุมชน เพื่อนำองค์กร บุคคล
เหล่านี้ เป็นฐานของภาคประชาสังคมของจังหวัด

๒.๔.๓.๒ ให้ทุกจังหวัด จัดให้มีการประชุม ประสานงานภาคประชาสังคมของ
จังหวัด เป็นเวทีงานด้านป้องกันยาเสพติดและปัญหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นเวทีของจังหวัดในงานด้านยาเสพติดอย่าง
ต่อเนื่อง และตามที่ตกลงร่วมกันของภาคประชาสังคมของจังหวัดนั้นๆ

๒.๔.๓.๓ ให้ทุกจังหวัดมีการค้นหาผู้นำธรรมชาติในระดับต่างๆในจังหวัด ที่มี
จิตใจต้องการดำเนินงานด้านยาเสพติดหรือด้านสังคมอื่นที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินการดังกล่าว
เพื่อก่อให้เกิดการตื่นตัวของภาคประชาสังคมอย่างแท้จริง โดยให้จัดทำเป็นฐานข้อมูลบุคคลผู้นำธรรมชาติสำหรับการ
สนับสนุนและกำหนดบทบาทแก่บุคคลดังกล่าวต่อไป

๒.๔.๓.๔ ให้ ศพส.สนับสนุนให้มีการประชุม แลกเปลี่ยน เรียนรู้การดำเนินงาน
ด้านยาเสพติดของภาคประชาสังคมในระดับภาค และระดับประเทศ รวมทั้ง ให้ภาคประชาสังคมมีโอกาสนำเสนอ
นโยบายด้านยาเสพติดให้กับภาครัฐ

๓. โครงการสำคัญ

๓.๑ โครงการเสริมสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่มีปัญหาเสพติด

กิจกรรมหลักที่ ๑ เฝ้าระวัง พัฒนาแกนนำหมู่บ้าน/ชุมชน ป้องกันยาเสพติด

กิจกรรมหลักที่ ๒ บูรณาการงานชุมชนแบบองค์รวมในการแก้ปัญหาเสพติดเพื่อให้มีพลังและยั่งยืน
ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๒ โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชนชายแดน

กิจกรรมหลักที่ ๑ ประเมินศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชนชายแดน

กิจกรรมหลักที่ ๒ พัฒนาความเข้มแข็งหมู่บ้านชายแดน

๓.๓ โครงการหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

- กิจกรรมหลักที่ ๑ พัฒนาความเข้มแข็งของหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน
- กิจกรรมหลักที่ ๒ เสริมความเข้มแข็งในหมู่บ้านประเภท A ศูนย์เรียนรู้ฐานยาเสพติดบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง
- กิจกรรมหลักที่ ๓ เตรียมหมู่บ้าน/ชุมชนใหม่

๓.๔ โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชนที่ผ่านกระบวนการครบทุกขั้นตอน

- กิจกรรมหลักที่ ๑ ประเมินศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชนเชิงคุณภาพ
- กิจกรรมหลักที่ ๒ การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง
- กิจกรรมหลักที่ ๓ บูรณาการงานชุมชนแบบองค์รวมในการแก้ปัญหาเสพติดเพื่อให้มีพลังและยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๕ โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีระดับรุนแรง

- กิจกรรมหลักที่ ๑ ค้นหาหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหาในระดับรุนแรง
- กิจกรรมหลักที่ ๒ การแก้ไขปัญหแบบบูรณาการ

๓.๖ โครงการพัฒนาบทบาทภาคประชาชน ป้องกันยาเสพติด

- กิจกรรมหลักที่ ๑ จัดพี่เลี้ยง/ผู้ประสานงานชุมชน
- กิจกรรมหลักที่ ๒ จัดระบบการดำเนินงานของภาคประชาชนให้เข้มแข็ง

๓.๗ โครงการ ส่งเสริมภาคประชาสังคมป้องกันยาเสพติด

- กิจกรรมหลักที่ ๑ สำรวจ ค้นหาภาคประชาสังคม
- กิจกรรมหลักที่ ๒ ภาคประชาสังคม ป้องกันยาเสพติด

๔. ผู้รับผิดชอบ

๔.๑ หน่วยงานหลัก

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส.)

๔.๒ หน่วยงานร่วม

ผู้แทนองค์กรภาคประชาชน

ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา)

กระทรวงยุติธรรม (กรมคุมประพฤติ)

กระทรวงสาธารณสุข (กรมสุขภาพจิต)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว)

กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน)

กระทรวงวัฒนธรรม (กรมการศาสนา)

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี (กอ.รมน.)

กระทรวงกลาโหม (กองทัพไทย)

กรมประชาสัมพันธ์

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๕.๑ ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีปัญหายาเสพติดสามารถคงความเข้มแข็งและมีระบบเฝ้าระวัง

๕.๒ ร้อยละของหมู่บ้านที่มีปัญหายาเสพติดลดระดับความรุนแรงลงเมื่อเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด

๕.๓ ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินสามารถลดปัญหายาเสพติดได้อย่างมีคุณภาพ

แผนงานที่ ๒ แผนการแก้ไขปัญหายาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด (Demand)

๑. เป้าหมายของแผน

๑.๑ นำผู้เสพเข้าบำบัดรักษาในระบบที่เหมาะสมและผ่านการคัดกรอง รวมจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ คน ในทุกระบบการบำบัด ทั่วประเทศ

๑.๒ จัดลำดับความสำคัญเร่งด่วน ให้ทุกพื้นที่ ค้นหาและนำผู้เสพ/ผู้ติดที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนและสังคมเข้าบำบัด เพื่อลดอันตรายของชุมชนอันเกิดจากยาเสพติด

๑.๓ ติดตามผู้ผ่านการบำบัดรักษา ทั้งในปี ๒๕๕๕ และปี ๒๕๕๖ ให้ได้ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าบำบัด รวมประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ คนทั่วประเทศ เพื่อไม่ให้กลับไปมีพฤติกรรมซ้ำอีก

๒. มาตรการดำเนินงาน

๒.๑ นโยบายของรัฐบาล ถือว่า ผู้เสพเป็นผู้ป่วย เป็นอาการของโรคสมองติดยาหรือติดสารเคมี ที่จำเป็นต้องเข้ารับการรักษาบำบัดรักษาฟื้นฟู และพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้สามารถกลับมาใช้ชีวิตได้ตามปกติ โดยให้ยึดถือระยะของการรักษาครอบคลุม จนถึงขั้นการติดตามการรักษาอีก ๑ ปี รวมระยะเวลาการบำบัดรักษา ๑๒ เดือนขึ้นไป เป็นหวังของการบำบัดรักษายาเสพติดจนครบทุกกระบวนการ

๒.๒ นโยบายของ ศพส. ในปี ๒๕๕๖ ยังคงยืนยันที่จะให้การบำบัดแบบสมัครใจเป็นระบบหลักของการนำผู้เสพเข้าบำบัด เช่นเดียวกับจุดเน้นในปี ๒๕๕๕ แต่ให้มีการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

๒.๒.๑ ปรับปรุงกระบวนการชักชวน จูงใจนำผู้เสพ เข้าบำบัดรักษาโดยสมัครใจ เป็นแนวทางแรก โดยให้ความสำคัญกับ การส่งเสริมบทบาทของครอบครัว วิทยากรกระบวนการ เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ประสานงานชุมชน และชุมชนเอง ฯลฯ ในการชักชวนให้มากยิ่งขึ้น ด้วยการอบรม สัมมนา ถ่ายทอดบทเรียน ฯลฯ ให้บุคคลเหล่านี้ ได้เห็นถึงตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จ และนำกลับมาใช้ในพื้นที่

๒.๒.๒ ให้ทุกอำเภอ จัดตั้งศูนย์จำแนกและคัดกรองผู้เข้าบำบัดรักษาเสพติดในระดับ อำเภอ ๆ ละ ๑ แห่ง โดยพิจารณาใช้ โรงพยาบาลอำเภอ หรือ ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของอำเภอ เป็นศูนย์คัดกรองฯ ตามความเหมาะสม มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยต่างๆร่วมเป็นเจ้าหน้าที่คัดกรอง ได้แก่ แพทย์หรือพยาบาลที่มีความรู้เกี่ยวกับจิตเวชชุมชน พยาบาลทั่วไป เจ้าหน้าที่ตำรวจ ฝ่ายปกครอง ครูอาจารย์ ฯลฯ ทำหน้าที่จำแนก คัดกรองผู้เสพทั้งทางด้านสุขภาพ ประวัติทั่วไป ประวัติยาเสพติด ข้อมูลทางสังคม การข่าว ฯลฯ เพื่อจำแนกระดับความรุนแรงของการเสพติด

๒.๒.๓ ผู้เสพที่เข้าบำบัดรักษา จะถูกจำแนกและคัดกรองจากศูนย์จำแนกและคัดกรองฯ เพื่อจำแนกสถานะ ระดับความรุนแรงของการเสพติด และจะถูกนำส่งเข้าสู่การบำบัดรักษาที่เหมาะสม ประกอบด้วย

๒.๒.๓.๑ การบำบัดรักษาในหมู่บ้าน/ชุมชนในกรณีที่ไม่มากนัก และชุมชนมีความพร้อม

๒.๒.๓.๒ ระบบการบำบัดรูปแบบผู้ป่วยนอก matrix program ไป-กลับ ในกรณีที่เป็นเพียงผู้เสพ หรือมีอาชีพการงานทำชัดเจน ไม่เหมาะที่จะเข้าบำบัด โดยเสียการงาน และสามารถบำบัดแบบไป-กลับได้

๒.๒.๓.๓ ระบบเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ในกรณีที่มีอาการเสพติดและสมควร ต้องใช้เวลาสักระยะหนึ่งแบบต่อเนื่อง โดยพิจารณาการขยายระยะเวลาของค่าย

๒.๒.๓.๔ ระบบบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพระยะยาวรูปแบบผู้ป่วยในพักค้าง สำหรับผู้มีอาการเสพติดแบบผู้ติด

การจำแนกระบบบำบัดรักษาดังกล่าว ก็เพื่อมิให้ผู้เสพที่ต่างระดับการเสพกั้น ต้องเข้ามาบำบัดในสถานที่เดียวกัน อันจะเกิดผลเสียในการเลียนแบบพฤติกรรมกัน

๒.๒.๔ ให้ทุกจังหวัดปรับปรุง พัฒนาศักยภาพและคุณภาพของทีมวิทยากรในค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของอำเภอให้รับกับการทำหน้าที่ศูนย์คัดกรองฯ รวมทั้ง จัดให้มีศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพแบบสมัครใจ จังหวัดละ ๑ แห่ง โดยคัดเลือกจากศูนย์ฟื้นฟูประจำอำเภอที่ดำเนินการในปีที่ผ่านมาที่มีศักยภาพสูง เพื่อรองรับผู้ติดยาที่ต้องใช้เวลาในการบำบัดรักษา หรืออาจจะจัดเป็นโซนจังหวัด ต่อ ๑ แห่ง ตามความหนาแน่นของปัญหา รวมทั้ง จัดระบบส่งต่อผู้เสพที่เข้าบำบัดตามระดับของการเสพในจังหวัด หรือภายในกลุ่มโซน

๒.๓ การติดตามผู้เสพที่ผ่านการบำบัดรักษา ถือเป็นขั้นตอน (After Care) ที่มีความสำคัญที่สุดในปี ๒๕๕๖ แต่ยังเป็นจุดอ่อนที่สุดในรอบหลายปีที่ผ่านมา ดังนั้น จะต้องวางระบบ ปรับปรุง พัฒนาการติดตามให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อลดอัตราเสพยาเสพติดได้ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยจัดระบบติดตาม ดังนี้

๒.๓.๑ ระบบติดตามโดยชุมชน เป็นระบบที่สำคัญที่สุด ที่จะแสดงถึงความเข้มแข็งของชุมชนอย่างแท้จริง โดยมอบหมายภารกิจให้องค์กรชุมชนป้องกันยาเสพติดที่ได้จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นกำลังในการติดตามผู้ผ่านการบำบัดในหมู่บ้าน/ชุมชนของตน ทั้งโดยการสุ่มตัวอย่างตรวจปัสสาวะ การติดตามพฤติกรรม การเยี่ยมบ้าน /เยี่ยมครอบครัว การรับรองครัวเรือนปลอดภัยยาเสพติด การว่ากล่าวตักเตือน การใช้กฎกติกาของหมู่บ้านต่อผู้ฝ่าฝืน การจัดกิจกรรมสำหรับผู้ผ่านการบำบัดเพื่อการติดตาม ฯลฯ

๒.๓.๒ ระบบติดตามโดยครอบครัว ให้ความสำคัญกับครอบครัวของผู้ผ่านการบำบัด ในฐานะที่ครอบครัว เป็นหน่วยสังคมขั้นพื้นฐานและใกล้ชิดผู้เสพยาเสพติดมากที่สุด. โดยดำเนินการต่างๆให้ครอบครัว มีความรู้ในการติดตามผู้ผ่านการบำบัด ให้ความเอาใจใส่ ดูแล อย่างใกล้ชิด จัดกิจกรรมในครอบครัว อบรมให้ความรู้ครอบครัว รวมทั้ง พัฒนาศูนย์ครอบครัวประจำตำบลให้สามารถมีบทบาทในการติดตามผู้ผ่านการบำบัดได้ ฯลฯ

๒.๓.๓ ระบบติดตามโดยทางสาธารณสุข โดยให้กระทรวงสาธารณสุข กำหนดให้การติดตามผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด ผนวกในระบบการเยี่ยมบ้านของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และมอบหมายให้ อสม. เป็นกลไกในการติดตาม ผู้ผ่านการบำบัดในระดับพื้นที่ตามวงรอบที่กำหนด

๒.๓.๔ ระบบติดตามแบบป้องกัน โดย มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ประสานงานชุมชน มีภารกิจติดตามผู้เสพที่ผ่านการบำบัด

๒.๓.๕ จัดระบบสนับสนุนการปฏิบัติงาน สำหรับเจ้าหน้าที่ติดตามผู้ผ่านการบำบัดฯ ตามที่ระบุข้างต้น ทั้งในด้านงบประมาณ ข้อมูล การมอบหมายอำนาจหน้าที่ การดูแลความปลอดภัย ฯลฯ

ทั้งนี้ ในปี ๒๕๕๖ ถือได้ว่า เป็นปี แห่งการติดตามผู้เสพที่ผ่านการบำบัดรักษา เพราะ เป็นกิจกรรมที่สำคัญและมีเป้าหมายดำเนินการในปริมาณมาก จึงให้ ศพส.สธ. ร่วมกับ ศพส.จ และ ศพส.อ.วางระบบ มอบหมายบุคคลให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน ซ้ำซ้อนกันในการติดตามในระดับพื้นที่ โดยมอบหมายให้ ผอ.ศพส.อ.แต่ละอำเภอ เป็นผู้รับผิดชอบวางระบบติดตาม มอบหมายหน่วยติดตามให้เป็นรูปธรรมชัดเจน มีการแบ่งมอบตัวบุคคลที่จะติดตาม การรายงานข้อมูลกลับ เป็นต้น โดยดำเนินการวางระบบ มอบหมายบุคคลให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ ๑

๒.๔ ให้ทุกจังหวัดจัดตั้งศูนย์ข้อมูล ติดตาม และประสานความช่วยเหลือด้าน demand ขึ้น จังหวัดละ ๑ ศูนย์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๒.๔.๑ หน้าที่ ภารกิจของศูนย์ฯ คือ

๒.๔.๑.๑ รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลผู้ผ่านการบำบัดในระบบต่างๆ ในศูนย์ฯ ข้อมูลผลการติดตามผู้ผ่านการบำบัดจากหน่วยงานต่างๆให้เป็นระบบ ข้อมูลความต้องการช่วยเหลือของผู้ผ่านการบำบัดเพื่อที่จะดำรงชีวิตได้ตามปกติสุข

๒.๔.๑.๒ ประสานงานกับหน่วย/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้ผ่านการบำบัด ทั้งในด้านฝึกอบรม ฝึกอาชีพ ประสานแหล่งงาน แหล่งทุนที่จำเป็น ฯลฯ

๒.๔.๑.๓ ออกประกาศรับรองผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะทำงานในสถานที่ต่างๆ ภายนอก เพื่อเป็นหลักประกันสำหรับเจ้าของผู้ประกอบการ

ฯลฯ

๒.๔.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ฯ ได้แก่ หน่วยงานด้านจังหวัดหรือปกครอง หน่วยงานด้านสาธารณสุข หน่วยงานด้านแรงงาน ทั้งการจัดหางาน การฝึกฝีมือแรงงาน หน่วยงานคุมประพฤติ รวมทั้ง NGO ที่เกี่ยวข้อง และผู้ผ่านการบำบัดฯ ที่มีความเหมาะสม

๒.๔.๓ ให้ทุกจังหวัด จัดให้มีสถานที่ปฏิบัติงานของศูนย์ฯตามความเหมาะสม เพื่อเป็นจุดประสานงานและติดต่อกับบุคคลภายนอก โดยให้มีการวางระบบข้อมูล ระบบประสานงาน ระบบสนับสนุนจากสถานที่ปฏิบัติงาน ไปยังหน่วยต้นสังกัด เพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน

๒.๔.๔ ให้ทุกจังหวัด ประสานงานกับเจ้าของกิจการ โรงงาน แหล่งงานต่างๆ ที่มีความต้องการแรงงาน เพื่อรับผู้ผ่านการบำบัดที่ประสงค์จะทำงานในสาขาอาชีพเหล่านั้น ได้มีอาชีพ มีงานทำ และสามารถเลิกยาเสพติดได้อย่างถาวร โดยให้ศูนย์ข้อมูลฯนี้ มีประกาศรับรองความประพฤติ สร้างความเชื่อมั่นให้กับเจ้าของกิจการดังกล่าว

๒.๕ มาตรการบังคับบำบัด ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ระบบบังคับบำบัด ยังมีปริมาณที่สูงเกินกว่าการรองรับของระบบ ทำให้ผู้เสพส่วนใหญ่ในระบบนี้ต้องเข้าสู่โปรแกรมไม่ควบคุมตัว ซึ่งไม่เหมาะสมกับผู้เสพที่มีอาการรุนแรง รวมทั้ง การติดตามผู้ผ่านการบำบัด พื้นฟูยังทำได้ต่ำกว่าเป้าหมาย ดังนั้น เพื่อเป็นการปรับปรุง พัฒนาระบบนี้ จึงให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๕.๑ ให้มีการจำแนก คัดกรองผู้เข้าสู่ระบบบังคับบำบัดฯและพัฒนาโปรแกรมการบำบัดฟื้นฟูฯ แบบไม่ควบคุมตัวให้เหมาะสมกับระดับของการเสพ

๒.๕.๒ จัดหาสถานที่ฟื้นฟูแบบควบคุมตัวให้ได้ปริมาณสัดส่วนที่เหมาะสม กับปริมาณผู้ ที่ควรได้รับการฟื้นฟู โดยพิจารณาจังหวัดที่มีเป้าหมายเข้าสู่ระบบนี้มาก เป็นความเร่งด่วนก่อน

๒.๕.๓ ปรับปรุง พัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ เพื่อความรวดเร็ว ดังนี้

๒.๕.๓.๑ พัฒนา ขั้นตอน กระบวนการตรวจพิสูจน์ให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

๒.๕.๓.๒ ปรับปรุงให้เกิดการ อบรม เตรียมความพร้อมก่อนการบำบัดรักษาให้กับผู้รอผลตรวจพิสูจน์ ในช่วงรอผลตรวจพิสูจน์

๒.๕.๓.๓ ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากฎหมาย ประกาศ ระเบียบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับบำบัด

๒.๕.๓.๔ พัฒนาโปรแกรม หรือนำผู้เสพที่กระทำผิดฐานเสพหรือเสพและครอบครองและศาลมีคำสั่งให้คุมประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๕๖ ให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู

๒.๖ การพัฒนาระบบต้องโทษ ให้เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพ ขยายการบำบัดฟื้นฟู เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน รวมทั้ง ดำเนินการต่อการบำบัดฟื้นฟูฯ ในรูปแบบโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์สำหรับผู้ต้องขังที่จะพ้นโทษให้ได้ไม่น้อยกว่า ๘๐ %

๒.๗ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการมาตรการบำบัดฯ

๒.๗.๑ **ปรับปรุงข้อมูลด้านบำบัดรักษาทั้ง ๓ ระบบ** ลดขั้นตอนความซ้ำซ้อน ให้สามารถเรียกใช้ประโยชน์ได้ ทั้งในระดับบุคคล และภาพรวม

๒.๗.๒ **ปรับปรุงระบบงบประมาณด้านบำบัดรักษา** ให้ครอบคลุมกิจกรรมหลักทุกระบบ ไม่ซ้ำซ้อน สามารถใช้ประโยชน์ด้านการบำบัดได้ทุกระบบ

๒.๗.๓ **ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการบำบัดทุกระบบให้ได้ตามมาตรฐาน** ด้านการบำบัดฟื้นฟู โดยให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการ

๒.๘ **โดยที่ระบบบำบัดรักษาในปี ๒๕๕๖ มีการเปลี่ยนแปลงหลายประการ** จึงให้ ศพส.สธ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งจัดทำแผนการพัฒนาระบบ บุคลากร อุปกรณ์ต่างๆให้มีความพร้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านบุคลากร จะต้องดำเนินการ ไตรมาสที่ ๑

๓. โครงการสำคัญ

๓.๑ **โครงการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในระบบสมัครใจ**

- กิจกรรมหลักที่ ๑ พัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในระบบสมัครใจ
- กิจกรรมหลักที่ ๒ จัดตั้งและพัฒนาศูนย์จำแนกคัดกรองผู้เข้าบำบัดรักษาระดับอำเภอ
- กิจกรรมหลักที่ ๓ นำผู้เสพ/ผู้ติดยาเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในระบบสมัครใจ
- กิจกรรมหลักที่ ๔ จัดตั้งและพัฒนาศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพแบบสมัครใจ

๓.๒ **โครงการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด**

- กิจกรรมหลักที่ ๑ พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด
- กิจกรรมหลักที่ ๒ พัฒนาระบบการบังคับบำบัดแบบไม่ควบคุมตัว
- กิจกรรมหลักที่ ๓ ผู้เสพ/ผู้ติดยาเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด
- กิจกรรมหลักที่ ๔ จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดบังคับบำบัดแบบควบคุมตัว

๓.๓ **โครงการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในระบบต้องโทษ**

- กิจกรรมหลักที่ ๑ พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในระบบต้องโทษ
- กิจกรรมหลักที่ ๒ การบำบัดในรูปแบบโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์

๓.๔ โครงการติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ พี่นฟูและพัฒนาผู้ผ่านการบำบัดรักษาอย่างครบวงจร

กิจกรรมหลักที่ ๑ พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการติดตาม

กิจกรรมหลักที่ ๒ จัดตั้งและพัฒนาศูนย์ข้อมูล ติดตาม และประสานความช่วยเหลือด้าน Demand

กิจกรรมหลักที่ ๓ พัฒนาความพร้อมของครอบครัว ชุมชนในการรองรับผู้ผ่านการบำบัดรักษา

๓.๕ โครงการบริหารจัดการมาตรการบำบัดรักษา

กิจกรรมหลักที่ ๑ พัฒนาข้อมูลด้านการบำบัดรักษา แบบบูรณาการ ทั้ง ๓ ระบบ

กิจกรรมหลักที่ ๒ พัฒนาคุณภาพการบำบัดทุกระบบให้ได้มาตรฐาน

กิจกรรมหลักที่ ๓ สรุบบทเรียนการดำเนินงานด้านการบำบัดฟื้นฟูฯ

๔. ผู้รับผิดชอบ

๔.๑ หน่วยงานหลัก

กระทรวงสาธารณสุข (ศพส.สธ. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต)

๔.๒ หน่วยงานร่วม

กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ สำนักงาน ป.ป.ส. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน)

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

กระทรวงกลาโหม (ศพส.กองทัพไทย กองทัพบก กองทัพอากาศ กองทัพเรือ)

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

องค์กรศาสนา ภาคเอกชน และภาคประชาชน

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๕.๑ จำนวนผู้เสพผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาและเข้าบำบัดรักษาในระบบที่เหมาะสม จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ คน

๕.๒ จำนวนผู้ได้รับการติดตามเมื่อผ่านการบำบัดรักษา ทั้งในปี ๒๕๕๕ และปี ๒๕๕๖ จำนวน ๗๐๐,๐๐๐ คน

๕.๓ สักส่วนผู้เสพ ผู้ติดยาใหม่ลดลงเหลือไม่เกินร้อยละ ๓๐

๕.๔ ผู้ผ่านการบำบัดที่ได้รับการติดตาม ดูแลช่วยเหลือ สามารถหยุดใช้ยาเสพติด/เลิกได้ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐

แผนงานที่ ๓ แผนการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด (Potential Demand)

๑. เป้าหมายของแผน

๑.๑ ป้องกันเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง ให้มีภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติด ขยายครอบคลุมทั้งในระดับชั้น ป.๕ - ป.๖ ทั่วประเทศ ประมาณ ๑.๕ ล้านคน โดย ๘๐ % มีภูมิคุ้มกันยาเสพติด

๑.๒ กำหนดโรงเรียนป้องกันยาเสพติด ๑๑,๔๙๐ แห่งทั่วประเทศ โดย ๘๐ % ของโรงเรียน มีกระบวนการต่อเนื่อง

๑.๓ ควบคุมและลดปัจจัยเสี่ยงและพื้นที่เสี่ยงทุกจังหวัด ให้ดีขึ้นกว่า ปี ๒๕๕๕

๑.๔ ป้องกันเยาวชนนอกสถานศึกษา โดยให้ทุกอำเภอทั่วประเทศ มีแผน มีกิจกรรมเพื่อสร้าง ภูมิคุ้มกันที่ชัดเจน

๑.๕. ป้องกันการเสพยาเสพติดรายใหม่ ไม่ให้เกิดขึ้น เกินกว่า ๑๕ %

๑.๖ สถานประกอบกิจการมีระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดตามเกณฑ์มาตรฐานโรงงาน สีขาวป้องกันยาเสพติด ๒,๐๐๐ แห่ง

๒. มาตรการดำเนินงาน

๒.๑ การดำเนินงานป้องกันเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง และการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง จะเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะวางรากฐานให้กับเยาวชนในระยะยาว โดย

๒.๑.๑ ให้กลไกและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ ศพส.ศธ. ศพส.สศช. สอว.ศพส ฯลฯ ประมาณการจำนวนวิทยากรป้องกันที่จะเข้าให้ความรู้ในโรงเรียนว่ามีความต้องการเพิ่มเท่าใด จึงจะครอบคลุม เป้าหมาย และให้วางแผนการสร้างวิทยากรดังกล่าวให้แล้วเสร็จ ภายในไตรมาสที่ ๑

๒.๑.๒ เพื่อให้การผลิตวิทยากรป้องกันฯ ครบถ้วนตามเป้าหมาย จึงให้ใช้วิทยากรฯจาก หน่วยและโครงการต่างๆมาดำเนินการ ได้แก่ วิทยากร D. A. R. E. วิทยากรพระ วิทยากรครูทหาร วิทยากรตำรวจ วิทยากรที่เป็นครูในโรงเรียน ฯลฯ ตามเงื่อนไขของแต่ละพื้นที่ โดยให้มีเนื้อหาหลักของการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด และจำนวนชั่วโมงการสอนใกล้เคียงกัน

๒.๑.๓. ให้กระทรวงศึกษาธิการ มอบนโยบายให้กับทุกโรงเรียนที่มีนักเรียนในชั้น ป.๕ และ ป.๖ ทั่วประเทศ ให้การสนับสนุน ร่วมมือและจัดชั่วโมงการสอนให้กับวิทยากรฯดังกล่าว รวมทั้งสนับสนุนในส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทั้งปริมาณและคุณภาพ

๒.๑.๔ จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิต และกิจกรรมป้องกันยาเสพติดเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน ยาเสพติดให้กับเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงในชั้น ป.๕-ป.๖

๒.๑.๕ มอบกระทรวงศึกษาธิการบรรจุการสอนทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมในหลักสูตรการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งเป็นวัยก่อนเสี่ยง

๒.๒ การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขเยาวชนวัยเสี่ยงในโรงเรียน

๒.๒.๑ การสร้างปัจจัยภายนอกสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียน มีดังนี้

๒.๒.๑.๑ ให้ ศพส.สตช. มอบนโยบาย สถานีตำรวจทุกแห่งจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประสานงานโรงเรียน เพื่อประสานงาน เฝ้าระวัง ร่วมแก้ไขปัญหานักเรียนร่วมกับโรงเรียน

๒.๒.๑.๒ ให้เสริมความเข้มแข็งให้กับศูนย์เครือข่ายเจ้าพนักงานส่งเสริมความ ประพฤตินักเรียน นักศึกษาระดับจังหวัด ให้สามารถปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน ภายนอกโรงเรียนร่วมกับคณะจัดระเบียบสังคมในพื้นที่อย่างจริงจัง

๒.๒.๒ การสร้างกิจกรรมภายในโรงเรียน

๒.๒.๒.๑ ให้สำรวจข้อมูลปัญหา ยาเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนใน โรงเรียนทุกแห่ง โดยเฉพาะให้สถานศึกษาและตำรวจ ชักถามในรายละเอียด ในกรณีที่มีนักเรียนถูกจับกุมคดี ยาเสพติดและคดีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลป้องกันและแก้ไขปัญหาดังต่อไป

๒.๒.๒.๒ ให้ส่งเสริมกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดในโรงเรียน เป็นส่วน หนึ่งของการเรียนการสอน เช่น กิจกรรม To Be Number ๑ กิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆโดยนักเรียน ค่ายคุณธรรม กิจการลูกเสือและเนตรนารีป้องกันยาเสพติด กิจกรรมกีฬาป้องกันยาเสพติด ส่งเสริมการรวมกลุ่มของนักเรียนทั้งใน ส่วนของชมรมและสถานักเรียน เช่น ชมรมเพื่อนใจวัยรุ่น ฯลฯ

๒.๒.๒.๓ สำหรับนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดและปัญหาต่างๆ ให้ โรงเรียนให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ป้องกันไม่ให้เยาวชนเหล่านี้มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด โดยการส่งเสริมให้มี กิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือดูแลช่วยเหลือตามความเหมาะสม เช่น การจัดค่ายอบรม การส่งเสริมกิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์ การเรียนพิเศษ ฯลฯ นอกจากนี้ ให้พิจารณาใช้วิธีการสุ่มตรวจปัสสาวะเป็นห่วงๆ เพื่อการป้อง ปราม

๒.๒.๒.๔ สำหรับนักเรียนที่มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด ให้ถือนโยบายผู้เสพ คือ ผู้ป่วยที่จะต้องรักษา จึงให้ทุกโรงเรียนใช้นโยบายนี้อย่างจริงจัง โดยร่วมกับสาธารณสุข และหน่วยที่เกี่ยวข้อง นำนักเรียนที่ตรวจพบว่าใช้ยาเสพติดเข้ารับการบำบัดอย่างเหมาะสมภายหลังการจำแนก คัดกรองแล้ว ทั้งนี้ ให้ส่งเสริมโครงการจิตสังคมบำบัดในโรงเรียน และเน้นย้ำให้สถานศึกษาจัดให้มีการติดตาม ดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ภายหลังการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่อไปด้วย

๒.๒.๒.๕ ให้ทุกโรงเรียน จัดให้มีครูจำนวนหนึ่ง รับผิดชอบงานด้านยาเสพติดและ พฤติกรรมเสี่ยง มีหน้าที่ ประสานและดำเนินกิจกรรมป้องกัน เฝ้าระวัง และประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๒.๖ ให้กระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาเพิ่มเนื้อหาหลักสูตรการเรียน การสอน ในเรื่องการพัฒนาทักษะชีวิต เรื่องยาเสพติดในระบบการเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมต่อต้านยาเสพติดอย่าง แท้จริง

๒.๒.๒.๗ ให้ทุกจังหวัดวิเคราะห์ จำแนกระดับความเสี่ยงของสถานศึกษาต่อ ปัญหา ยาเสพติด และกำหนดสถานศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อปัญหา ยาเสพติดในเกณฑ์สูง เป็นเป้าหมายที่จะต้อง ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาอย่างจริงจัง มีแผนปฏิบัติชัดเจน มีเป้าหมาย การวัดผล และสนับสนุน งบประมาณดำเนินการ

๒.๓ การควบคุมพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยง โดยดำเนินการต่อพื้นที่เสี่ยง ประกอบด้วย สถานบันเทิง/สถานบริการที่ฝ่าฝืนระเบียบ/กฎหมาย หอพักที่มีการมั่วสุมของเยาวชน ร้านเกมส์/อินเทอร์เน็ต และพื้นที่สาธารณะที่ขาดการดูแลจนกลายเป็นสถานที่มั่วสุม โดยดำเนินการควบคุมพื้นที่และปัจจัยเสี่ยงเหล่านั้นมิให้เป็นพื้นที่/ปัจจัยส่งเสริมการแพร่ระบาดของยาเสพติดในจังหวัด โดยมีขั้นตอนดำเนินงานดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ **สำรวจข้อมูล** หาข่าวเพื่อบ่งชี้พื้นที่/ปัจจัยเสี่ยงทุกแห่ง ในพื้นที่จังหวัด โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษาทุกแห่ง มอบหมายให้บุคคล หน่วยงาน ฯลฯ ดำเนินการ และบันทึกเข้าสู่ระบบข้อมูลในระบบที่กำหนด

๒.๓.๒ **ให้ทุกจังหวัดจัดตั้งชุดจัดระเบียบสังคมของจังหวัด และอำเภอ** ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีคำสั่งระบุรายชื่อผู้ปฏิบัติอย่างชัดเจนภายในเดือนพฤศจิกายนนี้ ส่งมายัง สอ.คพส. ให้ ศพส.จ. สนับสนุนปัจจัยในการปฏิบัติงานกับชุดดังกล่าวและออกแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง

๒.๓.๓ **ใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างบูรณาการทุกฉบับ** ดำเนินการต่อปัจจัยเสี่ยงที่ฝ่าฝืน เลี่ยงระเบียบและกฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการป้องปราม กดดัน ปรามปรามเจ้าของผู้ฝ่าฝืนระเบียบและกฎหมาย ควบคุมกับใช้มาตรการทางสังคม โดยการขอความร่วมมือเจ้าของพื้นที่ในการดูแลเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติดมิให้เกิดในพื้นที่รับผิดชอบ

๒.๓.๔ ให้ ศพส.จ. และหน่วยรับผิดชอบในทุกจังหวัดปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จัดสถานที่เสี่ยงที่ใช้เป็นแหล่งมั่วสุม จัดให้มีแสงสว่าง ติดตั้งกล้อง CCTV มีจุด/ช่องทางการแจ้งข่าวสาร ส่งเสริมการมีเวรยามชุมชนที่มีจิตอาสา ฯลฯ สร้างความปลอดภัยให้กับประชาชนในพื้นที่ชุมชนต่างๆ ที่เป็นจุดเสี่ยงทั้งจากยาเสพติดและอาชญากรรม เพื่อขจัดพื้นที่มั่วสุมของเยาวชน

๒.๓.๕ **การรวมกลุ่มแก๊งค์ของเยาวชน** เช่น แก๊งค์มอเตอร์ไซด์ซึ่ง รวมถึงกลุ่มแก๊งค์ในลักษณะอื่นๆ เนื่องจากกลุ่มแก๊งค์เหล่านี้ กำลังเป็นปัญหาต่อความสงบสุขของสังคม และเริ่มพฤติการณ์ใช้ความรุนแรงต่อเจ้าหน้าที่จนต้องบาดเจ็บ และเสียชีวิต จึงให้ทุกจังหวัด เร่งแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจัง ด้วยการสำรวจข้อมูลกลุ่ม/แก๊งค์ ต่างๆ ช่วงเวลาที่มีพฤติกรรมเสี่ยง สถานที่มั่วสุม และแหล่งที่สนับสนุน เช่น ร้านแต่งรถ ฯลฯ และวางแผนปฏิบัติการป้องปราม ปรามปรามตามความเหมาะสมและจำเป็น

๒.๔ **การป้องกันเยาวชนนอกสถานศึกษา** ประเมินการว่า ทั่วประเทศ มีเยาวชนนอกสถานศึกษา อายุระหว่าง ๗-๒๔ ปี ประมาณ ๔ ล้านคน ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหาเสพติดในอัตราที่สูง โดยกลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษามีความเสี่ยงต่อปัญหาเสพติดมากกว่าเยาวชนในสถานศึกษา ในอัตรา ๑ ต่อ ๓ ดังนั้น การจัดลำดับการป้องกันต่อเยาวชนเหล่านี้ยิ่งถึงและมากพอ จะทำให้งานการป้องกันยาเสพติดตรงจุดมากขึ้น โดย

๒.๔.๑ **มอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ฯลฯ ร่วมกันรับผิดชอบงานป้องกันเยาวชนนอกสถานศึกษาในระดับพื้นที่** โดยให้ทุกหน่วยงานข้างต้น มีข้อสั่งการให้หน่วยภายใต้สังกัดในพื้นที่จัดให้มีกิจกรรมการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษา โดยบูรณาการงานกับคณะจัดระเบียบสังคมในแต่ละพื้นที่

๒.๔.๒ ให้ ศพส.จ ในแต่ละจังหวัด มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจจำนวนของเยาวชนนอกสถานศึกษาในแต่ละหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ รวมทั้งประเภทและปัญหาของพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชนเหล่านี้ในแต่ละพื้นที่ ได้แก่ เยาวชนที่รวมตัวเป็นกลุ่มแก๊งค์ก่อความเดือดร้อน เยาวชนที่เยวสถานบริการ/สถานบันเทิง หรือมั่วสุมในยามกลางคืน เยาวชนที่เร่ร่อน ลักเล็กขโมยน้อย และเยาวชนที่มั่วสุมอยู่ในร้านเกม/อินเทอร์เน็ต

๒.๔.๓ ให้ศพส.จ./ศพส.อ. และหน่วยงานในพื้นที่ภายใต้สังกัด ตามข้อ ๒.๔.๑ จัดกระบวนการแก้ไขพฤติกรรมของเยาวชนกลุ่มเสี่ยงด้วยการฝึกอบรม สร้างเสริมวินัย และบุคลิกใหม่ of เยาวชนเหล่านี้ และ รวมกลุ่ม จัดตั้งเยาวชนให้เป็นหมวดหมู่ เป็นเยาวชนอาสาพลังแผ่นดินในทุกอำเภอ และใช้พลังของเยาวชนที่ผ่านการอบรมดังกล่าวทำกิจกรรมบริการสังคมและชุมชน โดยเฉพาะในพื้นที่เพื่อให้เยาวชนกลุ่มเสี่ยงเห็นคุณค่าของตนเอง และปรับเปลี่ยนตนเป็นพลังพัฒนาและสร้างสรรค์ท้องถิ่นของตนเอง

๒.๔.๔ ในกระบวนการแก้ไขพฤติกรรมของเยาวชนกลุ่มเสี่ยง ตามข้อ ๒.๔.๓ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ เน้นการสร้างการมีส่วนร่วม และแสดงความรับผิดชอบต่อครอบครัวเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในการแก้ไขพฤติกรรมของเยาวชนกลุ่มเสี่ยง และการติดตามรายงานผลความก้าวหน้าในการแก้ไขพฤติกรรมของเยาวชนกลุ่มเสี่ยง ด้วย

๒.๕ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ

๒.๕.๑ รมรณรงค์ สร้างความตระหนัก และจิตสำนึกให้กับเจ้าของกิจการ เจ้าของโรงงาน/สถานประกอบการต่างๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินการป้องกันยาเสพติดในโรงงาน/สถานประกอบการ ภายใต้แนวคิด โรงงานสีขาว ได้แก่ การรณรงค์ป้องกัน การเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานประกอบการ การนำผู้เสพเข้ารักษา การให้โอกาสผู้ผ่านการบำบัดรักษาในการทำงาน รวมทั้งส่งเสริมการขยายเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานประกอบการ ตลอดจนความร่วมมือของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม/สวนอุตสาหกรรม ภายใต้แนวคิดนิคมอุตสาหกรรมสีขาว

๒.๕.๒ จัดกิจกรรมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้แก่ผู้ใช้แรงงานที่มีความเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติดสูง โดยเฉพาะแรงงานไทยที่จะไปทำงานต่างประเทศ และแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย

๒.๖ การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ปฏิบัติการจิตวิทยาป้องกันยาเสพติด

๒.๖.๑ ใช้สื่อสารมวลชนประเภทต่างๆ ทั้ง วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และ social media รวมทั้ง สื่อท้องถิ่น ทำการรณรงค์ ป้องกัน ปลุกพลังแผ่นดินให้ตระหนักรู้โทษพิษภัยของยาเสพติด และร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างกว้างขวาง

๒.๖.๒ ให้มีการปฏิบัติการในเชิงขับเคลื่อนกิจกรรมขนาดใหญ่ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการเชิงข่าวสาร (INFORMATION OPERATION / IO) และส่งผลกระทบต่อสังคม ชุมชน ในการสร้างความตื่นตัวต่อปัญหายาเสพติด ทั้งในการป้องกัน การสร้างความตระหนัก การส่งเสริมจิตอาสา การมีส่วนร่วมของกิจกรรม ฯลฯ ตามช่วงเวลา พื้นที่ สถานที่ที่เหมาะสม

๓. โครงการสำคัญ

๓.๑ โครงการป้องกันเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง

- กิจกรรมหลักที่ ๑ พัฒนาวิทยากร. ป้องกันยาเสพติด
- กิจกรรมหลักที่ ๒ ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา
- กิจกรรมหลักที่ ๓ ส่งเสริมหลักสูตรทักษะชีวิต สร้างเจตคติป้องกันยาเสพติด

๓.๒ โครงการป้องกันเยาวชนวัยเสี่ยงในสถานศึกษา

- กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมกิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวังในโรงเรียน
- กิจกรรมหลักที่ ๒ โครงการจิตสังคมบำบัดในโรงเรียน
- กิจกรรมหลักที่ ๓ พัฒนากลไก ป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติด
- กิจกรรมหลักที่ ๔ ส่งเสริมหลักสูตรทักษะชีวิต สร้างเจตคติป้องกันยาเสพติด

๓.๓ โครงการจัดระเบียบสังคมและควบคุมพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยง

- กิจกรรมหลักที่ ๑ สำรวจข้อมูลพื้นที่ และปัจจัยเสี่ยง
- กิจกรรมหลักที่ ๒ ลดและควบคุมพื้นที่และปัจจัยเสี่ยงด้วยการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ

๓.๔ โครงการป้องกันเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษา

- กิจกรรมหลักที่ ๑ สำรวจข้อมูลเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษา
- กิจกรรมหลักที่ ๒ ป้องกันและแก้ไขเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษา
- กิจกรรมหลักที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันครอบครัวกลุ่มเสี่ยง

๓.๕ โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ

- กิจกรรมหลักที่ ๑ โรงงานสีขาวป้องกันยาเสพติด
- กิจกรรมหลักที่ ๒ สร้างภูมิคุ้มกันแก่แรงงานที่มีความเสี่ยงสูง
- กิจกรรมหลักที่ ๓ ให้โอกาสผู้เสพ/ผู้ติดเข้าทำงานเพื่อปรับตนสู่สังคม
- กิจกรรมหลักที่ ๔ ส่งเสริมโครงการ ทูปิ่นมเบอร์วัน

๓.๖ โครงการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ปฏิบัติการจิตวิทยาป้องกันยาเสพติด

- กิจกรรมหลักที่ ๑ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์
- กิจกรรมหลักที่ ๒ ขับเคลื่อนกิจกรรมขนาดใหญ่

๔. ผู้รับผิดชอบ

๔.๑ หน่วยงานหลัก

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา)

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

กระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานประกันสังคม)

๔.๒ หน่วยงานร่วม

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กระทรวงสาธารณสุข (กรมสุขภาพจิต)

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงาน ป.ป.ท. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน)

กระทรวงกลาโหม (กองทัพไทย)

กระทรวงวัฒนธรรม (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สถาบันการพลศึกษา)

กรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษา)

กระทรวงอุตสาหกรรม (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กรมประชาสัมพันธ์

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๕.๑ ร้อยละ ๘๐ ของเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงในระดับชั้น ป.๕ -ป.๖ ทั่วประเทศ ได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันยาเสพติด

๕.๒ ร้อยละ ๘๐ ของโรงเรียนเป้าหมาย ๑๑,๔๕๐ แห่งทั่วประเทศ มีกระบวนการเสริมสร้างกิจกรรมป้องกัน เฝ้าระวังยาเสพติดในสถานศึกษา

๕.๓ มีการสำรวจและจัดการข้อมูลพื้นที่เสี่ยงอย่างเป็นระบบในทุกอำเภอ และมีการดำเนินการเพื่อควบคุมพื้นที่เสี่ยง ๑๐๐% ของพื้นที่เสี่ยงในทุกอำเภอ

๕.๔ มีการส่งเสริมสถานประกอบกิจการให้มีระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตามเกณฑ์มาตรฐานโรงงานสีขาวป้องกันยาเสพติด จำนวนอย่างน้อย ๒,๐๐๐ แห่งทั่วประเทศ

๕.๕ โรงเรียนประถมศึกษาที่มีกิจกรรมสร้างเสริมภูมิคุ้มกันยาเสพติดในนักเรียนระดับชั้น ป.๕ -ป.๖ ตามเกณฑ์ที่กำหนด

๕.๖ โรงเรียนขยายโอกาส มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และสถาบันอุดมศึกษามีการจัดกิจกรรมป้องกันเฝ้าระวังปัญหาเสพติดตามเกณฑ์ที่กำหนด

๕.๗ มีการสำรวจและจัดการข้อมูลเยาวชนกลุ่มเสี่ยงนอกสถานศึกษาอย่างเป็นระบบในทุกอำเภอ และมีการพัฒนาแก้ไขพฤติกรรมเยาวชนกลุ่มเสี่ยงและรวมตัวเยาวชนกลุ่มเสี่ยงเพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มเยาวชนอาสาพลังแผ่นดินโดยให้ออกปฏิบัติงานบริการชุมชน และพัฒนาท้องถิ่นในทุกอำเภอ

แผนงานที่ ๔ แผนการปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย

๑. เป้าหมายของแผน

๑.๑ ปราบปรามนักค้ายาเสพติด ภายหลังจากจับกุมคดียาเสพติด โดยขยายผลทางการข่าว การสืบสวน หรือใช้มาตรการทางทรัพย์สิน จำนวน ๔๐,๐๐๐ คดี

๑.๒ จัดระบบศูนย์ปฏิบัติการข่าวและปราบปรามยาเสพติดทุกระดับตั้งแต่สถานีตำรวจขึ้นไปจนถึง ศพส.ตร และเชื่อมโยงกับ สอร.ศพส. รวมทั้ง หน่วยงานและกลไกที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ กำหนดการสืบสวนเครือข่าย/กลุ่มการค้ายาเสพติดระดับสำคัญมาก ภาคละ ๑ กลุ่มสำคัญ

๑.๔ ดำเนินการทางด้านทรัพย์สินคดียาเสพติดโดยใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกฉบับแบบบูรณาการ ประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท และมีค่าเฉลี่ยของจำนวนทรัพย์สิน ต่อ คดี ในปี ๒๕๕๖ มากกว่าค่าเฉลี่ยของทรัพย์สิน ต่อคดี ในปี ๒๕๕๕

๑.๕ พัฒนาประสิทธิภาพการข่าว การปราบปรามยาเสพติด และการตรวจพิสูจน์ ทั้งในด้านการใช้เทคโนโลยี การใช้หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ การจัดกลไกรองรับการปฏิบัติการสำคัญ และการพัฒนาเจ้าหน้าที่ ฯลฯ ให้ปรากฏผลชัดเจน

๑.๖ สามารถควบคุมและลดสถานการณ์การค้ายาเสพติดได้ในทุกอำเภอ

๒. มาตรการดำเนินงาน

๒.๑ พัฒนาระบบศูนย์ปฏิบัติการ ในลักษณะ war room ในทุกระดับ เพื่อให้เกิดเอกภาพในการขับเคลื่อนในงานปราบปรามยาเสพติดทั้งระบบ โดย

๒.๑.๑ ศพส.ตร. ร่วมกับ สอร.ศพส. ในฐานะหน่วยอำนวยการระดับชาติ จัดระบบการข่าว การรายงานข่าว การจัดตั้ง War Room ให้กับทุกหน่วยปราบปรามยาเสพติดทุกระดับ ทั้งในระดับส่วนกลาง ภูมิภาค จังหวัด และสถานีตำรวจและเทียบเท่า และพัฒนาให้เป็นศูนย์อำนวยการงานด้าน supply อย่างแท้จริง

๒.๑.๒ ให้กลไกอำนวยการในด้าน supply ทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศพส.ตร. อนุกรรมการด้านปราบปรามฯ ศพส.ตำรวจภาค และที่เทียบเคียง ฯลฯ ได้ขับเคลื่อนงานการข่าวและปราบปรามฯ ภายใต้อำนาจ War Room นี้ เพื่อให้สามารถกำกับ ติดตามงานได้อย่างเป็นระบบ

๒.๑.๓ การเตรียมความพร้อมของเทคโนโลยี กลไก เครื่องมือ และบุคลากร ให้เร่งรัดแล้วเสร็จภายในไตรมาส ที่ ๑

๒.๒ การพัฒนางานการข่าว การสืบสวนปราบปรามให้มีคุณภาพ จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะสามารถทำลายเครือข่าย กลุ่มการค้าได้มากยิ่งขึ้น และสามารถลดระดับความรุนแรงของปัญหาการค้ายาเสพติด โดย

๒.๒.๑ ให้ชุดปฏิบัติการข่าว ชุดปราบปรามยาเสพติดของทุกหน่วย ร่วมกันตระหนักอย่างจริงจังว่า กลุ่ม/เครือข่ายการค้ายาเสพติดทุกระดับมีความเชื่อมโยงของบุคคลและพฤติกรรมหลายพื้นที่ จึงจำเป็นต้องบูรณาการงานการข่าว เชื่อมโยง สนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะทราบถึงเครือข่ายบุคคลทั้งหมด

๒.๒.๒ ให้ชุดปฏิบัติการข่าว ชุดปราบปรามทุกชุดฯ มีพันธกิจที่จะต้องรายงานการข่าว การสืบสวนการค้ายาเสพติด การดำเนินการตามหัวข้อข่าวสารที่ได้รับเข้าสู่ระบบตามความเหมาะสมและตามหลักของงานการข่าว และถือการรายงานข่าวเป็นตัวชี้วัดหนึ่งของชุดปฏิบัติการ

๒.๒.๓ ให้ สตช. มอบหมายให้มีทีมวิเคราะห์ข่าวในระดับจังหวัด ภาค และส่วนกลาง สำหรับการวิเคราะห์ข่าว จัดทำเครือข่ายการค้าเชื่อมโยง โดยร่วมกับสำนักงาน ปปส / ปปส ภาค ในฐานะตัวแทนของ สอสร.ศพส สร้างเอกภาพของงานการข่าว และให้มีผลผลิตนี้ในทุกจังหวัด และระดับภาคภายในไตรมาสที่ ๑ เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลดำเนินงาน

๒.๒.๔ ในกรณีที่มีการจับกุมคดียาเสพติดในฐานความผิดสำคัญ หรือคดีเสพ ครอบครอง ให้ชุดปฏิบัติการฯ ที่จับกุมหรือที่ได้รับมอบหมาย ทำการขยายผลทั้งในด้านการข่าว การสืบสวน เพื่อขยายถึงบุคคลและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง อันนำไปสู่การปฏิบัติการต่อไป

๒.๒.๕ จัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ทางเทคนิค เทคโนโลยีข้อมูล และโปรแกรมที่เหมาะสมในการรองรับการจัดระบบงานการข่าวทั้งประเทศ รวมทั้ง ให้มีการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล การข่าวร่วมกัน เพื่อประโยชน์สูงสุดในด้านปราบปราม

๒.๓ การปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับสำคัญ

๒.๓.๑ ให้หน่วยปราบปรามยาเสพติดทุกหน่วย ตระหนักว่า การปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับสำคัญ เป็นภารกิจที่จำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง ทุ่มเทศสรรพกำลัง ทรัพยากร และต้องมีการบูรณาการระดับสูงเพื่อทำลายโครงสร้างการค้าในระดับประเทศให้จงได้

๒.๓.๒ ให้ ศพส.ตร. ร่วมกับ สอสร.ศพส. ทั้งในระดับภาคและส่วนกลาง วิเคราะห์เครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับสำคัญที่ส่งผลต่อการค้ายาเสพติดในภาพรวม และกำหนดเป้าหมายที่จะดำเนินการในปี ๒๕๕๖ ให้ชัดเจน ทั้งบุคคล เครือข่าย พื้นที่ โดยมุ่งผลไปที่การพิสูจน์ทราบเครือข่ายและพฤติกรรม การรื้อถอนโครงสร้างในเครือข่าย การสืบสวนด้านการเงิน ฯลฯ

๒.๓.๓ ให้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงาน ปปง. ฯลฯ คัดเลือกทีมปฏิบัติการและเจ้าหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในปฏิบัติการนี้อย่างชัดเจน จัดตั้งเป็น Task Force หรือแผนยุทธการ โดยเฉพาะ จัดทำเป็นคำสั่งแผนปฏิบัติการของ ศพส. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ กลไก ชุดปฏิบัติการฯ อย่างชัดเจน

๒.๓.๔ การจัดตั้ง Task Force เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินงานด้านการปราบปรามให้ครอบคลุม ตามความเหมาะสม เช่น ชุดปฏิบัติการสืบสวนทางการเงิน ชุดปฏิบัติการสืบสวนพฤติกรรม ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน ชุดปฏิบัติการปราบปรามและขยายผล และคณะอำนวยการสืบสวนปราบปราม

๒.๓.๕ ให้นำหน่วยต้นสังกัดทุกหน่วยที่จัดทีมปฏิบัติการเข้าร่วมในปฏิบัติการนี้ ให้การสนับสนุนในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ ทรัพยากร งบประมาณฯลฯ อย่างเต็มที่

๒.๓.๖ การอำนวยความสะดวก การปฏิบัติการ การประสานงาน การรายงาน และระบบปฏิบัติการต่างๆ ให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติการนี้เป็นผู้กำหนด

๒.๔ การควบคุมพื้นที่และลดปัญหาในระดับพื้นที่ ให้ทุกสถานีตำรวจทั่วประเทศ เป็นกำลังสำคัญพื้นฐานในการควบคุมสถานการณ์ค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่อื่นๆ โดย

๒.๔.๑ ให้จัดทำข้อมูลการค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดและพื้นที่เสี่ยงให้เป็นปัจจุบัน และรายงานเข้าสู่ระบบที่กำหนด

๒.๔.๒ หากในพื้นที่รับผิดชอบมีสถานการณ์ยาเสพติดในเกณฑ์สูงเกินกว่าชุดปราบปรามยาเสพติดเพียง ๑ ชุด จะดำเนินการลดปัญหาได้ ให้พิจารณาเพิ่มเติมจำนวนชุดปฏิบัติการมากกว่า ๑ ชุด ในปี ๒๕๕๖ หรือผนวกภารกิจให้กับชุดปฏิบัติการอื่น

๒.๔.๓ ให้จัดชุดตำรวจทำหน้าที่งานมวลชน ๑ ชุดตามอัตราที่กำหนด ทำหน้าที่ปฏิบัติงานมวลชน งานชุมชนสัมพันธ์ งานเกาะติดหมู่บ้าน/ชุมชนตามการแบ่งมอบกับหน่วยงานอื่น งานชักชวนผู้เสพเข้าบำบัดแบบสมัครใจ งานติดตามผู้ผ่านการบำบัดแบบป้องกันซ้ำ งานจัดตั้งเยาวชนนอกสถานศึกษา/เยาวชนกลุ่มเสี่ยง และงานวิทยากรทั้งวิทยากรกระบวนการและวิทยากรป้องกัน ฯลฯ

๒.๔.๔ จัดให้มีตำรวจประสานงานชุมชนและโรงเรียน โดยจัดระบบร่วมกับหน่วยงานอื่นในอำเภอ ทำหน้าที่ประสานงาน ร่วมแก้ปัญหา หรือเป็นวิทยากร

๒.๔.๕ การควบคุมพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องขยายการมีส่วนร่วมของภาคชุมชน และสังคมให้มากขึ้น โดยให้รวมกลุ่ม จัดตั้งตำรวจบ้านทุกพื้นที่เป้าหมาย เสริมความพร้อมให้กับตำรวจบ้าน และใช้ตำรวจบ้าน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมาย จัดให้มีการเดินเวรยาม เฝ้าตรวจ เฝ้าระวังบุคคล รักษาความปลอดภัย ควบคุมพื้นที่เสี่ยงและพฤติกรรมเสี่ยงในหมู่บ้าน/ชุมชน และพื้นที่รอยต่อ ทั้งนี้ ควรจัดให้มีการอบรม เพิ่มทักษะให้กับตำรวจบ้านทั่วประเทศ

๒.๔.๖ ให้ความสำคัญกับการดำเนินการต่อข้อร้องเรียนของประชาชน ทั้งจากการผ่านจากระบบของ สอ. ศพส. และจากพื้นที่เอง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นกับประชาชน

๒.๔.๗ ปฏิบัติการตรวจค้น ปิดล้อมพื้นที่/แหล่งค้ายาเสพติด เพื่อดำเนินการจับกุมปราบปราม บันทอนผู้ค้ายาเสพติดในระดับพื้นที่ ลด supply ยาเสพติด ด้วยการปฏิบัติการ กดดันอย่างต่อเนื่อง

๒.๔.๘ จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจรับผิดชอบการรายงาน ทั้ง รายงานการข่าว รายงานสถิติ รายงานผลงาน ฯลฯ ให้ทันเวลาตามที่กำหนด

ทั้งนี้ การปฏิบัติงานควบคุมพื้นที่ดังกล่าว เป็นปัจจัยชี้ขาดของผลสำเร็จของปฏิบัติการ ในปี ๒๕๕๖ จึงให้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงาน ป.ป.ส. องค์กรส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ให้การสนับสนุนงบประมาณในทุกภารกิจ

๒.๕ งานพัฒนาประสิทธิภาพการปราบปราม โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๕.๑ พัฒนาเทคโนโลยี การสื่อสาร โปรแกรมการข่าว แผนที่ GIS ในห้องปฏิบัติการ War Room ในระดับตั้งแต่จังหวัดขึ้นไป ถึงระดับส่วนกลางให้สอดคล้อง ซึ่งกันและกัน

๒.๕.๒ พัฒนาการสืบสวน แสวงหาหลักฐานในคดียาเสพติดใหม่ๆ และพัฒนาการตรวจพิสูจน์ โดยการใช้หลักนิติวิทยาศาสตร์ รวมทั้ง พัฒนางองค์ความรู้ ประสบการณ์ อุปกรณ์/เครื่องมือให้ทันสมัย ให้กับหน่วยที่มีความสำคัญ

๒.๕.๓ พัฒนาบุคลากรด้านปราบปรามยาเสพติด ให้สามารถรองรับภารกิจสำคัญที่กำหนด ได้แก่ บุคลากรด้านการข่าว บุคลากรด้านการปราบปรามเครือข่ายการค้ารายสำคัญ บุคลากรในระดับสถานีตำรวจ บุคลากรที่จะปฏิบัติงานในศูนย์ปฏิบัติการแต่ละระดับ บุคลากรด้านงานมวลชน ฯลฯ

๒.๕.๔ พัฒนาเทคโนโลยีการสกัดกั้นการลำเลียงยาเสพติดตามเส้นทางต่างๆทั่วประเทศ จัดระบบข้อมูลที่เชื่อมโยง จัดให้มีศูนย์สกัดกั้นยาเสพติดฯ วางเครือข่ายการสกัดกั้นเส้นทาง พัฒนาความพร้อมและอุปกรณ์ให้กับด่านตรวจ/จุดตรวจที่สำคัญ ฯลฯ

๒.๕.๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการ การสนับสนุนเทคโนโลยี เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆ ฯลฯ อย่างเป็นระบบ

๒.๖ การพัฒนางานทางด้านทรัพย์สินและการบังคับใช้กฎหมาย

๒.๖.๑ ให้จัดกลไกประสานงานการตรวจสอบ และยึดอายัด ทรัพย์สิน อย่างบูรณาการของ พ.ร.บ.มาตรการฯ พ.ร.บ. ฟอกเงินฯ มาตรการบังคับโทษปรับฯ และมาตรการทางภาษี เพื่อมุ่งทำลายโครงสร้างการเงินของกลุ่มการค้ายาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต่อกลุ่มนักค้ายาเสพติดที่ถูกจับกุมในข้อหาสำคัญ โดยใช้มาตรการทางด้านทรัพย์สินตามลำดับ

๒.๖.๒ เพิ่มศักยภาพการดำเนินงานมาตรการทางด้านทรัพย์สินให้มีผลการปฏิบัติมากยิ่งขึ้น โดย พัฒนาประสิทธิภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ การมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปฏิบัติการตรวจสอบทรัพย์สินอย่างจริงจัง การปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ ฯลฯ

๒.๖.๓ จัดให้มีทีมปฏิบัติการสืบสวนการเงินแบบบูรณาการ ทั้ง สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงาน ป.ป.ง. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ เพื่อติดตาม สืบสวน ร่องรอยทางการเงินและทรัพย์สิน เพื่อใช้การสืบสวนทางด้านทรัพย์สินทำลายโครงสร้างการค้ารายสำคัญที่กำหนด หรือที่มีเงื่อนไข

๒.๖.๔ ให้มีการพัฒนาและประสานงานในกระบวนการยุติธรรมในระดับพื้นที่ ได้แก่ การพัฒนาพนักงานสอบสวนคดียาเสพติด การสร้างแรงจูงใจ การติดตามคดี และการสัมมนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เสริมประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ

๒.๖.๕ พัฒนาระบบและประสิทธิภาพของคดีที่มีหมายจับ โดยการปรับปรุงหมายจับคดียาเสพติด กำหนดเป้าหมายหมายจับที่สำคัญ การจัดระบบสืบสวนและปราบปราม การให้รางวัลจูงใจแก่ผู้จับกุมและแจ้งข้อมูลความเคลื่อนไหว ฯลฯ

๒.๗ การป้องกันและปราบปรามการสั่งและค้ายาเสพติดในเรือนจำ ให้ดำเนินการต่อเนื่องตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนด มุ่งผลที่จะหยุดยั้งการสั่งการและค้ายาเสพติดในเรือนจำให้เหลือน้อยที่สุด ดังนี้

๒.๗.๑ เร่งรัด พัฒนาความพร้อมอุปกรณ์ ระบบ บุคลากร ให้กับเรือนจำที่กำหนดให้ เป็นเรือนจำความมั่นคงสูง รองรับการควบคุม คุมขังผู้ต้องโทษรายสำคัญที่มีบทบาทการค้ายาเสพติด โดยพัฒนา เรือนจำที่กำหนดไว้แล้ว ๕ แห่ง และพิจารณาเพิ่มอีก ๓ แห่ง ในปี ๒๕๕๖

๒.๗.๒ ขยายเรือนจำสีขาวให้เพิ่มขึ้น จาก ๕๕ แห่ง โดยพิจารณาในด้านของกระบวนการ ดำเนินงานเชิงคุณภาพให้มากขึ้น ไม่เร่งผลตัวเลขเชิงปริมาณโดยไม่ยึดคุณภาพ

๒.๗.๓ ร่วมกับ หน่วยปราบปรามยาเสพติด ดำเนินการทางการข่าว การรวบรวมข้อมูล กลุ่มการค้าในเรือนจำ และที่เชื่อมกับภายนอก วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของบุคคล/พฤติกรรม เพื่อเป็นข้อมูล สืบสวนต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสืบสวนทางด้านทรัพย์สิน

๒.๗.๔ ดำรงการตรวจค้น ปิดล้อมเรือนจำที่ปรากฏข่าวสารอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อ ลดพฤติกรรมค้าอย่างจริงจัง

๒.๗.๕ สร้างความมั่นคง หลักประกัน สร้างแรงจูงใจให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานใน เรือนจำ และดำเนินการอย่างจริงจังกับเจ้าหน้าที่ที่ฝ่าฝืน

๒.๘ การดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด โดยดำเนินการ รณรงค์ ป้องกัน เสริมสร้างจิตสำนึกเจ้าหน้าที่ของรัฐ และดำเนินการด้านปกครอง ด้านการบริหาร และดำเนินคดีต่อเจ้าหน้าที่ ของรัฐที่มีพฤติกรรมด้านยาเสพติดอย่างจริงจัง

๒.๙ ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้มีประสิทธิภาพ เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

๓. โครงการสำคัญ

๓.๑ โครงการพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการข่าวและปราบปรามยาเสพติด

กิจกรรมหลักที่ ๑ พัฒนาศูนย์ปฏิบัติการข่าวและปราบปรามยาเสพติดทุกระดับ

กิจกรรมหลักที่ ๒ พัฒนางานการข่าว การสืบสวนปราบปราม

๓.๒ โครงการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดรายสำคัญ

กิจกรรมหลักที่ ๑ ปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดรายสำคัญระดับประเทศ

กิจกรรมหลักที่ ๒ ปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดรายสำคัญระดับพื้นที่

๓.๓ โครงการปราบปรามการค้าและแพร่ระดับยาเสพติดในพื้นที่

กิจกรรมหลักที่ ๑ สืบสวน ปราบปรามการค้าและแพร่ระดับยาเสพติดในพื้นที่

กิจกรรมหลักที่ ๒ ปฏิบัติการปิดล้อม ตรวจค้นพื้นที่แหล่งค้ายาเสพติด

กิจกรรมหลักที่ ๓ พัฒนากลไกของชุดปฏิบัติงานมวลชน งานชุมชนสัมพันธ์

กิจกรรมหลักที่ ๔ ลดความเดือดร้อนของประชาชนตามข้อร้องเรียน

๓.๔ โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการปราบปรามยาเสพติด

- กิจกรรมหลักที่ ๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยี
- กิจกรรมหลักที่ ๒ พัฒนาระบบการสืบสวน สอบสวน
- กิจกรรมหลักที่ ๓ พัฒนาบุคลากรด้านการปราบปรามยาเสพติด

๓.๕ โครงการตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด

- กิจกรรมหลักที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านทรัพย์สินคดียาเสพติด
- กิจกรรมหลักที่ ๒ ดำเนินงานด้านทรัพย์สินคดียาเสพติดแบบบูรณาการ
- กิจกรรมหลักที่ ๓ พัฒนาการประสานงานในกระบวนการยุติธรรม
- กิจกรรมหลักที่ ๔ พัฒนาระบบและประสิทธิภาพของคดีที่มีหมายจับ

๓.๖ โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้าและค้ายาเสพติดในเรือนจำ

- กิจกรรมหลักที่ ๑ เร่งรัด พัฒนาความพร้อมเรือนจำความมั่นคงสูงเพิ่มขึ้น
- กิจกรรมหลักที่ ๒ เรือนจำสีขาว
- กิจกรรมหลักที่ ๓ ปิดล้อม ตรวจสอบเรือนจำ

๓.๗ โครงการป้องกันและปราบปรามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

- กิจกรรมหลักที่ ๑ รณรงค์ ป้องกัน สร้างจิตสำนึกเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- กิจกรรมหลักที่ ๒ ปราบปราม ลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๓.๘ โครงการปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมาย

- กิจกรรมหลักที่ ๑ พัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย
- กิจกรรมหลักที่ ๒ ปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบ

๔. ผู้รับผิดชอบ

๔.๑ หน่วยงานหลัก

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์ สำนักงาน ป.ป.ท .สำนักงาน ป.ป.ส .กรมสอบสวนคดีพิเศษ

สำนักงาน ป.ป.ท.)

กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

๔.๒ หน่วยงานร่วม

กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

สำนักงานอัยการสูงสุด

สำนักงาน ปปช.

สำนักนายกรัฐมนตรี (กอ.รมน.)

กระทรวงกลาโหม (กองทัพไทย)

กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง)

กระทรวงสาธารณสุข (กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์)

กระทรวงการคลัง (กรมสรรพากร กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต)

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๕.๑ มีการขยายผลทางการข่าว การสืบสวน ภายหลังจากจับกุมคดียาเสพติด ๔๐,๐๐๐ คดี

๕.๒ เครือข่าย/กลุ่มการค้ายาเสพติดระดับสำคัญมาก ถูกจับกุมและดำเนินคดี ภาคละ ๑ กลุ่มสำคัญ

๕.๓ สัดส่วนการดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนของประชาชนต่อจำนวนเรื่องร้องเรียนเพิ่มขึ้น

๕.๔ เครือข่ายการค้ายาเสพติดทั้งภายนอกและภายในเรือนจำถูกจับกุมดำเนินคดีและยุติบทบาท

๕.๕ จำนวนเรือนจำสีขาวเพิ่มขึ้น

๕.๖ สัดส่วนของจำนวนทรัพย์สินที่มีการยึดอายัดต่อจำนวนคดี ในปี ๒๕๕๖ มากกว่าปี ๒๕๕๕

แผนงานที่ ๕ ความร่วมมือระหว่างประเทศ

๑. เป้าหมายของแผน

๑.๑ เพื่อบรรลุเป้าหมายเตรียมการ เป็นเขตปลอดยาเสพติดอาเซียน ปี พ.ศ.๒๕๕๘

๑.๒ เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศต้นทาง ประเทศทางผ่าน และประเทศผู้บริโภค เชื่อมโยง กลไกความร่วมมือที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดปริมาณการผลิตและค้ายาเสพติดในภูมิภาคประเทศเพื่อนบ้านและสกัดกั้นปัญหาเสพติด

๑.๓ เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกความร่วมมือพื้นที่ชายแดนทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ และพัฒนาพื้นที่ชายแดนเพื่อการควบคุมยาเสพติด

๑.๔ พัฒนาสัมพันธ์และเสริมสร้างบทบาทนำของประเทศไทยในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในเวทีระหว่างประเทศ

๒. มาตรการดำเนินงาน

๒.๑ ผลักดันเชิงนโยบายในการขยายและเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างองค์กรเฉพาะสาขาในกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดในภูมิภาค

๒.๑.๑ ผลักดัน การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการอาเซียน เพื่อต่อต้านการลักลอบค้าและใช้ยาเสพติด

๒.๑.๒ พัฒนา ขยายช่องทางความร่วมมือและเชื่อมโยงกลไกและเครือข่ายความร่วมมือในกรอบอาเซียนเพื่อการแก้ไขปัญหาเสพติด

๒.๒ ยกระดับความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด

๒.๒.๑ เสริมสร้างความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งในกรอบทวิภาคีและพหุภาคี โดยเพิ่มช่องทางการแลกเปลี่ยนข่าวสารและการเฝ้าระวังตัวยาและการใช้ยาเสพติดในแต่ละประเทศ บูรณาการและยกระดับความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

๒.๒.๒ พัฒนาความร่วมมือระดับพื้นที่กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกความร่วมมือพื้นที่ชายแดน ทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศเพื่อสกัดกั้น ปราบปราม เฝ้าระวังปัญหายาเสพติดและการควบคุมเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้นอย่างเป็นระบบ สำนักงานประสานงานชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้เป็นกลไกสำคัญในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำไปสู่การปราบปรามและสกัดกั้นยาเสพติดบริเวณชายแดน

๒.๒.๓ เสริมประสิทธิภาพความร่วมมือด้านการปราบปรามยาเสพติดเชิงรุก การสืบสวนร่วม การติดตามจับกุมนักค้า ผู้หลบหนีหมายจับ การกวดขันกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน ฯลฯ

๒.๒.๔ พัฒนาศักยภาพประเทศเพื่อนบ้านในการปราบปราม ป้องกัน บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและแลกเปลี่ยนการปฏิบัติที่ดีที่สุุดระหว่างกัน

๒.๓ แสวงหาและเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศในทุกระดับ เพื่อร่วมกันป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย

๒.๓.๑ ประสานความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภูมิภาค

๒.๓.๒ พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในและนอกภูมิภาคเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด

๒.๔ ส่งเสริมการพัฒนาประเทศเพื่อนบ้านเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด

๔.๑ ใช้แนวทางการพัฒนาทางเลือกร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวงและมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์

๔.๒ สนับสนุนและพัฒนาโครงการหมู่บ้านชุมชนคูนานชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและปรับใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ที่ดำเนินการร่วมกัน

๓. โครงการสำคัญ

๓.๑ โครงการขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

กิจกรรมหลักที่ ๑	ขยายความร่วมมือกับกลไกพหุภาคี
กิจกรรมหลักที่ ๒	ขยายความร่วมมือกับกลไกทวิภาคี
กิจกรรมหลักที่ ๓	เชื่อมโยงความร่วมมือในกรอบอาเซียน
กิจกรรมหลักที่ ๔	เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๓.๒ โครงการพัฒนากลไกความร่วมมือบริเวณชายแดนระหว่างประเทศ

- กิจกรรมหลักที่ ๑ พัฒนากลไกความร่วมมือพื้นที่ชายแดนสกัดกั้นยาเสพติด
- กิจกรรมหลักที่ ๒ พัฒนาความเข้มแข็งของสำนักงานประสานงานชายแดน
- กิจกรรมหลักที่ ๓ พัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนคู่นานชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

๓.๓ โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทางเลือกให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน

- กิจกรรมหลักที่ ๑ โครงการพัฒนาทางเลือกกับประเทศเพื่อนบ้าน

๔. ผู้รับผิดชอบ

๔.๑ หน่วยงานหลัก

กระทรวงการต่างประเทศ (กรมองค์การระหว่างประเทศ กรมอาเซียน กรมภูมิภาค สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ)

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส.)

๔.๒ หน่วยงานร่วม

สำนักนายกรัฐมนตรี (กอ.รมน.)

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง)

สำนักนายกรัฐมนตรี (กอ.รมน. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง)

กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร)

กระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กองบัญชาการตำรวจสันติบาล กองการต่างประเทศ)

กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมการแพทย์)

กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม)

กระทรวงพาณิชย์

มูลนิธิโครงการหลวง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๕.๑ ความสำเร็จของการผลักดัน การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการอาเซียน เพื่อต่อต้านการลักลอบค้าและใช้ยาเสพติด

๕.๒ การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทางเลือกให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน

๕.๓ การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในและนอกภูมิภาคเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด

แผนงานที่ ๖ แผนการสกัดกั้นยาเสพติด

๑. เป้าหมายของแผน

๑.๑ เสริมสร้างความเข้มแข็งการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน

๑.๒ ลดการนำเข้ายาเสพติดจากนอกประเทศ

๒. มาตรการการดำเนินการ

๒.๑. เพิ่มประสิทธิภาพการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน โดย

๒.๑.๑ กำหนดพื้นที่ชายแดนภาคเหนือตอนบนเป็นพื้นที่หลักของการสกัดกั้นยาเสพติด และพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพื้นที่ชายแดนภาคกลาง เป็นเป้าหมายรอง ตามลำดับ

๒.๑.๒ มอบหมาย กองทัพบก และ กอ.รมน. ซึ่งมี กองทัพภาค และ กอ.รมน.ภาค ในฐานะหน่วยรอง ทำหน้าที่รับผิดชอบหลักในการสกัดกั้นตามแนวชายแดน บูรณาการร่วมกับหน่วยต่างๆในพื้นที่ และภาคประชาชน ผนึกกำลังสกัดกั้นยาเสพติด มิให้เข้าสู่ประเทศไทย

๒.๑.๓ เฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน และพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดในระดับสำคัญ ให้จัดกลไกการบริหารจัดการการสกัดกั้นเป็นพิเศษ นอกเหนือจากกลไกปกติ รวมทั้ง จัดให้มีแผนปฏิบัติการเฉพาะ แยกมาจากแผนสกัดกั้นฯ ทั่วไป ที่สำคัญที่สุด จะต้องมุ่งภารกิจไปที่ลดการนำเข้ายาเสพติด ทำลายโครงสร้างกลุ่มการค้ายาเสพติดชายแดน โดยเน้น พื้นที่ปัญหาสำคัญ เป็นหลัก เสริมสร้างชุมชนชายแดนให้เข้มแข็ง เป็นแนวป้องกันยาเสพติดภาคประชาชน

๒.๒ เพิ่มประสิทธิภาพการสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ตอนใน

๒.๒.๑ แสวงหาความร่วมมือ และกำหนดมาตรการการควบคุมการลงทะเบียน การขนส่งสินค้า พัสดุภัณฑ์ทางไปรษณีย์ และทางรถโดยสารประจำทางประเภทต่างๆ ที่มีต้นทางจากจังหวัดชายแดนมายังพื้นที่ตอนใน เพื่อป้องกันการนำยาเสพติดผ่านมาจากช่องทางเหล่านี้

๒.๒.๒ วางระบบสกัดกั้นยาเสพติดตามเส้นทางหลักและรองทั่วประเทศ โดยการติดตั้งระบบตรวจสอบยานพาหนะประจำด่านตรวจ จัดเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ต่างๆ สำหรับปฏิบัติงานในด่านตรวจ รวมทั้งให้การปฏิบัติการสกัดกั้นเส้นทางมีการวางแผน เชื่อมโยงกันทั่วประเทศ

๒.๒.๓ ให้ความสำคัญต่อการสกัดกั้นบุคคลและยาเสพติดที่ลักลอบผ่านท่าอากาศยานต่างๆ ทั่วประเทศ โดยให้ความสำคัญกับท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานดอนเมือง และท่าอากาศยานนานาชาติในจังหวัดท่องเที่ยวต่างๆ ด้วยการประสานความร่วมมือด้านการข่าว การปฏิบัติการของหน่วยปราบปรามที่ประจำท่าอากาศยานต่างๆ

๒.๓ ติดตามสถานการณ์ด้านเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้น ที่อาจจะลักลอบนำเข้า หรือนำออกประเทศตามแนวชายแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ซูโดอีพรีดรีนที่อาจจะลักลอบนำเข้าและผ่านประเทศไทยไปสู่แหล่งผลิตนอกประเทศตามช่องทางต่างๆ

๓. โครงการสำคัญ

๓.๑ โครงการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน

- กิจกรรมหลักที่ ๑ สกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนแบบบูรณาการในพื้นที่ภาค
- กิจกรรมหลักที่ ๒ เสริมสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็ง ฝึกระวังยาเสพติดแนวชายแดน
- กิจกรรมหลักที่ ๓ จัดระเบียบ สร้างความมั่นคงพื้นที่แนวชายแดน
- กิจกรรมหลักที่ ๔ เสริมสร้างประสิทธิภาพพื้นที่ด่านพรมแดน ท่าเรือ ท่าข้าม ด่านถาวร

๓.๒ โครงการสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ตอนใน

- กิจกรรมหลักที่ ๑ วางระบบสกัดกั้นยาเสพติดตามเส้นทางหลักและรองทั่วประเทศ
- กิจกรรมหลักที่ ๒ สกัดกั้นบริเวณท่าอากาศยาน
- กิจกรรมหลักที่ ๓ จัดระบบการควบคุมการขนส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์

๓.๓ โครงการสกัดกั้นเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้น

- กิจกรรมหลักที่ ๑ สกัดกั้นการลักลอบนำเข้า/ส่งออก เคมีภัณฑ์และสารตั้งต้น

๔. ผู้รับผิดชอบ

๔.๑ หน่วยงานหลัก

- กระทรวงกลาโหม (กองทัพไทย)
- สำนักนายกรัฐมนตรี (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร)
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

๔.๒ หน่วยงานร่วม

- สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
- สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
- กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส.)
- กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง)
- กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร)
- กระทรวงคมนาคม

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ๕.๑ การสกัดกั้นการนำเข้าของยาเสพติดในพื้นที่เป้าหมายหลัก มีผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้น
- ๕.๒ กลุ่มเครือข่าย/การค้ายาเสพติด ถูกจับกุมดำเนินคดีและลดบทบาทลง
- ๕.๓ การจับกุมตามเส้นทางหลักและรองทั่วประเทศ เพิ่มสูงขึ้นมากกว่าปีที่ผ่านมา

๕.๔ หมู่บ้าน/ชุมชน ตามแนวชายแดน มีการจัดตั้งกำลังประชาชน เผ่าละวัง เผ่าตรวจชายแดน ร่วมกับเจ้าหน้าที่

แผนที่ ๗ แผนบริหารจัดการแบบบูรณาการและแผนพิเศษ

๑. เป้าหมายของแผน

๑.๑ พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการแบบบูรณาการในทุกกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด และส่วนกลาง

๑.๒ พัฒนาระบบตรวจสอบ ถ่วงดุลย์ เพื่อวัดผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

๑.๓ จัดทำแผนพิเศษเพื่อการแก้ไขปัญหาเป็นการเฉพาะ โดยในระยะแรก จำนวน ๕ แผนพิเศษ

๒. มาตรการดำเนินงาน

๒.๑ พัฒนาระบบการแผนและงบประมาณในระดับต่างๆ การปรับกระบวนการของแผนและงบประมาณในทุกระดับ มีความสำคัญที่จะเป็นหลักประกันของผลสำเร็จในการดำเนินงาน และเป็นการทำให้งบประมาณของรัฐ สามารถใช้ตรงกับยุทธศาสตร์ของ ศพส. โดย

๒.๑.๑ ในระดับส่วนกลาง

๒.๑.๑.๑ ให้องค์กรส่วนกลางทุกหน่วยที่มีงบประมาณด้านยาเสพติดในปี ๒๕๕๖ พิจารณาปรับการจัดสรรในกรอบภารกิจให้สอดคล้องตามปฏิบัติการที่กำหนดในปี ๒๕๕๖

๒.๑.๑.๒ ในส่วนแผนพิเศษ และที่มุ่งเน้นพื้นที่เป็นพิเศษในปฏิบัตินี้ ให้องค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณของหน่วยมาสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติในสังกัดของตนตามความเหมาะสม หรือ พิจารณาปรับโครงการและกิจกรรมมาลงในพื้นที่เป้าหมายดังกล่าว

๒.๑.๑.๓ ให้องค์กรส่วนกลางที่มีงบประมาณได้เร่งรัดการจัดสรรและตัดโอนงบประมาณลงสู่พื้นที่ ให้ได้ภายในเดือนตุลาคมนี้ และแจ้งผลดังกล่าวมายัง สอ.ศพส. ศพส.มท. และ ศพส.จ. ทราบ

๒.๑.๑.๔ ให้องค์กรในจังหวัดที่ได้รับงบประมาณจากหน่วยต้นสังกัด ได้บูรณาการแผนงาน งบประมาณกับการจัดทำแผนในจังหวัดด้วย

๒.๑.๑.๕ สำหรับ งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนงานด้านยาเสพติด ให้ สอ.ศพส. ศพส.มท. ร่วมกันพิจารณาความเหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจ หากจำเป็นต้องปรับ เพิ่มเติม กรอบการใช้ในกิจกรรมต่างๆ หรือสัดส่วนงบประมาณ ให้ประสานงานกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อจัดทำเป็นกรอบ ภารกิจเพิ่มเติม สำหรับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่ง พิจารณาสันนิษฐานตามสมควร เพื่อให้การใช้งบประมาณเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับประชาชนในพื้นที่นั้นๆ

๒.๑.๒ ในระดับพื้นที่ ให้ปี ๒๕๕๖ เป็นปีที่มีแผนการบูรณาการด้านยาเสพติดในระดับจังหวัดอย่างแท้จริง และเป็นแผนที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการควบคุมและลดปัญหายาเสพติดของพื้นที่นั้นๆ โดยให้ทุก ศพส.จ. /ศพส.อ และที่เทียบเท่า ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑.๒.๑ จัดความสมดุลระหว่างการตั้งเป้าหมายเชิงปริมาณกับเป้าหมายเชิงคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ โดยให้ความสำคัญกับการตั้งเป้าหมายเชิงผลลัพธ์ให้มากขึ้น เพื่อให้เป้าหมายสูงสุดในการควบคุมและลดปัญหายาเสพติดบรรลุผล

๒.๑.๒.๒ ให้แต่ละจังหวัด กำหนดเป้าหมายของปฏิบัติการฯ ในปี ๒๕๕๖ เอง โดยมีเป้าหมายสูงสุดในการควบคุมและลดปัญหายาเสพติดภายในจังหวัดให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งจะต้องพิจารณาว่า การตั้งเป้าหมายเชิงปริมาณจะเป็นเท่าใด จึงจะทำให้ปัญหาเสพติดของจังหวัดจะสำเร็จผลเชิงผลลัพธ์ ให้จังหวัดเป็นผู้พิจารณากำหนด โดยยึดสถานการณ์ปัญหาของพื้นที่เป็นโจทย์ว่าอยู่ในระดับใด

๒.๑.๒.๓ ให้ ศพส.จ. พิจารณาถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ทั้งปริมาณและคุณภาพ ทั้งที่เกี่ยวกับผลลัพธ์ของการดำเนินงาน ทั้งที่เกี่ยวกับ ผู้มีพฤติกรรมซ้ำ ผู้มีพฤติกรรมรายใหม่ ฯลฯ เพื่อเป็นฐานตั้งต้นสำหรับปี ๒๕๕๖

๒.๑.๒.๔ ให้ ศพส.จ. และ ศพส.อ. เน้นกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติฯ ที่มุ่งลดและควบคุมปัญหาเสพติดในพื้นที่ของตน ทั้งนี้ ให้บูรณาการงบประมาณจากทุกแหล่งในจังหวัด มาใช้แก้ไขปัญหาอย่างสอดคล้อง ไม่ซ้ำซ้อนกัน

๒.๑.๒.๕ เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการจัดทำแผนของจังหวัดที่สามารถควบคุมหรือลดปัญหาภายในพื้นที่ได้ จะต้องดำเนินการรวบรวมข้อมูลปัญหาให้ถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริงของสถานการณ์ ก่อนที่จะจัดทำแผน โดยให้หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องทำการรวบรวมข้อมูล

๒.๑.๓ การจัดทำ Action Plan

๒.๑.๓.๑ ให้การจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับปฏิบัติการฯ ของประเทศ ในปี ๒๕๕๖ ให้ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและพื้นที่ จัดทำ Action Plan รองรับ ที่ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรม ระยะเวลาดำเนินงานทั้งรายเดือนและไตรมาส ความเร่งด่วน งบประมาณสำคัญ ฯลฯ ตามกรอบที่ ศพส.จะกำหนดอีกครั้ง

๒.๑.๓.๒ ในทุกแผนงานของปฏิบัติการฯ ในปี ๒๕๕๖ นี้ เป็นเรื่องที่กำหนดใหม่หรือที่จะขยายงานให้มากขึ้น ซึ่งจะต้องเตรียมความพร้อมทั้งบุคลากร ระบบงาน สถานที่ อุปกรณ์ ก่อน ดังนั้น ให้ทุกหน่วยและในระดับจังหวัด กำหนดให้ไตรมาสที่ ๑ เป็นระยะของการเตรียมการให้แล้วเสร็จ จึงให้กำหนดกิจกรรมสำหรับการเตรียมการอย่างชัดเจน และจัดงบประมาณในภารกิจดังกล่าว

๒.๑.๓.๓ ให้ทุกหน่วย และทุกระดับ จัดส่งแผนปฏิบัติการฯ มายัง ศพส. ภายใน ต้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๕

๒.๒. สร้างความเข้มแข็งของ กลไกอำนวยการในแต่ละระดับ การปฏิบัติงานด้านยาเสพติด เป็นงานต่อเนื่องและเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล การเสริมกลไกอำนวยการในแต่ละระดับให้เข้มแข็ง จึงเป็นสิ่งสำคัญ โดย

๒.๒.๑ ให้ ศพส.กระทรวงและเทียบเท่าในส่วนกลางทุกหน่วย จัดให้มีโครงสร้าง ศพส. ในแต่ละกระทรวงและเทียบเท่า พร้อมกับจัดสรรเจ้าหน้าที่จำนวนหนึ่งปฏิบัติงานประจำใน ศพส. นั้นๆ มีสถานที่ และ อุปกรณ์สำนักงาน

๒.๒.๒ ศพส.จ. เป็นกลไกอำนวยการรอยต่อที่สำคัญของแผนปฏิบัติการฯ ให้ผอ.ศพส.จ. บรรจุเจ้าหน้าที่ประเภทต่างๆ มาปฏิบัติงานประจำใน ศพส.จ. ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในฐานะกลไกอำนวยการ โดยแต่ละจังหวัดต้องไม่น้อยกว่า ๕ นาย ตามสถานการณ์ปัญหาของแต่ละจังหวัดและมีที่ทำการชัดเจน มีอุปกรณ์พร้อมปฏิบัติงาน สำหรับในระดับ ศพส.อ. ให้ ผอ.ศพส.อ. พิจารณามอบหมายหน้าที่ให้กับปลัดอำเภออย่างชัดเจน มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยต่างๆ ส่วนหนึ่งมาช่วยปฏิบัติงานตามสมควร

๒.๒.๓ ให้ สอ.ศพส. พิจารณาจัดระบบความเชื่อมโยงของเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่าง สอ.ศพส. ไปยัง ศพส.กระทรวง ศพส.จ. เพื่อประสิทธิภาพการประสานงานยุคใหม่

๒.๒.๔ ให้ ศพส.จ./กทม. พัฒนาระบบฐานข้อมูลยาเสพติดในจังหวัดและพัฒนาห้องปฏิบัติการ War Room เพื่อการกำกับติดตามการขับเคลื่อนงานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด โดย

- ให้ทบทวนสถานการณ์ปัญหายาเสพติด เป้าหมายที่จะดำเนินการในปี ๒๕๕๖ จัดระบบเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดให้ครอบคลุมพื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย และตัวยาเสพติด จัดให้มีการประชุมโต๊ะข่าวยาเสพติดเป็นประจำทุกเดือน และแจ้งเตือนหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ให้เร่งดำเนินการ

- จัดระบบฐานข้อมูลของ ศพส.จ./กทม. ให้ครอบคลุมทั้งในระดับพื้นที่ กลุ่มผู้เสพ ผู้ค้า และกลุ่มเสี่ยง เพื่อให้เป็นฐานข้อมูลกลางของจังหวัด

- พัฒนาห้องปฏิบัติการ War Room อย่างต่อเนื่องจนถึงระดับการวางแผนยุทธการ

๒.๒.๕ ให้ ศพส.จ./กทม. ดำเนินการสรุปบทเรียน องค์ความรู้ การดำเนินงานเด่นๆ ในพื้นที่ในแต่ละมาตรการ เพื่อเผยแพร่ให้หน่วยงานต่างๆ ใช้ประโยชน์

๒.๓ จัดทำทะเบียนกำลังพลผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดของทุกหน่วยให้เป็นระบบ ทันสมัย เพื่อทราบกำลังของฝ่ายรัฐในการต่อสู้กับปัญหายาเสพติด รวมทั้ง สร้างขวัญกำลังใจต่อผู้ปฏิบัติงานเหล่านี้ ทั้งในด้านความดีความชอบพิเศษแก่ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น การให้รางวัลจูงใจต่างๆ

๒.๔ ให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาพิเศษ ต่อกลุ่มพื้นที่และปัญหาที่มีระดับความรุนแรง หรือกำลังมีแนวโน้มที่มีความรุนแรง ซึ่งแผนเหล่านี้ จำเป็นต้องมีกระบวนการจัดการ บริหารการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการในระดับสูง หากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเห็นผลเป็นรูปธรรม การตั้งเป้าหมายภาพรวมที่จะควบคุมและลดระดับปัญหายาเสพติดจึงเป็นไปได้ยาก โดยมี แผนพิเศษสำคัญ ดังนี้

๒.๔.๑ แผนสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ๑๗ อำเภอ ๓ จังหวัด (เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน) ซึ่งเป็นพื้นที่นำเข้ายาเสพติดหลักสู่ประเทศไทย ให้มุ่งเน้น

๒.๔.๑.๑ ปรับกลไกบริหารจัดการ ยกระดับการอำนวยการของศูนย์อำนวยการสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนภาคเหนือตอนบน (ศพส.ชน.) ให้กระชับ มุ่งผลการปฏิบัติ ในการสกัดกั้น ปราบปราม ทำลายโครงสร้าง/กลไกการทำงานของเครือข่ายการค้ายาเสพติด เพื่อลดการนำเข้ายาเสพติดจากนอกประเทศเป็นภารกิจหลัก

๒.๔.๑.๒ วิเคราะห์ จัดกลุ่มพื้นที่หมู่บ้าน/ตำบลชายแดนที่มีโครงสร้างการค้า ยาเสพติด - อิทธิพล และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการลักลอบนำเข้ายาเสพติดในเกณฑ์สูง จัดกำลังปฏิบัติการเกาะติด พื้นที่เป้าหมายเหล่านี้ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ดำเนินการบ้นทอน สลายโครงสร้างการค้า - อิทธิพล ลดระดับปัญหา ยาเสพติดในทุกพื้นที่ รวมทั้ง เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สถาปนาความเชื่อมั่นของประชาชนในพื้นที่ต่อกลไก รัฐ และการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

๒.๔.๑.๓ บูรณาการการสกัดกั้นร่วมกับหน่วยงานอื่นในพื้นที่ เช่น ศพส.อ. ตำรวจภูธร ตชด. ตำรวจน้ำ นรข. ศุลกากร ตม. ฯลฯ วางระบบการสกัดกั้นร่วมกัน

๒.๔.๒ แผนสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการลักลอบ นำเข้ายาเสพติดสู่ประเทศไทยระดับสำคัญ รองจากภาคเหนือ ให้มุ่งเน้น

๒.๔.๒.๑ จัดตั้งกลไกการบริหารในพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยให้มีศูนย์อำนวยการสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศพส.ขอนแก่น) โดยมีแม่ทัพภาคที่ ๒/ผอ. รมน.ภาค ๒ เป็นประธาน รับผิดชอบในการสกัดกั้น ปราบปราม ทำลายโครงสร้าง/กลไกการทำงานของเครือข่ายการค้า ยาเสพติด ลดระดับปัญหา ยาเสพติดในทุกพื้นที่ รวมทั้ง เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สถาปนาความเชื่อมั่นของ ประชาชนในพื้นที่ต่อกลไกรัฐ และการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

๒.๔.๑.๒ บูรณาการการสกัดกั้นร่วมกับหน่วยงานอื่นในพื้นที่ เช่น ศพส.อ. ตำรวจภูธร ตชด. ตำรวจน้ำ นรข. ศุลกากร ตม. ฯลฯ วางระบบการสกัดกั้นร่วมกัน

๒.๔.๓ แผนแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดปริมณฑล หรือ ปฏิบัติการ ๓๑๕ ซึ่งมีสัดส่วนของปัญหาร้อยละ ๓๐ ของปัญหาทั้งประเทศ โดยให้มุ่งเน้น ดังนี้

๒.๔.๓.๑ ปรับกลไกการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในแผน ๓๑๕ ใหม่ให้มี ประสิทธิภาพ เน้นลดปัญหาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยบูรณาการหน่วยงานส่วนกลางที่มีบทบาทใน กรุงเทพมหานคร ร่วมกับ ศพส.กทม. ซึ่งเป็นกลไกปกครองส่วนท้องถิ่น มาแก้ไขปัญหา ยาเสพติดร่วมกัน ตามบทบาท และภารกิจ เน้นความเข้มแข็งให้กับกลไกอำนวยการ ๓๑๕

๒.๔.๓.๒ วางบทบาทของหน่วยงานส่วนกลางที่จะเข้าแก้ไขปัญหาในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ให้มากขึ้น ทดแทนข้อจำกัดของการดำเนินงานของกลไกรับผิดชอบในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการข่าว การปราบปราม การบำบัดรักษา และการป้องกันในสถานศึกษา

๒.๔.๓.๓ วางเป้าหมายที่จะควบคุมปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่ ๓๑๕ ให้ปรากฏผล อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ทั้งเป้าหมายชุมชน สถานศึกษา การขจัดปัจจัยเสี่ยง การปราบปรามกลุ่มการค้าระดับแพร่ ระบาดในชุมชน การบำบัดผู้เสพ การทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ฯลฯ เป็นแนวป้องกันในระดับพื้นที่ ทำให้ กทม. เป็น พื้นที่ที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๒.๔.๔ แผนแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่ปัญหา ยาเสพติดทับซ้อนกับพื้นที่ความมั่นคง โดยมุ่งเน้น

๒.๔.๔.๑ ปรับปรุงประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์การอำนวยการ ศพส.จชต. ให้เป็น กลไกที่บริหารจัดการ อำนวยการงานยาเสพติดอย่างแท้จริง เร่งขจัดปัญหาภัยแทรกซ้อน ที่ส่งผลกระทบต่อปัญหา ความมั่นคง

๒.๔.๔.๒ วางเป้าหมายที่จะควบคุมและลดปัญหายาเสพติดในพื้นที่ จชต. ด้วยการยกระดับการบูรณาการงานปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติดระดับสำคัญในพื้นที่ ลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดในพื้นที่ ป้องกันเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในสถานศึกษาและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามปอเนาะ สร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน ฯลฯ

๒.๔.๔.๓ ขยายผลของงานยาเสพติด เป็นส่วนหนึ่งของการรุกรานมวลชนในระดับพื้นที่ ด้วยการปฏิบัติงานจิตวิทยา ประชาสัมพันธ์ สร้างความเชื่อมั่นต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ฯลฯ เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจเป้าหมายของรัฐบาลอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ให้ ศพส.จชต. ให้ความสำคัญต่อการขยายผลงานมวลชนอย่างจริงจัง

๒.๔.๕ แผนป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการแพร่ระบาดของไอซ์

๒.๔.๕.๑ ยกระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาไอซ์ให้ชัดเจน โดยแยกเป็นแผนปฏิบัติการออกมาเฉพาะ มีเป้าหมายที่จะลดอัตราการขยายตัวของปัญหาคาการแพร่ระบาดของไอซ์ที่กำลังเป็นแนวโน้มสำคัญในปัจจุบัน

๒.๔.๕.๒ วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย พื้นที่เป้าหมายที่เสี่ยงต่อปัญหาไอซ์ให้ชัดเจน กำหนดกลยุทธ์การป้องกันไอซ์อย่างตรงจุด ลดอัตราเพิ่มของผู้เสพยาไอซ์รายใหม่ ปราบปรามกลุ่มการค้าไอซ์ระดับต่างๆ รวมทั้ง เตรียมความพร้อมของบุคคลากรสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาไอซ์

๒.๔.๖ แผนปฏิบัติการพื้นที่อำเภออมก๋อย จ.เชียงใหม่ ซึ่งเป็นพื้นที่อยู่ในโครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ไขปัญหาคาการปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืน เป็นพื้นที่ที่มีการลักลอบปลูกฝิ่นคิดเป็น ๘๐ % ของฝิ่นในประเทศ มีจำนวนผู้เสพยาเสพติดหลายพันคน และยังมีปัญหาคาความมั่นคงต่างๆ ทับซ้อนอยู่ เช่น การบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การอพยพเข้าเมือง ฯลฯ ซึ่งเกินกว่าศักยภาพของหน่วยงานในพื้นที่ที่จะแก้ไขปัญหายาได้ตามลำพัง จึงให้ดำเนินการ

๒.๔.๖.๑ ยกระดับพื้นที่อำเภออมก๋อย เป็นพื้นที่พิเศษ จึงให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ในพื้นที่นี้เป็นการเฉพาะ มอบหมายให้ กอ.รมน.ภาค ๓ เป็นหน่วยรับผิดชอบ

๒.๔.๖.๒ ให้ กอ.รมน.ภาค ๓ จัดกลไกบริหารจัดการการแก้ไขปัญหายาเฉพาะพื้นที่ อำเภออมก๋อย และมีกำลังปฏิบัติการเข้าไปแก้ไขปัญหายาในพื้นที่นี้ ประสานงานร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ องค์กรในพื้นที่ โครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาคาการปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืน และโครงการพระราชดำริ โดยมีภารกิจสำคัญ คือ การลดปัญหาคาการปลูกฝิ่น การป้องกันเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ ไม่ให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การบำบัดรักษาผู้เสพยาและติดยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีนโยบายที่ชัดเจนต่อผู้ติดยาเสพติดเรื้อรัง การปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดและอิทธิพล รวมทั้ง ปัญหาที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ฯลฯ

๒.๔.๗ แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อลดระดับความรุนแรงของปัญหายาเสพติด และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๗.๑ สสำรวจสภาพปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน และคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชนที่จะดำเนินการ พื้นที่ภาคละ ๑ แห่ง

๒.๗.๒ จัดทำแผนที่ (Mapping) ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมาย

๒.๗.๓ จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นการเฉพาะ โดยให้มีการประกอบกำลัง มอบภารกิจผู้รับผิดชอบ และบูรณาการแผนงาน โครงการ กำลังการปฏิบัติของทุกหน่วยงานในพื้นที่เข้าดำเนินการแบบเบ็ดเสร็จ

๒.๗.๔ ในแต่ละพื้นที่เป้าหมายให้มีการจัดตั้งศูนย์บัญชาการ (Command Center) ทำหน้าที่เป็นศูนย์อำนวยการร่วมในการกำกับ สั่งการ ติดตามการดำเนินงาน ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ แก่ประชาชน โดยมีฝ่ายบริหารของแต่ละหน่วยงานร่วมเป็นทีมอำนวยการ ทั้งนี้ ในระยะเร่งด่วนไตรมาสที่ ๑ ให้ดำเนินการในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่นำร่องเป็นลำดับแรก

๓. โครงการสำคัญ

๓.๑ โครงการพัฒนาและเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

กิจกรรมหลักที่ ๑	พัฒนาระบบอำนวยการทุกระดับ
กิจกรรมหลักที่ ๒	บริหารแผนงานและงบประมาณแบบบูรณาการ
กิจกรรมหลักที่ ๓	พัฒนาบุคลากรและงานกำลังพล
กิจกรรมหลักที่ ๔	กำกับ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล
กิจกรรมหลักที่ ๕	จัดระบบเฝ้าระวังและแจ้งเตือน
กิจกรรมหลักที่ ๖	พัฒนาข้อมูลกลางและห้องปฏิบัติการข้อมูล (War Room)
กิจกรรมหลักที่ ๗	สรุป Best. Practice

๓.๒ โครงการบูรณาการมาตรการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เฉพาะ/มาตรการพิเศษ

กิจกรรมหลักที่ ๑	สกัดกั้นยาเสพติดชายแดนภาคเหนือตอนบนแบบบูรณาการ
กิจกรรมหลักที่ ๒	สกัดกั้นยาเสพติดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือแบบบูรณาการ
กิจกรรมหลักที่ ๓	ควบคุม/ลดปัญหาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล
กิจกรรมหลักที่ ๔	ควบคุม/ลดปัญหาเสพติดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
กิจกรรมหลักที่ ๕	ควบคุม/ลดปัญหาในพื้นที่อำเภอ อมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่
กิจกรรมหลักที่ ๖	ป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของไอซ์
กิจกรรมหลักที่ ๗	โครงการชุมชนอุ่นใจได้ลูกหลานกลับคืน

๔. ผู้รับผิดชอบ

๔.๑ หน่วยงานหลัก

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส.)

สำนักนายกรัฐมนตรี (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร)

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครอง

ท้องถิ่น)

กระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ)
 กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต)

๔.๒ หน่วยงานร่วม

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม
 การศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา)
 กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์)
 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและ
 ความมั่นคงของมนุษย์)
 กระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน)
 กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง)
 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงบประมาณ กรมประชาสัมพันธ์)

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๕.๑ ศพส.ทุกระดับ มี มีแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการบูรณาการ
 ทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ)
 ๕.๒ ศพส.จ./กทม. มีการกำหนดเป้าหมายสอดคล้องกับปฏิบัติการพลังแผ่นดินฯ ปี ๒๕๕๖
 ๕.๓ ศพส.ทุกระดับ มีข้อมูลทะเบียนรายชื่อกำลังพลที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด
 ๕.๔ กลไกอำนวยการทุกระดับมีความเข้มแข็งและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหายาเสพติด
 ๕.๕ ระดับความรุนแรงของปัญหายาเสพติดในพื้นที่พิเศษ/มาตรการเฉพาะลดลง

๕. กลไกและโครงสร้างการบริหารจัดการ

๕.๑ ระดับนโยบาย มีคณะกรรมการ ป.ป.ส. เป็นกลไกระดับชาติในการกำหนดนโยบาย มาตรการและ
 แผนการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชาติ
 ๕.๒ ระดับประเด็นยุทธศาสตร์ภาพรวม (Agenda) ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ
 (ศพส.) เป็นองค์กรอำนวยการ รับผิดชอบการอำนวยการ กำกับ ติดตามการนำยุทธศาสตร์ทุกด้านไปสู่การปฏิบัติให้
 บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงาน แก้ไขปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้อง ในการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์พลัง
 แผ่นดินเอาชนะยาเสพติด
 ๕.๓ ระดับภารกิจ (Function) ศพส. กระทรวง กรม หน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงานตามภารกิจ
 ที่รับผิดชอบ โดยเน้นการบูรณาการแผนงบประมาณ และบูรณาการภายในหน่วยงาน และระหว่างหน่วยงาน ให้เกิด
 เอกภาพ และมุ่งต่อการสนับสนุนการดำเนินงานระดับพื้นที่

๕.๔ ระดับพื้นที่ (Area) กลไกหลักรับผิดชอบเฝ้าระวังและดำเนินงานในพื้นที่ ได้แก่

๕.๔.๑ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร และจังหวัด (ศพส.กทม./ศพส.จ.) โดยผู้ว่าราชการจังหวัด/ผอ.ศพส.จ.และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร/ผอ.ศพส.กทม. เป็นผู้รับผิดชอบการบูรณาการแผนงบประมาณ และ อำนวยการ กำกับ การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบร่วมกับส่วนราชการ องค์กรภาคประชาชน และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๔.๒ ศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเขต และอำเภอ (ศพส.ข./อ.) โดยผู้อำนวยการเขต และนายอำเภอ เป็นผู้อำนวยการ ทำหน้าที่ รับนโยบาย แนวทาง และแผนงานโครงการที่ ศพส.กทม./ศพส.จ. ไปประสานการปฏิบัติร่วมกับส่วนราชการ องค์กรภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

๕.๔.๓ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับภาค ทำหน้าที่อำนวยการประสานและสนับสนุนในภารกิจด้านการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติด ในระดับภาค ประกอบด้วย ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกองทัพภาคที่ ๑ -๔ (ศพส.ทภ.๑-๔) ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกองบัญชาการป้องกันชายแดน จันทบุรี - ตราด (ศพส.กปช.จต.) ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกองเรือภาค ๑-๓ กองเรือยุทธการ (ศพส.ภภ.๑-๓ กร.) ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกองบัญชาการตำรวจนครบาล/ตำรวจภูธรภาค ๑-๙/ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศพส.บชน./ภ.๑-๙/ศชต.)

๕.๔.๔ องค์กร อำนวยการประสานพื้นที่เฉพาะ ที่สำคัญได้แก่ ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนภาคเหนือ (ศพส.ชน.) ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศพส.ชอน.) ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล (ศพส.๓๑๕) ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศพส.จชต.)

๖. กระบวนการจัดทำแผน กำกับ ติดตาม ประเมินผลในภาพรวม

๖.๑ ช่วงปลายเดือนกันยายน - กลางเดือนตุลาคม ๒๕๕๖ ภายหลังแผนปฏิบัติการพลังแผ่นดิน เอาชนะยาเสพติด ปี ๒๕๕๖ ผ่านความเห็นชอบจาก ศพส. และอนุมัติจาก ผอ.ศพส. แล้ว สอ.ศพส. จะได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบในหลักการและข้อเสนอเพิ่มเติมต่อไป

๖.๒ เดือนตุลาคม ๒๕๕๖ เพื่อให้กระบวนการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทุกระดับ จึงให้ดำเนินการ

๖.๒.๑ ตลอดเดือนตุลาคม ๒๕๕๖ ให้ทุกหน่วย ทุกกลไกเฉพาะที่จัดตั้งขึ้น ทุกจังหวัด และอำเภอ จัดทำแผนปฏิบัติการฯ รองรับ โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จ และส่งมายัง สอ.ศพส.

๖.๒.๒ ให้ทุกหน่วยงานส่วนกลาง ที่มีงบประมาณยาเสพติดจัดสรรงบประมาณ และตัดโอนงบประมาณของหน่วยลงสู่จังหวัด เพื่อสามารถบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น

๖.๓ ให้การอำนวยการ กำกับ ติดตามความคืบหน้าของปฏิบัติการฯ ของ ศพส. ในทุกระดับ ใช้ระบบ War Room เป็นเครื่องมือ ติดตามการดำเนินงาน

๖.๔ การติดตาม ตรวจสอบผลดำเนินงานเชิงคุณภาพเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการลดปัญหาเสพติด ให้ ศพส. พิจารณาจัดตั้งชุดปฏิบัติการล้นกรอง นิเทศก์ ตรวจสอบผลดำเนินงานเชิงคุณภาพจากการรายงานผลของหน่วยงานต่างๆ ทั้งในระดับชาติ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อสุ่มตรวจ นิเทศก์ ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลงานเชิงคุณภาพ และรายงานเสนอ ศพส.

๖.๕ ให้กำหนดแบบรายงานที่ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์อันเกิดจากการปฏิบัติงาน ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการรายงาน เพื่อลดขั้นตอนเอกสาร รวมทั้ง ให้มีแบบรายงานที่จำเป็นที่สุด ลดภาระของหน่วยปฏิบัติ

๖.๖ ให้มีการสำรวจวัดผลทางวิชาการเป็นรายไตรมาส เกี่ยวกับทัศนคติความคิดเห็นของประชาชน และสำรวจผลเป็นรายจังหวัดก่อนเสร็จสิ้นแผนปฏิบัติการ

๖.๗ การสรุปบทเรียน การจัดทำ Best Practice ของหน่วยที่ประสบผลสำเร็จเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแก้ไขปัญหา จึงให้ สอว ศพส. ให้ความสำคัญและจัดทำทุกแผน

๖.๘ ให้มีการประเมินผลสำเร็จของแผนปฏิบัติการ ทั้งที่เป็นภาพรวมและรายแผน เพื่อปรับปรุง พัฒนาต่อไป

๗. ตัวชี้วัด

๗.๑ สามารถควบคุมและลดปัญหาเสพติดได้มากกว่า ปี ๒๕๕๕

๗.๒ ความพึงพอใจ ความเชื่อมั่นของประชาชนสูงขึ้นกว่าสำรวจเมื่อเสร็จสิ้นแผน ในปี ๒๕๕๕

๗.๓ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนสูงขึ้น

ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๖

๓ กรอบความคิดยุทธศาสตร์

๓ ยุทธศาสตร์ต่อเนื่อง
- ต่อเนื่องกรอบความคิด
- ต่อเนื่องแผนปฏิบัติการ
- ต่อเนื่องในงานที่ทำ

๔ ยุทธศาสตร์ป้องกัน
- ป้องกันรายใหม่
- ป้องกันกลุ่มเสี่ยง
- ป้องกันพฤติกรรมซ้ำ
- ป้องกันชุมชน

๓ ยุทธศาสตร์เสริมสร้างพัฒนา
- เสริมสร้างพัฒนา ๔ มาตรการหลัก
- เสริมสร้างวาระภูมิภาค
- เสริมสร้างงานเชิงคุณภาพ

๔ เป้าหมาย

เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (Strategic Goal)
- ความรุนแรงของปัญหาลดลง
- สังคม/ชุมชน ปลอดภัย

เป้าหมายเชิงปริมาณ (Output)
- หมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ
- บำบัดรักษา ๓๐๐,๐๐๐ คน
- ติดตาม ๗๐๐,๐๐๐ คน
- ป้องกันเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง
 ป.๕-ป.๖
- สถานศึกษาเข้มแข็ง
 ๑๑,๔๙๐ แห่ง
- ป้องกันเยาวชนนอกสถานศึกษา
- สถานประกอบการสีขาว
 ๒,๐๐๐ แห่ง
- ขยายผลจับกุม ๔๐,๐๐๐ คดี
- ยึดทรัพย์สิน ๒,๐๐๐ ล้านบาท

เป้าหมายเชิงผลลัพธ์/ผลกระทบ (Outcomes)
- ความปลอดภัยของ
 สังคม/ชุมชนเพิ่มขึ้น

เป้าหมายเชิงพื้นที่ (Area Base)
- ทุกจังหวัดกำหนด
 เป้าหมายที่จะลดระดับ
 ความรุนแรง

๗ แผนงาน

แผนที่ ๑
การสร้างพลังสังคมและ
พลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด

แผนที่ ๒
การแก้ไขปัญหา
ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด

แผนที่ ๓
การสร้างภูมิคุ้มกัน
และป้องกันยาเสพติด

แผนที่ ๔
การปราบปรามยาเสพติด
และบังคับใช้กฎหมาย

แผนที่ ๕
ความร่วมมือระหว่างประเทศ

แผนที่ ๖
การสกัดกั้นยาเสพติด

แผนที่ ๗
การบริหารจัดการแบบบูรณาการ

ตัวชี้วัด
๑. สามารถควบคุมและลดปัญหาเสพติดได้มากกว่า ปี ๒๕๕๕
๒. ความพึงพอใจ ความเชื่อมั่นของประชาชนสูงขึ้น
๓. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนสูงขึ้น

ระยะเวลา
๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ -
๓๐ กันยายน ๒๕๕๖

การกำกับ ติดตาม
รายงานและประเมินผล
- รายงานตามวงรอบที่กำหนด
- ติดตามโดยคณะอนุกรรมการฯ ศพส.
- ประเมินผลโดยสถาบันวิชาการ

๗ แผนยุทธศาสตร์

แผนที่ ๑ การสร้างพลังสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด

เป้าหมาย

- ร้อยละ ๕๐ ของ มบ./ชช. เข้มแข็งเชิงคุณภาพ
- หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินเดิมลดปัญหาเสพติดได้ และเพิ่มเติมใหม่ ปี ๕๖ อีกจังหวัดละ ๕๐ แห่ง

มาตรการดำเนินงาน

- เสริมสร้างความเข้มแข็ง มบ./ชช. ที่ไม่ปรากฏปัญหา
- เสริมสร้างความเข้มแข็ง มบ./ชช. ชายแดน
- พัฒนาความเข้มแข็งหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน
- เสริมสร้างความเข้มแข็ง มบ./ชช. ที่ผ่านกระบวนการครบทุกขั้นตอน
- แก้ไขปัญหามูลบ้านที่ปรากฏปัญหาเสพติด
- พัฒนาบทบาทภาคประชาชนป้องกันยาเสพติด
- ส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคมป้องกันยาเสพติด

แผนที่ ๒ การแก้ไขปัญหายาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด

เป้าหมาย

- ค้นหาและนำผู้เสพเข้าบำบัด
- บำบัดรักษาทุกระบบ ๓๐๐,๐๐๐ คน
- ติดตาม ช่วยเหลือ ๗๐๐,๐๐๐ คน

มาตรการดำเนินงาน

- การบำบัดรักษาแบบสมัครใจ
 - ๑ อำเภอ ๑ ศูนย์จำแนกคัดกรอง
 - พัฒนาคุณภาพวิทยากรค่ายปรับเปลี่ยน
 - จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟู แบบสมัครใจ
- การบำบัดรักษาแบบบังคับบำบัด
 - พัฒนาปรับปรุง พัฒนาระบบการบังคับบำบัด
 - ขยายศูนย์บำบัดฟื้นฟู
- การบำบัดรักษาแบบต้องโทษ
 - บำบัดผู้เสพ ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน
- การติดตาม ช่วยเหลือ ดูแล
 - จัดตั้งศูนย์ข้อมูลติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ
 - พัฒนาระบบการติดตามครบวงจร

แผนที่ ๓ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดเป้าหมาย

- เยาวชนก่อนวัยเสี่ยง ป.๕-ป.๖
- สถานศึกษาเข้มแข็ง ๑๑,๔๙๐ แห่ง
- ลดปัจจัยเสี่ยงทุกจังหวัด
- ป้องกันเยาวชนนอกสถานศึกษา
- ป้องกันการแพร่ยาใหม่ ไม่ให้เกิน ๑๕ %
- สถานประกอบการสีขาว

มาตรการดำเนินงาน

- การป้องกันเยาวชนก่อนวัยเสี่ยง
 - พัฒนาวิทยากรป้องกัน
 - จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิต
- การป้องกันเยาวชนในสถานศึกษา
 - กิจกรรมป้องกันและเฝ้าระวัง
 - การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง
 - โครงการจัดตั้งชมรมบำบัดในโรงเรียน
 - การพัฒนาสากลป้องกันในสถานศึกษา
- การจัดระเบียบสังคมและควบคุมพื้นที่/ปัจจัยเสี่ยง
 - การจัดตั้งปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษา
 - การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ
- การป้องกันเยาวชนนอกสถานศึกษา
 - จัดกิจกรรมป้องกันในกลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษา
 - บูรณาการมาตรการจัดระเบียบสังคมในพื้นที่
 - จัดกิจกรรมแก้ไขพฤติกรรมเยาวชนกลุ่มเสี่ยง
 - สร้างความเข้มแข็งครอบครัวกลุ่มเสี่ยง
- การป้องกันยาเสพติดในสถานประกอบการ
 - สถานประกอบการสีขาว
 - การสร้างภูมิคุ้มกันให้แรงงานกลุ่มเสี่ยง
- บรรณรักษ์ ประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่างๆ

แผนที่ ๔ การปราบปรามยาเสพติดและบังคับใช้กฎหมาย

เป้าหมาย

- ปราบปรามผู้กระทำความผิดคดียาเสพติด โดยการขยายผล หลังการจับกุม ๔๐,๐๐๐ คดี
- จัดระบบศูนย์ปฏิบัติการข่าวและปราบปรามทุกระดับ
- สืบสวนเครือข่ายรายสำคัญ ภาคละ ๑ เครือข่าย
- ยึดทรัพย์สิน ๒,๐๐๐ ล้านบาท
- พัฒนาประสิทธิภาพการข่าว การปราบปราม
- ลดปัญหาเสพติดได้ทุกอำเภอ

มาตรการดำเนินงาน

- พัฒนาระบบศูนย์ปฏิบัติการข่าวและปราบปราม
- ปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดรายสำคัญ
 - ระดับประเทศ
 - ระดับพื้นที่
- ปราบปรามการค้าและแพร่ระบาดในพื้นที่
 - สืบสวน ปราบปรามการค้าและแพร่ระบาด
 - ปฏิบัติการปิดล้อม ตรวจค้นแหล่งค้าและแพร่ระบาด
 - พัฒนากลไกของชุดปฏิบัติการมวลชน
 - ดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนของประชาชน
- พัฒนาประสิทธิภาพการปราบปรามยาเสพติด
 - พัฒนาระบบปฏิบัติการสืบสวน สอบสวน
 - พัฒนาศูนย์ปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติด
- การตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด
 - บูรณาการมาตรการทางทรัพย์สิน
 - พัฒนาการประสานงานในกระบวนการยุติธรรม
 - พัฒนาระบบและประสิทธิภาพของคดีที่มีหมายจับ
- การป้องกันการค้าและแพร่ระบาดในเรือนจำ
 - พัฒนาเรือนจำความมั่นคงสูง เพิ่มเติม ๓ แห่ง
 - ขยายเรือนจำสีขาว
 - ปิดล้อม ตรวจค้นเรือนจำ
- การป้องกันเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
 - มาตรการป้องกัน สร้างจิตสำนึก
 - ปราบปราม ลงโทษ อย่างจริงจัง
- พัฒนาระบบการบังคับใช้กฎหมาย

แผนที่ ๕ ความร่วมมือระหว่างประเทศ

เป้าหมาย

- เขตปลอดยาเสพติดอาเซียน ๒๕๕๘
- สร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เพื่อลดปริมาณการผลิตและค้า
- สร้างความเข้มแข็งกลไกความร่วมมือฯ

มาตรการดำเนินงาน

- ผลักดันเชิงนโยบายในการขยายและเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างประเทศ
 - ยกระดับวาระภูมิภาค
- ยกระดับความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด
 - การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร
 - เสริมประสิทธิภาพความร่วมมือด้านปราบปราม
 - พัฒนาความเข้มแข็งของกลไกชายแดน
- เสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตร ร่วมกันป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทางเลือก

แผนที่ ๗ การบริหารจัดการแบบบูรณาการเป้าหมาย

- พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการทุกระดับ
- พัฒนาระบบตรวจสอบ ถ่วงดุลย์ เพื่อวัดผลเชิงคุณภาพ
- จัดทำแผนพิเศษแก้ไขปัญหายา ๗ แผนพิเศษ

มาตรการดำเนินงาน

- พัฒนาระบบการแผนและงบประมาณในระดับพื้นที่
- สร้างความเข้มแข็งกลไกอำนวยการทุกระดับ
- การพัฒนาบุคลากรและงานกำลังพล
- การพัฒนาห้องปฏิบัติการข้อมูล
- การกำกับ ติดตาม และประเมินผล
- การสรุป Best Practice
- การแก้ไขปัญหามูลบ้านในพื้นที่พิเศษ/มาตรการเฉพาะ
 - พื้นที่ชายแดนภาคเหนือตอนบน
 - พื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - พื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล
 - พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
 - พื้นที่อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่
 - ป้องกันและแก้ไขปัญหามูลบ้านแพร่ระบาดของไอซ์
 - โครงการ “ชุมชนอุ่นใจได้ลูกหลานกลับคืน”
- ปฏิบัติการปิดล้อม X-Ray เชียงรุ้ง ๙๐ วัน

แผนที่ ๖ การสกัดกั้นยาเสพติด

เป้าหมาย

- เสริมความเข้มแข็งการสกัดกั้นชายแดน
- ลดการนำเข้ายาเสพติดจากนอกประเทศ

มาตรการดำเนินงาน

- เพิ่มประสิทธิภาพการสกัดกั้นชายแดน
 - พื้นที่ภาคเหนือตอนบนเป็นพื้นที่หลัก
 - จัดกลไกเฉพาะ เพื่อทำลายโครงสร้างกลุ่มการค้ายาเสพติดชายแดน
 - บูรณาการแผนร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่
- เพิ่มประสิทธิภาพการสกัดกั้นพื้นที่ตอนใน
 - วางระบบการสกัดกั้นตามเส้นทางหลักและรอง
 - สกัดกั้นบริเวณท่าอากาศยานทั่วประเทศ
 - จัดระบบการควบคุมการขนส่งสินค้า
- สกัดกั้นเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้น